

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH VE MEDENİYET ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI
TARİH VE MEDENİYET ARAŞTIRMALARI BİLİM DALI

OSMANLI'DAN GÜNÜMÜZE
ÇANKIRI İLİ KURŞUNLU İLÇESİ
KAPAKLI KÖYÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kasım ÇELİK

İstanbul
Mayıs-2020

T.C.

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH VE MEDENİYET ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI

TARİH VE MEDENİYET ARAŞTIRMALARI BİLİM DALI

**OSMANLI'DAN GÜNÜMÜZE
ÇANKIRI İLİ KURŞUNLU İLÇESİ
KAPAKLI KÖYÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kasım ÇELİK

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Ziya KAZICI

İstanbul

Mayıs-2020

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Tarih ve Medeniyet Araştırmaları Anabilim Dalı, Tarih ve Medeniyet Araştırmaları Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Prof. Dr. Ziya KAZICI

Üye Prof. Dr. Ali YILMAZ

Üye Dr. Öğr. Üyesi Nuray OCAKLI

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Prof. Dr. Ömer ÇAHA
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “Osmanlı’dan Günümüze Çankırı İli Kurşunlu İlçesi Kapaklı Köyü” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanana kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Kasım ÇELİK

ÖNSÖZ

Çevremizi her yönüyle öğrenmemiz önemlidir. Tez konusu için danıştığım hocam Prof. Dr. Ziya Kazıcı “öncelikli olarak nüfusta kayıtlı olduğun memleketin, ilin, ilçen ile bir çalışma alanı tespit et. Bulamaz isen başka bir konu bakabilirsin. Ama en doğru seçim memleketinden araştırmaya başlamaktır” diye tavsiyede bulunmuştu. Ben de araştırmalarımı bu yönde yoğunlaştırıp Osmanlı Arşivi’nde rastladığım bir kaynağı dikkate alarak tez konumu “1845 Yılı Temettuât Defteri’ne Göre Çankırı-Kurşunlu’nun Ekonomik ve Sosyal Hayatı, Günümüzle Karşılaştırılması” olarak belirlemiştim. Fakat konuyu derinlemesine araştırdığım zaman bu alanda, hem de aynı kaynak esas alınarak yapılmış çalışmalara rastladım. Bunun üzerine yaptığım araştırmalarda doğduğum yer olan Kapaklı Köyü üzerine bir çalışmanın yapılmadığını ve bu konuda araştırma yapmak için kaynaklar olduğunu gördüm. Bu nedenle tezimin konusunu “Osmanlı’dan Günümüze Çankırı İli Kurşunlu İlçesi Kapaklı Köyü” olarak değiştirdim. Köyü ziyaret ettiğim zamanlarda görmüş geçirmiş diye tabir ettiğimiz tecrübeli kişilerle görüşmeler yaptım. Onlardan aldığım bilgilerle tez çalışmamda önemli eksiklikleri tamamladım. Ayrıca, Kapaklı Köyü Ankara Dernek Başkanı Durmuş Ateş ve İstanbul Dernek Başkanı Kadir Yaşar’dan aldığım bilgilerden tez çalışmamda çok istifade ettim. Son 4 dönemdir Köy Muhtarı olarak görev yapan Halil Kaya ile eski muhtarlardan Cemal Bozkurt ile rahmetli Savaş Küçük’ten aldığım bilgiler de son derece değerliydi. Konu tespit aşamasından bitimine kadar yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Ziya Kazıcı’ya, araştırmalarımnda yardımını esirgemeyen tüm Kapaklı Köyü mensuplarına ve katkıda bulunan herkese teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Kasım ÇELİK

İstanbul - 2020

ÖZET

OSMANLI'DAN GÜNÜMÜZE ÇANKIRI İLİ

KURŞUNLU İLÇESİ KAPAKLI KÖYÜ

Kasım ÇELİK

Yüksek Lisans, Tarih ve Medeniyet Araştırmaları

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ziya KAZICI

Mayıs-2020, 125 sayfa

Kapaklı Köyü, Çankırı ilinin Kurşunlu ilçesine bağlıdır. Bu köy hakkındaki ilk bilgilere 16. Yüzyıla ait resmi kayıtlarda rastlanılmaktadır. Bu kayıtlar arasında tahrir ve temettuât defterlerinin önemi büyüktür. Özellikle 1845 tarihli temettuât defterindeki bilgilerin incelenmesiyle Köyün nüfus ve geçim kaynakları hakkında önemli bilgilere ulaşılmaktadır. Söz konusu Osmanlı dönemi kayıtları incelenerek geçmişteki Kapaklı Köyü hakkındaki bilgiler bir araya getirilmiştir. Cumhuriyet dönemi başlangıcından günümüze kadar olan gelişmeler ile köylülerden alınan bilgiler de araştırmamıza dâhil edilerek, Kapaklı Köyü'nün geleceği hakkında tahminler yapılmıştır. Çalışmamızın ana konusu Osmanlı'dan günümüze Kapaklı Köyü'dür. Bundan dolayı Kapaklı Köyü'nün bağlı olduğu il Çankırı ve ilçe Kurşunlu hakkında kısa ve öz bilgiler de teze eklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kapaklı Köyü, Çankırı, Kurşunlu, Temettuât Defteri

ABSTRACT

KAPAKLI VILLAGE OF KURŞUNLU DISTRICT OF ÇANKIRI PROVINCE FROM OTTOMAN TO TODAY

Kasım ÇELİK

Master, History and Civilization Researches

Thesis Advisor: Prof. Dr. Ziya KAZICI

May-2020, 125 Pages

Kapaklı is one of the villages of the district of Kursunlu in the Cankiri Province. The first informations about this village can be found in the official records of 16th century. Among these records, temettuat (income) registries and tapu tahrir (land records) are of great importance. Especially by examining the information in the temettuat registry dated 1845, important information about the population and livelihoods of the village is reached. The Ottoman Turkish records were examined and the information about the previous Kapaklı Village was gathered. The progress from the beginning of the Republican era to the present and the information received from the villagers were also included in our research and forecasts were made about the future of Kapaklı Village. The main subject of our thesis is Kapaklı Village from the Ottomans to the present. For this reason, brief and concise information about the province of Çankırı and district of Kurşunlu in which the village of Kapaklı is attached is also included in thesis.

Key Words: Kapaklı Village, Çankırı, Kurşunlu, Temettuat Registries

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI.....	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLO LİSTESİ.....	ix
ŞEKİL LİSTESİ.....	x
SÖZLÜK.....	xii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1 Giriş.....	1
İKİNCİ BÖLÜM.....	2
ÇANKIRI.....	2
2.1. Çankırı.....	2
2.2. Çankırı'nın Tabiat Şartları.....	2
2.3. Çankırı Adı Nereden Geliyor?.....	3
2.4. Tarihte Çankırı.....	5
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	8
KURŞUNLU.....	8
3.1. Nahiyeden İlçeye, Osmanlı'dan Günümüze Kurşunlu.....	8
3.2. Tarihte Kurşunlu.....	9
3.3. Kurşunlu'nun Coğrafi Konumu ve Ekonomisi.....	9
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	12

KAPAKLI KÖYÜ	12
4.1. Köyün Coğrafi Konumu, Sınırları ve Günümüzdeki Durumu	12
4.2. Köyün Nüfusu	14
4.3. Köyün Ekonomik Durumu, Geçim Kaynakları.....	16
4.4. Gurbetteki Köylüler	23
4.4.1. Ankara Derneği	24
4.4.2. İstanbul Derneği	25
4.5. Guinness'e Giren Uluslararası Bir Başarı	26
4.6. Şehitler.....	27
4.7. Köydeki Tarihi Yapılar.....	28
4.7.1. Kapaklı Köyü Camii	28
4.7.2. Köy Pınarı.....	32
4.7.3. Mezar Taşları.....	35
BEŞİNCİ BÖLÜM	39
OSMANLICA KAYITLARDA KAPAKLI KÖYÜ	39
5.1. Tapu Tahrir Defterleri	39
5.1.1 438 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Anadolu Defteri (937/1530).....	40
5.2. Osmanlı Arşivi A.}MKT 00057 00064 Numaralı Belge	42
5.3. Kurşunlu Temettuât Defteri (h.1260, m. 1845).....	44
5.3.1 1845 Yılı Temettuât Defterinde Kurşunlu'nun Köyleri	45
5.3.2. Günümüzde Kurşunlu'nun Köyleri	46
ALTINCI BÖLÜM	48
KURŞUNLU NÜFUS DEFTERİNDE KAPAKLI KÖYÜ	48
6.1. Kurşunlu Nüfus Defterinde Kapaklı Köyü Sülale Adları.....	48
6.2. Sülalelerin Kullandıkları Soyadları	49
6.3. Sülale Adlarının Gerçek Listesi (Alfabetik)	51

6.4. Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü ile 1845 yılındaki Sülale Adlarının Karşılaştırılması.....	53
6.5. Sülale Adları Üzerine Bazı Tespitler.....	54
6.6. Günümüzde Halk Arasında Kullanılan Sülale Adları	56
YEDİNCİ BÖLÜM	58
1845 TARİHLİ TEMETTUÂT DEFTERİ KAPAKLI KÖYÜ KISMI.....	58
7.1. 1845 Yılı Temettuât Defterinde Kapaklı Köyü.....	58
7.2. Temettuât Defterinde Hane Hane Kapaklı Köyü	61
7.3. Temettuât Defterine Göre 1845 Yılında Kapaklı'nın Ekonomik Durumu	92
SONUÇ	96
KAYNAKÇA	98
EKLER.....	102
ÖZGEÇMİŞ	112

TABLO LİSTESİ

Tablo 4.1: Yıllara Göre Kapaklı Köyü Nüfusu.....	17
Tablo 7.1: 1845 Yılı Temettuat Defterinde Hane Gelirleri Tablosu.....	93
Tablo 7.2: 1845 Yılında Gelirlerine Göre Sıralı Haneler.....	95

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1:Çankırı İli Haritası	3
Şekil 2.2: Meşrutiyet Döneminde Kastamonu Haritası.....	4
Şekil 2.3: Paflagonya Dönemi Anadolu (M.Ö.).....	5
Şekil 2.4: Bölgelere Göre Çankırı'nın Yeri	7
Şekil 3.1: Kurşunlu İli Haritası	10
Şekil 4.1: Kapaklı Köyü Girişi.....	12
Şekil 4.2: Kapaklı Köyü - Genel Görünüş	13
Şekil 4.3: Devrez Vadisi.....	18
Şekil 4.4: Devrez Vadisi'nde Eski Değirmenden Kalan Oluklar	18
Şekil 4.5: Sülük Gölü'nden Su İçen Sürü ve Çobanlar	21
Şekil 4.6: Hakan Zengin'in Rekoru Hakkında Bir Gazete Kıpuru.....	27
Şekil 4.7: Kapaklı Köyü Camisi.....	29
Şekil 4.8: Kapaklı Köyü Cami Girişindeki Kitabeye.....	29
Şekil 4.9: Kapaklı Köyü Minare Girişindeki Kitabeye.....	30
Şekil 4.10: Kapaklı Köyü Camisinde Mevlit Dinleyen Köylüler	30
Şekil 4.11: Kapaklı Köyü Cami Avlusunda Bulunan Sütun Altlığı.....	31
Şekil 4.12: Kapaklı Köyü Pınarı	32
Şekil 4.13: Kapaklı Köyü Pınarı - Dıştan Görünüş	33
Şekil 4.14: Pınarın Üzerindeki Tarih ve Şekiller	34
Şekil 4.15: Kuş ve Kadın Motifli Tarihi Bir Mezar Taşı	35
Şekil 4.16: Osmanlı Dönemine Ait, Yıpranmış Bir Mezar Taşı.....	36
Şekil 4.17: Latin Harflerle Yeniden Kullanılan Bir Mezar Taşı	37
Şekil 4.18: Daireler ve Çadır Motifli Bir Mezar Taşı	38

Şekil 5.1: 1530 Tarihinde Kengri Livâsı.....	40
Şekil 5.2: 723 Numaralı Sütunda Kapaklı Köyü Kısmı.....	42
Şekil 5.3: 726 Numaralı Sütunda Kapaklı Köyü Kısmı.....	42
Şekil 5.4: Osmanlı Arşivi A.}MKT 00057 00064 Numaralı Belge - Başlangıç Kısmı	43
Şekil 5.5: Osmanlı Arşivi A.}MKT 00057 00064 Numaralı Belge – Kapaklı Köyü Kısmı.....	43

SÖZLÜK

Adet-i ağnam: Koyun ve keçiler için alınan vergi

Ağnam: Koyunlar (Ganem: Koyun)

Asiyab: Değirmen, su değirmeni

Aşar: Mahsulatın onda birinden hasıl varidat. Mahsullerden alınan onda bir vergi.

Öşür'ün çoğulu

Bermucib: Gereğince, icabına göre.

Gayri Mezru': Ekili olmayan, ziraat yapılmamış

Hınta: Buğday

Hınta Keyl: Buğday ölçüsü. Kile bugün de bir ölçü olarak Anadolu'da kullanılmaktadır.

Kaffe: Hep, bütün, cümle.

Karye: Köy

Karye-i mezbur: Belirtilen, adı geçen köy

Keyl: Ölçme, kile, tahıl, hububat ölçüsü, ölçek

Köllük: İş ve yük hayvanı. Sütten kazanç getirmeyen, yük taşıma ve binmek için kullanılan.

Kura: Karyeler, köyler, kasabalar.

Mecmu': Cem olunmuş, toplanmış, bir araya getirilmiş

Mecmu'un temettu'u: Toplam gelir

Merbut: Bağlı, rabtedilmiş, ekli, bitişik.

Mezbur: Adı geçen. ismi yukarıda geçen

Mezru: Ziraat olunmuş, ekilmiş, çift sürülüp tohum atılmış

Muaf: Vergiden muaf olan, vergi alınmayan. İmam, kadı, asker, devlet memurları, engelliler veya özel bir sebeple vergi alınmamasına karar verilmiş kişi ve gruplar.

Muharrer: Yazılmış, tahrir olunmuş.

Mukarraran: Karar verildiği, takdir edildiği gibi

Mücerred: Bekar, tek

Rüsum: Vergiler (Toprak ürünlerinden başka gelirlere alınan vergi)

Sağman: Sağılan, süt veren

Şa'ir: Arpa.

Tahrir: yazma, kaydetme, deftere geçirme

Tarh: Uzlaşmak

Temettu: Kâr etme, kazanma, fayda, kazanç sağlama

Temettuât: Kârlar, kazanılanlar, faydalar.

Temettuât vergisi: Herkesin kazancıyla müteneşip olarak devlete verdiği vergi. Tüccarın, esnafın ve köylünün yıllık kazançlarından alınan vergi

Zuhûrat: Ortaya çıkana, görünüşe göre, göz kararı

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1 Giriş

Kapaklı Köyü, Çankırı ilinin Kurşunlu ilçesine bağlıdır. Kurşunlu, Çankırı'nın merkez ilçe dışındaki 11 kazasından biridir. Kapaklı, Kurşunlu'nun 24 köyünden biridir. Kapaklı Köyü adına Osmanlı arşiv kaynaklarında rastlanmaktadır. Vergiye esas olacak gelirlerin tespit edilmesi ve vergi toplanması için tutulan tahrir ve temettuât defterlerinde Karye-i Kapaklı olarak yer almaktadır. Söz konusu defterlerde Kapaklı Köyü hakkında, kaç hane olduğundan, kimin hangi türden, ne kadar geliri olduğuna dair bilgiler bulunmaktadır. Kaynaklarda bu bilgilerle birlikte ne kadar vergi alınacağı da kayıtlarda bulunmaktadır. Kapaklı kelimesi yerleşim yeri olarak çok sayıda köy ve kasabaya isim olarak verilmiştir. Bu nedenle farklı yerlere ait belgeleri tespit edip eleme yapmak gerekti. Araştırmalarımızda Çankırı'da bile çok sayıda Kapaklı Köyü adına rastladık. Örneğin, Şabanözü veya eski adıyla Viranşehir, günümüzdeki Safranbolu'ya bağlı Kapaklı Köyleri. Bu nedenle Kapaklı kelimesinin bilinen anlamlarının dışında, çok sayıda yerleşim yerine ad olmasına sebep olan, farklı bir manası olup olmadığı konusunda çok sayıda ansiklopedi ve sözlüğü inceledim. Fakat maalesef yer adı olmasına sebep farklı bir malumat bulamadım. Çalışmamızın ana konusu Osmanlı'dan günümüze Kapaklı Köyü olacaktır. Bu yüzden öncelikle Kapaklı Köyü'nün bağlı olduğu il Çankırı ve ilçe Kurşunlu hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum.

İKİNCİ BÖLÜM

ÇANKIRI

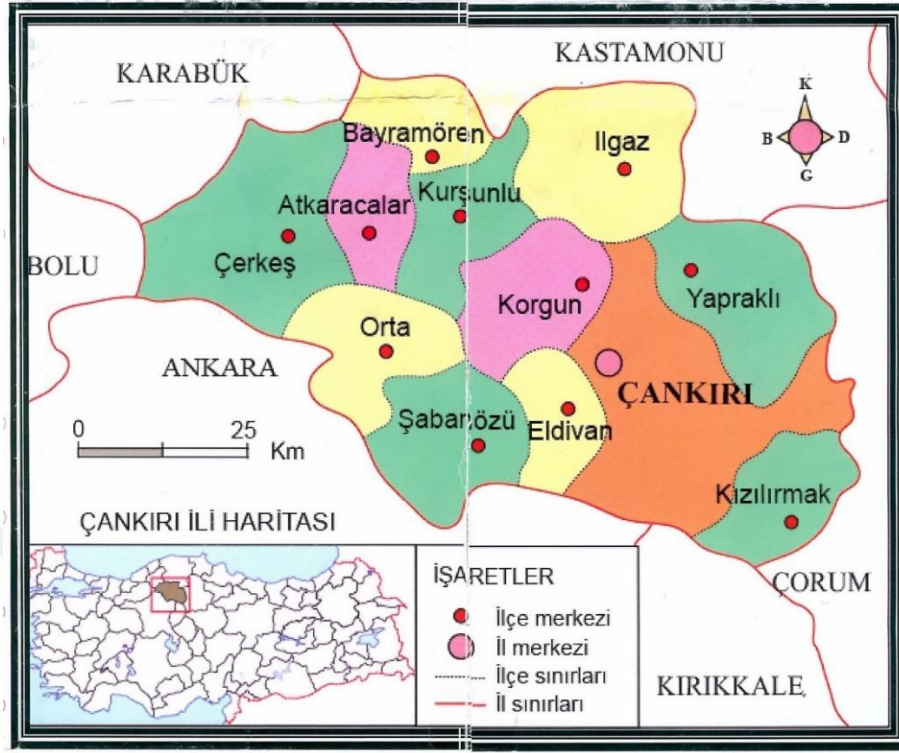
2.1. Çankırı

Çankırı, İç Anadolu bölgesinde şehir ve bu şehrin merkezinin adıdır (Şahin, 1993, s. 216). Başkent Ankara'nın kuzeyinde bulunmaktadır. İç Anadolu bölgesinin kuzeyindedir (Demirbağ, 2018: 19). Bir bölümü de Karadeniz Bölgesinin sınırlarındadır (İbret, 2003: 55). Çankırı'nın komşuları olan iller şunlardır: “Kuzeyinde Zonguldak, Karabük ve Kastamonu, doğusunda Çorum, batısında Bolu, güneyinde Ankara ve Kırıkkale vardır. Merkez ilçeyle birlikte 12 ilçesi vardır. Bunlar Atkaracalar, Bayramören, Çerkeş, Eldivan, Ilgaz, Kızılırmak, Korgun, Kurşunlu, Orta, Şabanözü, Yapraklı ve Merkez ilçedir” (Tuna, 2010: 221). “Günümüzde Karabük’ün ilçeleri olan Eskipazar ve Ovacık da geçtiğimiz yıllarda Çankırı’ya bağlı idi. TÜİK verilerine göre 2018 yılında Çankırı'nın toplam nüfusu 216.362 olarak tespit edilmiştir” (TÜİK Yıllara Göre İl Nüfusları, 2019: 1).

2.2. Çankırı'nın Tabiat Şartları

Çankırı, Karadeniz Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesi tabiat şartları özelliklerini taşımaktadır. İki bölgenin özelliklerini de Çankırı'nın farklı ilçelerinde görmek mümkündür. Kuzey Anadolu dağları olarak bilinen Bolu -Ilgaz dağ silsilesinin olduğu bölgeler engebelidir. Çankırı'nın en yüksek bölgeleri olan bu kısımda, 2404 metre yüksekliğiyle yer alan Emirgazi Tepesi de bulunmaktadır. “İlin orta kesiminde yine doğu-batı doğrultulu Köroğlu Dağları uzanır. Işık Dağı (2015 m.) bu dağların il sınırındaki en yüksek yeridir. Güney kesimindeki Eldivan Dağı'nın yüksekliği ise 1786 metredir” (Ayhan, 1988: 11).

Şekil 2.1: Çankırı İli Haritası

Kaynak: Türkiye İl Haritaları, 2019: 2

Çankırı'nın güneydoğusundan geçen Kızılırmak yurdumuzun en büyük akarsuları arasındadır. Tatlıçay, Acıçay, Terme, Melan ve Devrez Çayları da Çankırı'nın mühim akarsularıdır. Bu akarsuların önemli bir kısmı Kızılırmak'a dökülür.

Çankırı'nın merkezinin rakımı 730'dur Tatlıçay ile Acıçay'ın bir araya geldiği, bulunduğu yerlerde kurulmuştur.

"Çankırı eskiden bir kale kenti idi. Şimdiki kalenin eteğinde kurulu olan mahalleler kentin çekirdeğini teşkil etmektedir. Şehrin bu kısımları dar sokaklardan kurulu tipik birer Osmanlı kenti görünümündedir. Şimdi ise Tatlıçay'ın her iki yakasına serpilen yeni yapılarla şehir genişlemektedir" (Çelik, 2010a: 1).

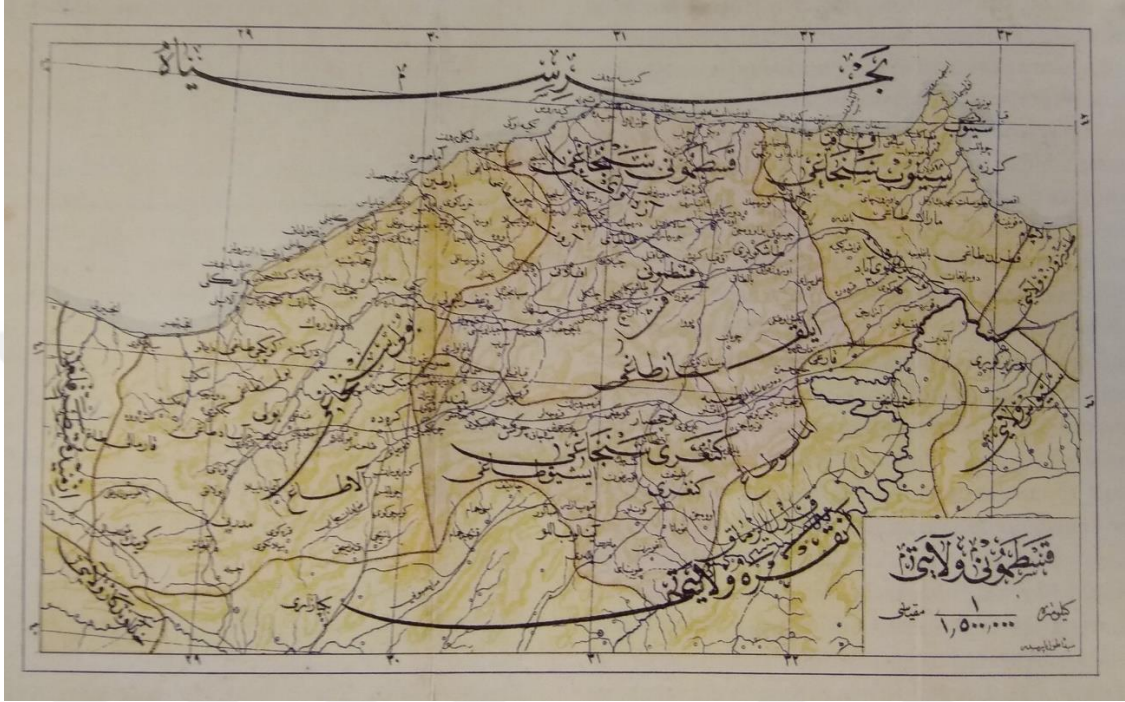
2.3. Çankırı Adı Nereden Geliyor?

Çankırı adının nereden geldiğine dair birçok söylenti vardır. Bunlardan en yaygınları şunlardır:

-Çok eski devirlerde bu topraklarda yaşayan insanlar şehre "Gangra" ismini uygun görmüşlerdi. "Gangra" o devirlerde "dişi keçi" manasında kullanılıyordu. Doğal

yapısı itibarıyla keçi yetiştirmek için uygun bir ortamın bulunması sebebiyle Gangra denilmiştir (Demirbağ, 2018: 21).

Şekil 2.2: Meşrutiyet Döneminde Kastamonu Haritası

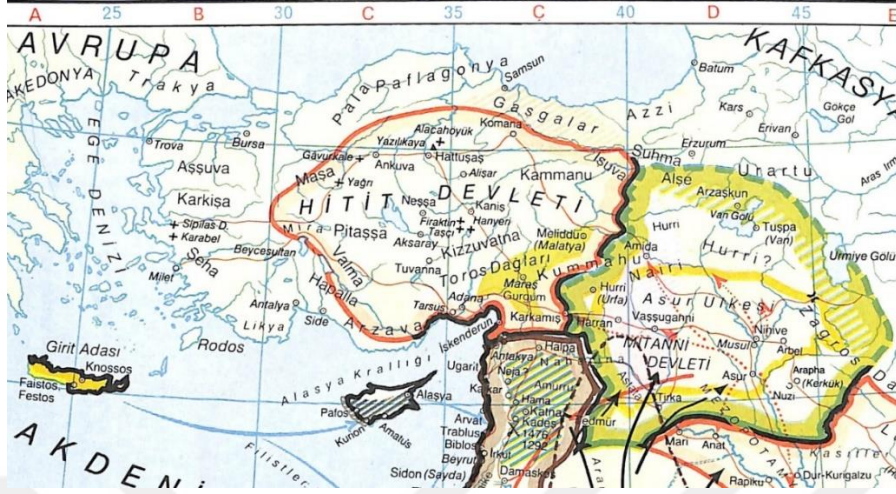
Kaynak: Seymen, 2008: 106

-Türkler tarafından fethedilmeden önce Şehirde çok sayıda kilise bulunmaktaymış. Türk orduları şehri zapt edince buradaki çanı, kilisesi bol manasına geldiği için “Çankırı” ismini layık görürler.

-“Kentin içinden geçen Tatlıçayın eski adının Şankırı olduğu, bu sebeple ırmağın kenarında kurulan kente de aynı adın verildiği de bildirilmektedir. Bu ad sonra değişerek Gangra adını almıştır” (Demirbağ, 2018: 20).

Ortaçağ İslam (Arap) kaynaklarında “Hançere” adıyla anılmaktadır (Şahin, 1993: 216). Şehrin yukarıda zikredilen adları biraz değişerek Osmanlı zamanında “Kangırı” adını aldı. Cumhuriyet ilanından kısa bir süre sonra vilayet yapılarak dönemin milletvekilleri tarafından 9.4.1925 tarihinde TBMM’ye verilen takririn kabul edilmesiyle “Çankırı” adı kullanılmaya başlanılmıştır (Ayhan, 1988: 122).

Şekil 2.3: Paflagonya Dönemi Anadolu (M.Ö.)

Kaynak: Dağtekin, 1994: 2

2.4. Tarihte Çankırı

Küçük Asya olarak da bilinen yurdumuzun tarihine benzer bir biçimde Çankırı'ya ait tarihi bilgiler de çok öncelere uzanmaktadır (Ayhan, 1988: 91). “Çankırı milattan önce 1200’lü yıllara kadar Hitit Devleti’nin hâkimiyeti altındaydı. Hititler yıkılınca bu bölge Paflagonlar’ın eline geçti” (Demirbağ, 2018: 23). O zamanki adı “Gangra” idi. Paflagonlar’dan sonra Pontus Devleti, daha sonra da Galatlar bölgeye hakim oldu. Bu dönemde Gangra Galatlar başkenti olarak da kullanıldı. Bizanslılar M.Ö. 25 tarihinde Çankırı'ya hakim oldular. Bizans döneminde “Germanikopolis” adı verildi. Uzun yıllar Bizans hakimiyetinde kalan Çankırı “sürgün mevkii” olarak da kullanılmıştır. Bizans hakimiyetinde olduğu dönemlerde Müslümanlar, Emeviler birkaç sefer şehri fethetmeye girişse de kalenin sağlam yapısı ve iyi muhafaza edilmesi neticesinde muvaffak olamamışlardır. Şehrin iyi korunması sebebiyle o dönemin tarih yazarları Çankırı’dan “Demirkale” olarak da bahsederlerdi. “Bildiginiz gibi 1071 yılında Selçuklu Sultanı Alpaslan tarafından Anadolu kapıları Müslüman Türklere açılmıştır. Alpaslan Gazi’nin komutanları hızla Anadolu’ya yayılmaya başlamışlardır. Bu komutanlardan birisi olan Emir Karatekin Demirkale diye de söz edilen Çankırı’yı 1074’te fethetmiştir” (Demirbağ, 2018: 28). Şehir 1106 yılında Danişmentoğulları yönetimine geçmiştir. Danişmentoğulları dönemine denk gelen Haçlı Seferleri esnasında Bizanslılar kenti yeniden ele geçirmek için yoğun çaba harcamışlardır. Kentin iyi savunulması nedeniyle çoğunlukla emellerine ulaşamamışlardır.

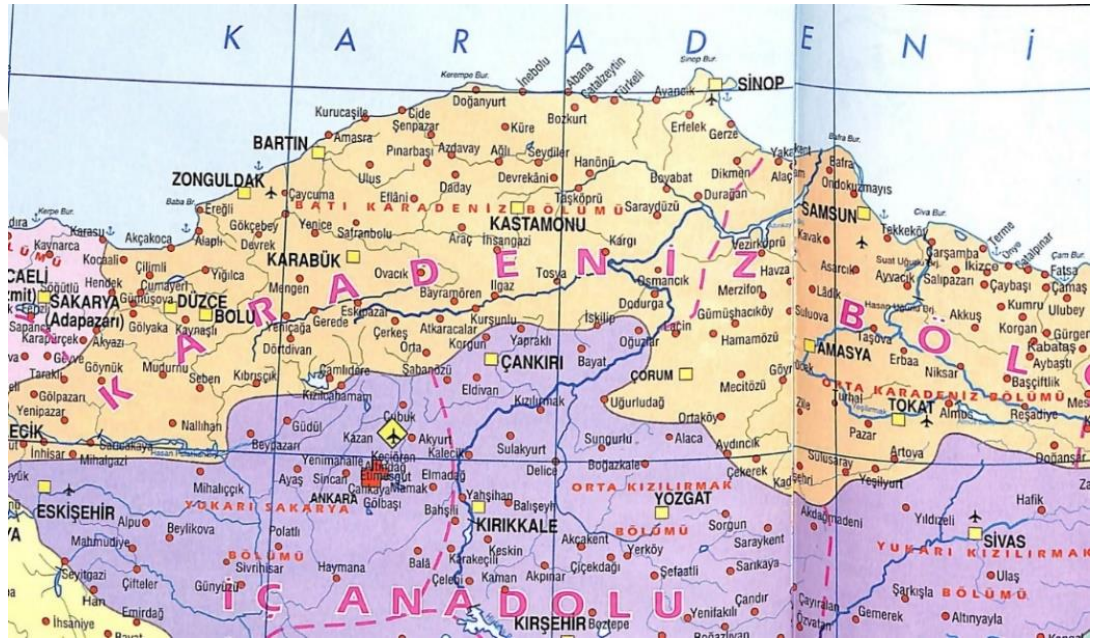
Bizanslıların fetih denemeleri esnasında kısa süreliğine kaybedilse de az bir süre zarfında tekrardan Türklerin eline geçmiştir. Bu devirlerde Çankırı kimi zaman Anadolu Selçukluları, kimi zaman da Çobanoğulları idaresinde kalmıştır. Candaroğulları hakimiyetinin olduğu zaman 14. Yüzyıldır. Osmanlı Sultanı Yıldırım Bayezid Çankırı havalisini Osmanlı idaresine katmaya muvaffak olduysa da 1402 tarihindeki Ankara Savaşını Timurlenk kazanınca şehrin hakimiyeti Sinop Beyi İsfendiyar'a geçmiş oldu. "Bütün Anadolu'da büyük kargaşaların ve kardeş kavgalarının olduğu bu Fetret devrinde İsfendiyar Bey'in oğlu Kasım Bey Osmanlı'nın safında oldu ve I. Mehmet tarafından kentin yönetimi kendisine verildi. II. Murat döneminde İsfendiyar Bey Çankırı'yı tekrar ele geçirmiştir" (Demirbağ, 2018: 32). Lakin bu durum fazla sürmedi. Az bir zaman içerisinde tekrar Çankırı Osmanlı idaresine alınmıştır. "Cumhuriyet dönemine kadar da öyle kalmıştır. Osmanlı döneminde şehrin idari yapısı birçok defa değişmiştir. Uzun yıllar Anadolu Vilayeti'ne bağlı bir sancak merkezi olarak kalmıştır" (İbret, 2003: 63). "O devre ait kayıtlardan 1521 tarihli tahrir defterine göre merkez ilçeden başka 8 kazası daha vardı. Bunlar, Koçhisar, Milan, Kurşunlu, Çerkeş, Tosya, Kargu, Kalecik ve Karıpazarı idi. Daha sonra Keskün nahiyesi de Çankırı'ya bağlandı" (Kankal, 2011: 22). "Değişik zamanlarda bu idari durumda bazı düzenlemeler olmuştur. Zaman zaman Ankara ve Sivas vilayetlerine de bağlanmıştır. En son 1864'de Kastamonu vilayetine bağlanmıştır" (Demirbağ, 2018: 34) (Ayhan, 1988: 111). "Tarihi kaynaklara göre bu yıllarda Çankırı'nın 3 kazası, 7 nahiyesi ve 714 köyü bulunuyordu" (İbret, 2003: 63). Çankırı 1922 senesinde çıkartılan 1462 sayılı kanunla vilayet olarak kabul edilmiştir. 9 Nisan 1925 tarihinde Çankırı milletvekilleri tarafından TBMM'ye verilen tahrir ile Kangırı ismi Çankırı olarak değişmiştir (Demirbağ, 2018: 37). Şimdi merkez ilçeye birlikte 12 kazası bulunmaktadır.

Tarihi İpek Yolu Kuzey Anadolu güzergâhının bir kolu Çankırı'dan geçmekte idi (Bulut, 2014: 123). İpek Yolunu kullananların konaklama ihtiyaçlarını gidermek üzere Çerkeş, Ilgaz başta olmak üzere Çankırı'nın birçok yerinde kervansaraylar bulunmaktaydı (Çınar, Bulut ve Yiğit, 2014: 131-132, 138, 140). Osmanlı döneminde İran ve Bağdat gibi doğu ve güneydoğu cihetlerine yapılan seferlerde Çankırı'dan geçen güzergâh kullanılmakta idi. Bu seferlerden birinde Kanuni Sultan Süleyman'ın emri ile 1558 yılında yapılan Büyük Cami kentin en önemli eserleri arasındadır

(Ayhan, 1988: 108). Evliya Çelebi'nin de 1640 yılında Çankırı'ya uğradığından ünlü Seyahatnamesinde söz edilmektedir (Uzar, 2008: 362).

Türkiye'nin en büyük kaya tuzu kaynakları Çankırı'da bulunmaktadır. Çankırı merkezine 20 km uzakta bulunan Tuz Mağarası Hititler döneminden bu yana kullanılmaktadır (Halilova, 2008: 166). Tuz kaynakları günümüzde de Çankırı ve Türkiye ekonomisine önemli katkılar vermektedir (Tuna, 2010: 230).

Şekil 2.4: Bölgelere Göre Çankırı'nın Yeri

Kaynak: Büyük Dünya Atlası, 2003: 30-31

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KURŞUNLU

3.1. Nahiye-den İlçeye, Osmanlı'dan Günümüze Kurşunlu

Kurşunlu, Çankırı'nın merkez ilçe dışındaki 11 kazasından biridir. Kurşunlu 1944 senesinde kaza yapılmıştır. Bu hususta kimi kaynaklarda 1946 senesinde olduğu bildirilse de doğrusu 1944 yılıdır. Kurşunlu, Çankırı'nın kuzeyinde bulunur (Başer, 1956: 163). 16. Yüzyılda Çankırı Sancağına bağlı 9 nahiye-den biri de Kurşunlu'dur. 1521 yılında Kurşunlu nahiyesine bağlı 65 köy, 1579 yılında ise 68 köy bulunmaktadır (Kankal, 2011: 40). 16. Yüzyılda nahiye veya kaza diye adlandırılan idari birimlerin bir kısmı aynı zamanda yerleşim bölgesi idi. Kurşunlu'nun da içinde bulunduğu bir kısmı ise belirli bir bölgeye isim olarak verilmişti ama aynı adı taşıyan bir yerleşim yeri yoktu. O dönemin tabiri ile “nefsi” değildi. Çankırı'ya bağlı Kurşunlu dâhil 6 kazanın nefsi mevcut değildi (Kankal, 2011: 27). Aynı o adı taşıyan bir yerleşim yeri yoktu. Bu gibi kazaların devlet görevlileri köylerden birinde ikamet ederek memuriyetini icra ediyordu. Örneğin; Kâtip Çelebi'nin bildirdiğine göre dönemin Kurşunlu Kadısı Köpürlü Köyünde ikamet ediyordu (Kâtip Çelebi, 1732: 647). Aynı dönemde Melan Kadısının da Dolap köyünde olduğunu ifade eder Kâtip Çelebi (Kankal, 2011: 30). Günümüzdeki Kurşunlu yerleşim yeri olarak 16. Yüzyılda yoktu.

Bugün Kurşunlu civarında “Kale” diye bilinen yamaçlardaki taş duvarların bulunduğu harabelerde “Karacaviran” diye bilinen bir köy bulunmakta idi. 17. Yüzyıl içinde şimdiki Kurşunlu civarında olan Comartlar, Yazır, Ören, Ebceler gibi köy veya daha küçük yerleşim birimlerinin Karacaviran ile bir araya gelmesiyle şimdiki Kurşunlu ilçesi kurulmuştur. 17. Yüzyıldan evvel de yerleşim birimi olarak kayıtlarda görülen Karacaviran o devirlerde Melan (Belenli) Kadılığı'na bağlı bulunmaktaydı. Kurşunlu 1882 tarihinde Bucak olup Çerkeş kazasına bağlı bulunduğu görülmüştür. 1912 tarihinde Ilgaz'a bağlanmasına karar verilen Kurşunlu, 1944 tarihinde ilçe statüsüne kavuşmuştur. İlçe olduğu dönemde Kurşunlu'ya bağlı 2 bucak ile 67 köy bulunmaktaydı. 1990'lı yıllarda Türkiye'de yapılan idari düzenlemelerden Kurşunlu

da bir hayli nasibini almıştır. Kurşunlu sınırları içerisinde bulunan bucaklardan Atkaracalar ile Bayramören ilçe yapılmıştır. Bu nedenle Atkaracalar ve Bayramören'e verilen köylerin büyük çoğunluğu da Kurşunlu'ya bağlı olan bulunmaktaydı. Bu ayrılmalar ile ciddi manada küçülmüştür Kurşunlu. Günümüzde Kurşunlu'nun sadece 24 köyü ile 5 adet mezrası vardır. 1990 yılında yapılan nüfus sayımı kayıtlarında 10.000'in üzerinde bulunan Kurşunlu nüfusu, bu idari düzenlemeler sonunda yarı yarıya azalmıştır. 2010'lu yıllar başladığında emekli olan ailelerin bir bölümünün memleketine geri dönmesi ve ekonomik nedenlerle Kurşunlu'ya gelenlerle birlikte ilçe nüfusu tekrar artmaya başlamıştır. TÜİK verilerine göre Kurşunlu'nun nüfusu 2018 yılı sayımında 10.307 olarak tespit edilmiştir (İlçelere Göre Çankırı Nüfusu, 2019: 1).

3.2. Tarihte Kurşunlu

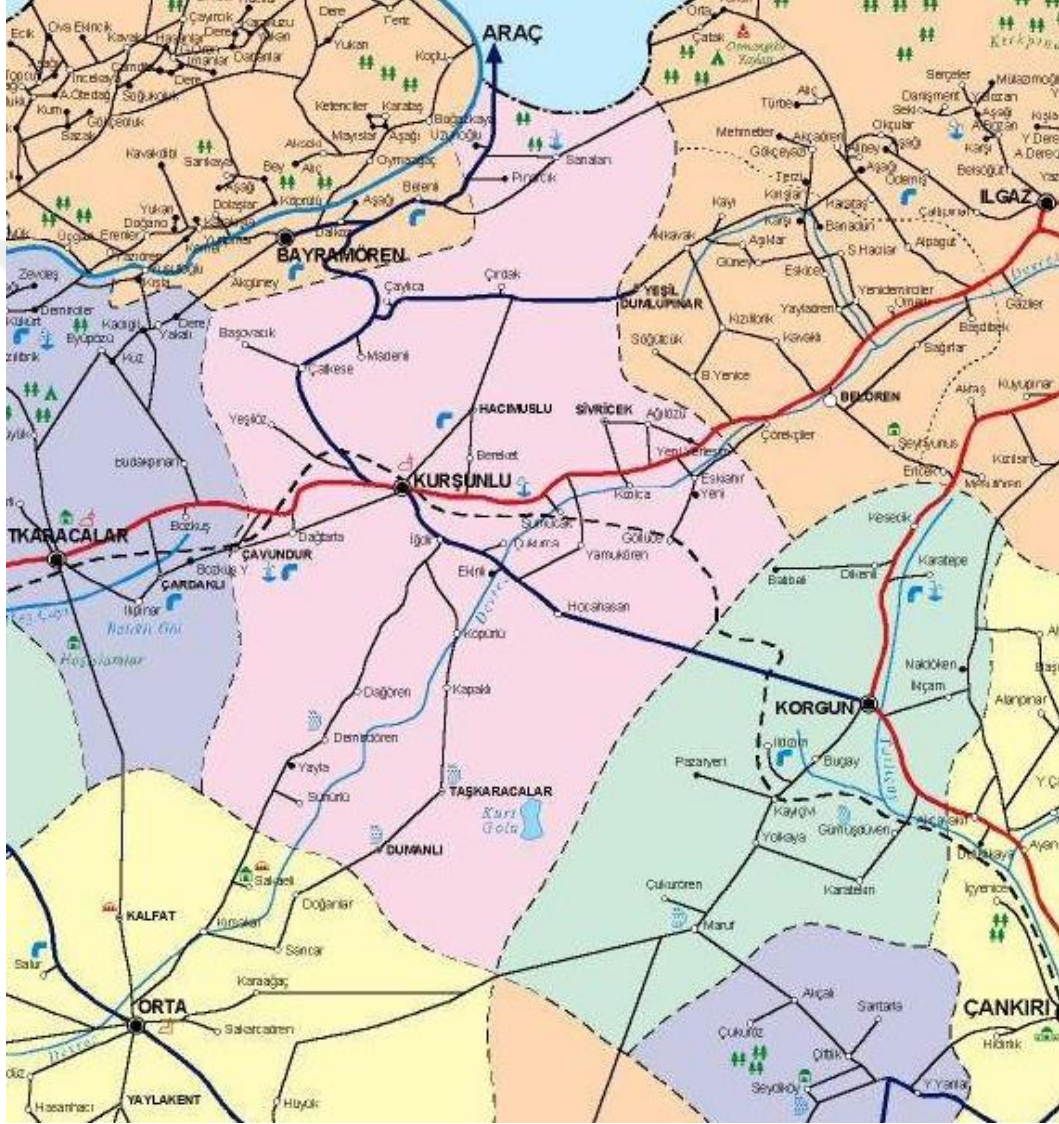
“Kurşunlu'nun tarihi de Anadolu'nun tarihi gibi eski tarihlere dayanır. Kurşunlu kalesinin eski adı Andinata Kalesi'dir ve Bizanslılar döneminde yapılmıştır. İlk yerleşimler bu kale içinde idi” (Ayhan, 1988: 403). Bilinen en eski tarih Bizanslılar dönemine aittir. Fakat Kurşunlu'da daha eski dönemlere ait yerleşim yerlerine ait izler taşıyan tümülüs ve kaya mezarları da bulunmaktadır (Ayhan, 1988: 403). Hitit tabletlerinde söz edilen Tilura kentinin Kurşunlu sınırları içinde olduğu tahmin edilmektedir (Ayhan, 1988: 93). Kurşunlu sınırları içinde Roma döneminden kaldığı ifade edilen çok sayıda kaya mezarları, sarnıçlar, kale kalıntıları bulunmaktadır. Kurşunlu'nun içinde, bugün hala kullanılmakta olan Kara Köprü de Roma döneminden kalma yapılarıdır (Bayhan, Salman ve Çelik, 2007: 3). Selçuklular döneminde Anadolu'nun kapılarının açılması ve devamında “Çankırı'nın fethi ile birlikte bu bölgeler tamamen Türklerin eline geçmiştir. Kalenin etrafına yerleşen Türk boyları buralara kendi adlarını vermişlerdir” (İbret, 2003: 65). 17. Yüzyılda bir araya gelerek Kurşunlu'nun kurulmasına temel olan köylerin isimleri incelendiğinde Çomartlar, Yazır gibi Türk boy adlarının da olduğu görülmektedir.

3.3. Kurşunlu'nun Coğrafi Konumu ve Ekonomisi

Kurşunlu ilçesi coğrafi konum olarak İç Anadolu ve Karadeniz bölgelerinde bulunmaktadır. Karadeniz Bölgesi'nde kalan kuzey kısımları daha yeşillik ve verimlidir. İç Anadolu Bölgesi'nde kalan güney kısımları ise daha dağlık ve kıraçtır. Halk arasında Kurşunlu, arazi yapısı ve coğrafi konumu dikkate alınarak Taş ve Ova Yakası olarak 2'ye ayrılmıştır. İç Anadolu Bölgesi'nde kalan güney tarafa Taş Yakası

denilmektedir. Bu bölge oldukça taşlık, kayalık bir yapıya sahip bulunduğu için bu ad verilmiştir. Kapaklı Köyü de bu kısımda bulunmaktadır. Karadeniz Bölgesi'nde bulunan kuzey kısımlarına ise Ova Yakası denir. Kuzey kısımlar güneye nazaran daha düz ve verimlidir.

Şekil 3.1: Kurşunlu İli Haritası

Kaynak: Türkiye Karayolları Atlası: 1/250 bin Ölçeğinde

“Kurşunlu’nun batısında Atkaracalar ve Bayramören, kuzeyinde Kastamonu’nun ilçesi olan Araç, doğusunda Ilgaz, Korgun ve Çankırı, güneyinde ise Orta ve Şabanözü bulunmaktadır” (Yurtseven, 2013:797). Deniz seviyesinden yüksekliği 1152 metredir. Kurşunlu’nun Ankara’ya olan mesafesi 160 km, İstanbul’a uzaklığı 400 km, Çankırı ile 53 km mesafesi bulunmaktadır.

Kurşunlu'da pazar salı günleri kurulmaktadır. Bu nedenle günlük konuşmalarda Salı günü için "pazar günü" tabiri kullanılmaktadır. Pazar günü yerine "İstanbul pazarı" ifadesi kullanılmaktadır.

Kurşunlu'da 4 önemli akarsu bulunmaktadır. Bunlar Kaynalık, Salkaya Melan ve Devrez çaylarıdır. Özellikle Devrez Çayı 211 km uzunluğa sahip olup, sadece Kurşunlu için değil tüm Çankırı için büyük faydalar sağlayan bir kaynaktır (Ayhan, 1988: 13).

Kurşunlu ve köylerinde yaşayan insanların önemli bir kısmı tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. Tarıma olan ilgi günümüzde biraz azalsa da hayvancılık, besicilik Kurşunlu ekonomisindeki yerini ve önemini korumaktadır. Son yıllarda birkaç fabrika kurulduysa da uzun ömürlü, verimli üretim yapılmamıştır. Özellikle 2010'ların başında kurulan seramik fabrikası büyük ümit vadetmişti. 3-4 sene Kurşunlu ve Çankırı ekonomisine önemli katkılar sağladı. Fakat sonraki yıllarda iyi yönetilmedi ve maalesef 2 sene önce, 2017 yılında kapandı. Kurşunlu ekonomisinde arıcılık da önemli bir yer tutmaktadır. Kurşunlu'da kaliteli bal üretimi yapılmaktadır. Bal üretimi her sene aynı seviyede olmayıp, iklim şartlarına göre farklılık göstermektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KAPAKLI KÖYÜ

4.1. Köyün Coğrafi Konumu, Sınırları ve Günümüzdeki Durumu

Kapaklı, Kurşunlu ilçesine bağlı 24 köyden biridir. Çankırı merkezine 52 km uzaklıkta olan Kapaklı Köyü'nün Kurşunlu'ya olan mesafesi ise 13 km'dir (Ayhan, 2012: 47). Kurşunlu'nun bir kısmı Karadeniz Bölgesinde olmasına rağmen Kapaklı Köyü İç Anadolu Bölgesinde olup, ilçenin Ankara'ya yakın kısmındadır. Kapaklı Köyü Kurşunlu'nun "Taş Yakası" kısmındadır. 1400 metre rakımlı olup, sert ve kurak bir iklime sahiptir. Çok fazla kaya ve taşlık bulunmaktadır.

Şekil 4.1: Kapaklı Köyü Girişi

Kaynak: Kasım Çelik Arşivi, 2019

Kurşunlu İlçe Merkezi'nden geçip güney istikametindeki Orta İlçesi'ne doğru devam edildiğinde İğdir ve devamında Köpürlü köylerine ulaşılır. Daha sonra Devrez Çayı üzerindeki köprüden geçmek suretiyle Kapaklı Köyü'ne varılır. Bu yolun devamında Taşkaracalar ve Dumanlı köyleri ile Kurşunlu İlçe sınırları biter ve Orta ilçe sınırları başlar.

Şekil 4.2: Kapaklı Köyü - Genel Görünüş

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

“Kapaklı Köyü’nün kuzeyinde Köpürlü, güneyinde Taşkaracalar, doğusunda Hocahasan ve Demirçevre (İldızım), batısında ise Dağören (Möküren) köyleri bulunmaktadır” (Çelik, 2010b: 1).

“Kapaklı Köyü’nün arazisi oldukça geniştir. Köyde yaşayanların önemli bir kısmı Kapaklı’nın bütün arazisini gezmemiş ve dolayısıyla bilmiyordur”. Köy dışında hayatını sürdürüp, tatil zamanlarını köyünde geçirmek isteyenlerin çoğunluğu da Kapaklı’nın tüm arazisini görmemiş durumdadır. Bu nedenle Köy nüfusuna kayıtlı olup da aşağıda verilen sınır bölgelerini sayarken adını ilk defa duyduğunu ifade eden kişilerin sayısı oldukça fazladır” (Çelik, 2010b: 1).

-“Hocahasan köyü ile sınır olan yerler: Erikлідere, Maşat Gerişi, Ayı Deresi, Yumrutaş,

-Köpürlü köyü ile sınır olan yerler: Boncuklu, Tilki Böğrü, Gürütin Ortası, Elma Deresinin başı, Eslerin Kuz” (Çelik, 2010b: 1).

-“Dağören (Möküren) köyü ile sınır olan yerler: Devrez Çayı, çayın öte geçesinde bulunan Hacıgil, Sülekgil, Tesıkgil, Mincikler ve Sirkeçigil’e ait tarlalar” (Çelik, 2010b: 1).

-“Taşkaracalar köyü ile sınır olan yerler: Sarma, Ilıcının Güney, Ahmet Usta Kayası, Çevrük Tarla, Kumlu Yol, Gelin Kayası, Müjdeci, Sipahi Dağı, Kurugöl, Kırdıralık, Selik Kırı” (Çelik, 2010b: 1).

-“Demirçevre (İldızım) köyü ile sınır olan yerler: Kadın Pınarı, Mevluat Boğazı, Selik Kırı, Ayı Kayası, Sipahi Ormanı, Dağın içindeki Kapaklı Yaylası” (Çelik, 2010b: 1).

Yukarıda sayılan bölgeler Kapaklı Köyü’ne ait arazilerdir. “Bu arazilerden sonra komşu köylerin arazileri başlar. Köylerde yaşayanların fazla olduğu, tarım ve hayvancılığın bol olduğu dönemlerde arazilerin önemi daha fazlaydı. Söz konusu dönemlerde tek geçim kaynağı tarım ve hayvancılık idi”. Ekilmeye müsait olan her tarla değerlendirilir, hayvanların beslenmesi için gerekli görülen otlaklar, meralar muhafaza edilirdi. “Bazen komşu köyün çobanları mal (büyükbaş hayvanlar) veya davarlarını otlatmak için bir başka köyün arazisine girerlerdi. Bu gibi olaylar bazen kavgalara da sebep olurdu”. Zaman zaman tüm köy ahalisi karışık savaşı andıran kavgalar da söz konusu olurdu (Çelik, 2010b: 1).

Kapaklı ve çevre köylerin arazilerinin verimsiz olması insanları gurbete yöneltti. Birçok aile Ankara, İstanbul, İzmir, hatta Almanya’ya, Hollanda’ya göç etti. Göçü önlemek ve köyler için tarımda verimliliği arttırmak amacıyla “Çankırı-Çorum Kırsal Bölge Kalkınma Projesi” gibi çok sayıda teşvik amaçlı çalışmalar yapılsa da engel olunamamıştır bu olumsuz değişime (Ayhan, 1988: 38). Böylece 20. Yüzyılın son çeyreğinde köylerde yaşayanlar azalmaya başladı. 21. Yüzyılda ise köylerin nüfusu iyice azaldı. Hatta birçok köyde yaşayan hiç kimse kalmadı. Bu gelişmeler neticesinde tarım ve hayvancılık faaliyetleri azalıp eski değerini kaybetti. Neyse ki, günümüzde küçük çapta da olsa köylere ilgi artmaya başladı. Şehir hayatında umduğunu bulamayan bazı aileler geri dönmeye başladı. Hayvancılık konusundaki gelişmeler ve Devletin verdiği teşvikler sayesinde Köylerin çehresi olumlu yönde değişmeye başladı. Söz konusu olumlu değişimin artarak devam etmesi gördüğümüz tüm köylülerin ortak temennisidir.

4.2. Köyün Nüfusu

1521 (h.927) yılına ait tahrir defterindeki kayıtlara göre Kapaklı Köyü’nde 29 hane, 12 mücerret (bekâr) ve 2 vergiden muaf aile bulunmaktadır. Konuyu araştıran uzmanlar tarafından haneler genellikle 5 veya 7 kişi olarak hesap edilmektedir (Kankal, 2011: 102). Ömer Lütfi Barkan araştırmalarında haneleri 5 kişi olarak dikkate

almaktadır (Yurtseven, 2013: 11). Buna göre haneyi 5 kişi olarak kabul ettiğimizde, 1521 yılında köyün nüfusu 167 olarak bulunmaktadır. H. 986 (m.1578-1579) tarihli tahrir kayıtlarında, köydeki hane sayısında önemli bir artış görülmektedir. Bu tarihte Kapaklı Köyü'nde 49 hane, 20 mücerret ve 3 vergiden muaf aile bulunmaktadır. Aynı ölçü ile hesap edildiğinde, 1578 yılında köyün nüfusu 280 kişi olarak tahmin edilmektedir. H.1260 (m.1845) tarihli Kurşunlu Temettuât Defterinde Kapaklı Köyü'nde 28 hane bulunmaktadır. 28 hane dikkate alındığında 140 kişinin yaşadığı tahmin edilmektedir. Resmi rakamlara göre 1960 yılındaki sayımda 534 olarak belirlenen Kapaklı Köyü'nün nüfusu (23 Ekim 1960 Genel Nüfus Sayımı, 1963: 159) 1965 yılına kadar 500'ün üzerinde idi. 1965 yılı sayım sonucuna göre 262 erkek ve 282 kadın olmak üzere toplam nüfus 544 kişi olarak kayıtlara geçmiştir. İlk defa 1970 yılındaki sayımda 250 erkek, 209 kadın olmak üzere, 459 mevcut çıkararak 500'ün altına düşen Kapaklı Köyü nüfusu 1985'te 282'ye gerilemiştir. (Ayhan, 1988: 398). Bu düşüş devam eder ve Kapaklı Köyü nüfusu 1995 yılında ise 100'ün de altına düşer. Bu yılda yapılan nüfus sayımı sonucunda Kapaklı Köyü nüfusu resmi kayıtlarda 95 kişi olarak görülmektedir. Sonraki yıllarda nüfus hareketliliği azalır ve durgunluk dönemine girilir. Toplumdaki değişmelerin etkisi köyler ve kasabalar açısından olumlu gelişmelere de yol açmaktadır. Söz gelimi Kurşunlu'ya bir seramik fabrikası kurulur ve ciddi bir iş alanı açılmasına sebep olur. Diğer yandan, başta Ankara ve İstanbul'da yaşayan ve biraz ekonomik durumunu düzelteren aileler memleketlerini sık sık ziyaret etmeye, günlerce, haftalarca köylerinde yaşamaya başlarlar. Bu vesileyle köyüne ev yapmak veya ilçesinden ev almaya başlarlar. Bu gelişmelerin neticesinde 2010'lu yıllarda başlayan nüfus artışı hem Kurşunlu'da hem de Kapaklı'da etkisini gösterir. TÜİK verilerine göre, 2018 yılı nüfus sayımına Kapaklı Köyü'nde 164 kişi bulunmaktadır (Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçları 2018, 2019: 1). Köy Muhtarı Halil Kaya'nın verdiği bilgiye göre 2019 yılında yapılmış olan Mahalli İdareler Seçimlerinde 129 kayıtlı seçmen bulunmakta idi. Bu yükselişin sebebi, emekli olduktan sonra köyde yaşamayı tercih eden veya hayvancılık yapmaya uygun olduğu için köye dönmeye karar veren ailelerdir. Önümüzdeki yıllarda az da olsa köyün nüfusunun artmaya devam etmesi beklenmektedir. Köyün dışında, diğer bir değişle gurbette yaşayan Kapaklı Köyü nüfusuna kayıtlı kişilerin sayısının ise 2500'ün üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

Sadece Kapaklı Köyü veya bu bölgede değil Türkiye genelinde de nüfus hareketinin seyri farklı değildir. Türkiye genelinde 1925 yılında köyde yaşayanların oranı %75.8, şehir nüfusu ise %24.2 olarak tespit edilmiştir (Canpolat ve Hayli, 2017: 157). Yıllar içinde oranlar Kapaklı Köyü'ndeki değişmeye benzer biçimde gelişmeye devam etmiştir. 1970 yılına gelindiğinde, devamlı olarak değişen oranlara göre, köyde yaşayanlar %61.5'e düşerken, şehir nüfusu %38.5'e çıkmıştır. 1995 yılına gelindiğinde ise rakamlar neredeyse 1920'li yılların tam tersine dönmüştür. Köy nüfusu %33,3'e düşerken şehir nüfusu %66.7'ye yükselmiştir. Aynı yönde değişmeye devam eden köy nüfusu oranı 2010 yılında %23.7 olurken, günümüzde maalesef %10'un altına inmiştir (Canpolat ve Hayli, 2017: 162).

Günümüzde de şehir nüfusu artmaya devam etmektedir. Oran olarak çok az olsa da Kapaklı Köyü gibi tüm Türkiye'de tersine bir göç de başlamış bulunmaktadır. Emekli olan aile büyüklerinin bir kısmı şehir hayatının zorluklarından kurtulmak için köylere dönmeyi tercih etmektedir. Bu nedenle, kimileri babadan kalma evlerini tamir ederken, kimisi de yeni ev yapmayı tercih etmektedir. Bu durum hem ilçe ve köylerdeki hayatın, hem de ticaretin canlanmasına vesile olmuştur. Yılın 7-8 ayını köyde geçiren emekli ailelerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Kapaklı Köyü'nde kış şartları ağır olduğu için söz konusu ailelerin çoğunluğu, yılın kalan 4-5 ayında kendi evlerinin olduğu veya yanında kalabilecekleri yakınlarının bulunduğu, başta Ankara, İstanbul olmak üzere diğer şehirlere gitmektedirler. Bu aileler baharın başlangıcında ise tekrar Köyün yolunu tutmaktadırlar. 1995 yılında 95'e inen Kapaklı Köyü nüfusunun bugün 160'ın üzerine çıkması da bu gelişmelerin bir sonucudur.

4.3. Köyün Ekonomik Durumu, Geçim Kaynakları

Osmanlı döneminden kalan tahrir ve temettuât defterlerinde köyün geçim kaynaklarına ait kısıtlı bilgiler verilmektedir. Bu kaynaklarda ekili veya boş bırakılan tarlaların miktarını bulmak mümkündür. Başta büyükbaş inek ve öküz olmak üzere keçi, koyun, at, eşek gibi hayvanların miktarlarını da bulmak mümkündür. Ekilip mahsul alınan ürün olarak sadece arpa ve buğday isimleri verilmektedir. Söz konusu kaynaklarda değirmencilik de o dönemin geçim kaynakları arasında gösterilmektedir. Temettuât defterinde hanelerin toplam gelirlerini ve bu gelirlere alınacak vergileri de bulmak mümkündür. Fakat tarlalara arpa ve buğdaydan başka hangi ürünlerin ekildiği, ne kadar kazanç elde edildiğine dair bilgi ve değerlendirmeleri bulmak mümkün değildir.

Temettuât defterini dikkate aldığımızda, köyün ana geçim kaynağının her devirde tarım ve hayvancılık olduğunu görmek mümkündür.

Tablo 4.1: Yıllara Göre Kapaklı Köyü Nüfusu

YILLARA GÖRE KAPAKLI KÖYÜ NÜFUSU				
Yıllar	Hane Sayısı	Mücerret	Muaf Hane	Nüfus
1531	29	12	2	167
1578	49	20	3	280
1845	28			140
1960				534
1965				544
1970				459
1985				282
1995				95
2008				103
2018				164

Kaynak: Bibliyografyadaki kaynaklardan derlenmek suretiyle hazırlanmıştır.

Kapaklı Köyü'nde meyve sebze ziraatına dair hiçbir bilgi yoktur. Bunun 2 sebebi olabilir. Birincisi, meyve sebze ziraatı sadece Devrez Vadisi'nde yapılmakta idi. Devrez Vadisi Köye uzak olduğu için, görevli memurlar orada yapılan ziraatı görmemiş, hesaba katmamış olabilir. İkincisi, sadece hanenin ihtiyacına yetecek kadar ziraat yapıldığı için, sebze ve meyvenin vergi almak için kayda değer ölçüde olmaması, bu nedenle de dikkate alınmamasıdır.

Cumhuriyet döneminde de tarım ve hayvancılık köyün başlıca geçim kaynağı durumunda olmuştur. Nüfusun kalabalık olduğu 1970'li yıllara kadar köydeki bütün tarlalar ekilirdi. Köydeki tarlalara buğday, arpa, fiğ ekimi yaygındır. Bunun dışında, tahıl olarak ekilen başka bir ürüne rastlanmaz. Toprak yapısı ve iklim şartları nedeniyle, Kapaklı Köyü'nde üzüm, kavun, meyve, sebze ziraatı, patates vs ekimi görülüyor. Zaman zaman değişik denemeler yapılmış olsa da uzun süreli devam etmemiştir. Örneğin, nohut ekilmiş, kiraz ağaçları dikilmiş, ama istenilen verim alınmadığı için yayılmamıştır.

Şekil 4.3: Devrez Vadisi

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Şekil 4.4: Devrez Vadisi'nde Eski Değirmenden Kalan Oluklar

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Devrez Çayı kenarındaki bahçelerde, 1960'lı yılların sonuna kadar meyve ve sebze ziraatı yapılırdı. Hatta patates, soğan, fasulye, karpuz vs ürünler ekilir ve ticaretini

yapacak kadar olmasa da Köyün ihtiyacını giderecek ürünler alınırdı. Devrez Vadisi'ndeki bahçelerde başta elma, armut, erik olmak üzere çok sayıda meyve ağacı da bulunmakta idi. Devrez Vadisi'ndeki bahçelere giden yol uzak ve yokuşludur. Bu nedenle de zor bir yoldur. Ama yine de hemen hemen tüm ailelerin bahçesi vardı ve ekilip ürünler alınırdı. Zaman zaman, özellikle bahar aylarında gelen sel bahçelere zarar verse de, gerekli tamir çalışmaları yapılır ve üretime devam edilirdi. Devrez Çayı kenarında faal olan bir su değirmeni de vardı. Söz konusu su değirmeni, sadece Kapaklı değil, tüm civar köylere hizmet verirdi. Fakat 1968 yılı mart ayında çok etkili, afet denilecek ölçülerde bir sel geldi. Bu büyük sel Devrez Çayı kenarındaki bütün sınırları yıkmış, bahçeleri harabeye çevirmişti. Bununla da kalmamış, bütün ekili alanlar ve meyve bahçeleri selin getirdiği irili ufaklı kayalarla dolarak, kullanılamaz hale gelmişti. Devrez Çayı kenarındaki su değirmeni de yıkılıp, harabeye dönmüştü. 1968 yılındaki söz konusu büyük sel Devrez Çayı kenarındaki bahçe ve meyve ziraatının sonu olmuştur. Özellikle, kayalarla dolan bahçeleri temizlemeyi köylüler göze alamamıştır. Günümüzde Devrez Vadisi'nin Kapaklı Köyü'ne ait olan kısmında çok az meyve bahçesi bulunmakta, büyük bölümü aynı harabe haliyle durmaktadır.

Günümüzde tarım maalesef çok azalmıştır. 1970'li yıllara kadar köyün en uzağındaki tarlalar dahi ekilirken, bugün sadece en yakındaki, ekimi, hasadı, taşması kolay olan yerlerde tarım yapılmaktadır. Köyün uzak ve engebeli bölgelerindeki tarlalarla kimse uğraşmak istememektedir. Köylerin kalabalık olduğu dönemlerde civar köylerle meraların kullanımını konusundaki anlaşmazlıklar ve sınır ihlalleri nedeniyle sık sık kavgalar olurdu. Bazen bu kavgalar haddinden fazla büyür ve "köy kavgası" diye tabir edilen, 2 köyün topluca çarpıştığı, savaşı andıran çatışmalara bile dönüşürdü.

Kapaklı Köyü'nün geçim kaynakları arasında hayvancılık her zaman önemli olmuştur. Binek hayvanından çift sürülen öküzlere, etinden, sütünden faydalanılan inek, keçi, koyun vs. hayvanlara kadar, hepsinin de köy hayatında daima önemli bir yeri olmuştur. Günümüzde biraz değişime uğrasa da hayvancılık önemini kaybetmemiştir. Değişimin sebebi, teknolojik gelişmeler ve nüfus hareketleridir. Önceden yük taşımak, çift sürmek, harman işleri vs. her yerde öküz ve at kullanılmakta idi. Binek ve yük hayvanı olarak at, eşek ve katır kullanılırdı. Bu nedenle her hanede en az 1 çift öküz, 1 at ve eşek mutlaka bulunurdu. Teknolojik ve ekonomik gelişmeler neticesinde traktör, pulluk, harman patozu, biçer döğür vs. alet ve makinelerin kullanımını artınca öküz, at, eşek, katır vs. hayvanların sayısı gitgide azalmaya başlamıştır. Günümüzde ise bu

hayvanlar neredeyse yok denecek kadar azalmıştır. 2019 yılı yazında yaptığım araştırmada, Kapaklı Köyü'nde sadece 2 at ve 3 eşek bulunduğunu gördüm. Bu hayvanların 4 tanesi de çobanlara ait idi. Eti ve sütü için beslenen inek, dana, koyun, keçi vs. hayvanların genel sayısında biraz azalma olsa da köy hayatındaki önemleri devam etmektedir. Bu nedenle, köylerde söz konusu hayvanlardan önemli miktarda bulunmaktadır. Besiciliğin devlet eliyle teşvik edilmesi neticesinde, çok sayıda ahır yapılmıştır. Köyde yaşayanlara ilaveten, Ankara, İstanbul gibi büyük şehirlerde aradığı kazancı bulamayan, hayvancılık konusunda tecrübe sahibi çok sayıda aile köye dönerek besicilikle uğraşmaya başlamıştır.

Özellikle 20. Yüzyılın son çeyreğinde büyük değişmelere sahne olan nüfus hareketlerinin en önemli sebebi ekonomik gelişmelerdir. Köyün nüfusunun kalabalık olduğu 1970'li yılların başına kadar gurbete gidenlerin amacı, biraz para kazanarak geri dönmektir. Bu insanlar kazanacakları para ile traktör ve verimli tarlalar satın almak, daha iyi bir ev yapmak gibi planlar yapardı. Zaman içinde tarımdan fazla bir kazanç elde edilmemesi ve şehirlerdeki iş imkânlarının artması ile bu insanların düşünceleri de değişmeye başladı. Köyden giden insanların para kazanmaya, daha iyi bir hayat sürmeye başladıkları gözlenince, diğer akrabalar ve tanıdıkları da şehre gitmek için harekete geçtiler. Şehirlerin önemi arttıkça kazanılan paralarla öncelikle ev, arsa olarak kentlere yatırım yapmaya başlandı. Zaman içinde şehirde çalışmak ve yaşamak bazı sıkıntılar getirirse de, iş imkânlarının çokluğu sebebiyle gün geçtikçe önemi artmaya başladı. Bu gelişmelerle köyden kente göç de artarak, çiftçiliğin, tarım ve hayvancılığın gerilemesine neden olmuştur. Bundan 40-50 yıl önce her karış tarla ekilirken, bugün sadece köyün yakınlardaki düz ve geniş tarlalar ekilmektedir. Bu değişim ile tarımdaki kadar olmasa da hayvancılıkta da önemli azalmalar görülmüştür. 1970'li yıllara kadar Kapaklı Köyü'nde yüzlerce davardan oluşan 10'larca sürü vardı. Günümüzde takriben 500 civarında küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Eskiden, 4 çoban tarafından güdülen sığır ve buzağı diye tabir edilen, 2 aylık hayvan sürüsü olurdu. Günümüzde var olan 1 sürüde ise eski zamanlardakinden epey az sayıda hayvan bulunmaktadır. Hatta at ve öküzlerin çok olduğu dönemlerde sadece bu hayvanların güdülmesi için köylülerin imece usulüyle, sıra ile gittiği "gezik" adı verilen sürü olurdu. Tabii ki bu işlem güz bitip at, öküz gibi hayvanlara fazla ihtiyaç kalmadığı zamanlarda yapılırdı. Köyden biraz uzakta ve verimli otlakların bulunduğu arazilerde uzun süre kalırdı bu hayvanlar. Gelişen teknolojilerle traktör, patuz ve biçer döver gibi

makinaların çoğalmasının yanında, şehirlere göçün de etkisiyle at ve öküz sayısı çok azaldı. Bu nedenle gezik olayı da tarihe karışmış oldu.

Şekil 4.5: Sülük Gölü'nden Su İçen Sürü ve Çobanlar

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Köyde tarım ile uğraşanların azalması ve kente göç artınca, köyün geçim kaynakları arasında, şehirlerde çalışmak önemli bir yer tutmaya başlamıştır. Ailenin büyükleri genelde köyde kalmakta idi. Şehirlerde çalışan aile fertleri, köydeki büyüklerine maddi destek sağlamaktaydı. Bu yardımlar sayesinde, köyde kalanlar daha rahat bir şekilde hayatlarını devam ettirmeye başladılar. Şehirde çalışan insanların yıllık izinlerini köyde geçirmeleri Kapaklı'ya ayrı bir canlılık katmıştır. İzni bitip şehre dönerken köylülerden peynir, yumurta, tarhana vs ürünler satın alınması da köyde yaşayanlar için, küçük de olsa bir gelir kaynağı haline gelmiştir.

Tarımda pek değil, ama hayvancılık, besicilik konusunda güzel gelişmeler olmaktadır. Çok sayıda köylü hayvancılıkla uğraşmakta ve başarılı olmaktadır. Devletin de desteği ile hayvancılığın Kapaklı Köyü ve tüm yurt genelinde daha da ileri gideceği ve önemli bir geçim kaynağı haline geleceği tahmin edilmektedir.

Köydeki insanların ekonomik durumunu olumlu yönde etkileyen bir konu da, halk arasında “65 aylığı” diye tabir olunan gelirdir (Şentürk, 2014: 292). 1976 yılında kabul edilip, yürürlüğe giren 2022 sayılı kanun uyarınca, Sosyal Sigortalar Kurumu veya

Emekli Sandığı'ndan emekli aylığı almayan, başka herhangi bir belgelenebilir geliri olmayan 65 yaşını doldurmuş Türk vatandaşlarına, devlet aylık bağlamaktadır (Yentürk, 2013: 447). Bugün için aylık 600 lira civarında olan bu gelir köyde yaşayan insanlar açısından çok önemli bir meblağ idi. Tarım ve hayvancılıktan elde edilen gelirin yanında evdeki 65 yaşın üzerindeki kişi sayesinde hak edilen 600 lira ile önemli ihtiyaçların giderilmesi mümkün oluyordu. 2022 sayılı kanun ile verilen bu hak ile yaşlı insanlar, paranın ötesinde bir güvence moral kazanmış oldu. “Artık bir işe yaramamak, bakıma muhtaç halde olmak” duygusundan kurtulup, az da olsa düzenli bir gelire sahip olmanın huzuru 65 yaş aylığı alan yaşlıların hepsinde hissediliyordu. Hatta eşlerden 2'si de 65 aylığı alan birkaç aile, çocuklarından destek gelmese bile, kıt kanaat de olsa geçinebiliyordu. 65 aylığı ilk yıllarda 3 ayda bir, günümüzde ise her ay verilmeye devam edilmektedir. Günümüzde sosyal güvenceye verilen önemin artması, Çiftçi Bağkur kaydının yaygınlaşması ve sosyal güvencesiz yaşlıların birçoğunun vefat etmesi nedeniyle 65 aylığı alanların sayısında azalma olsa da Devletin verdiği bu haktan ciddi sayıda insan hala faydalanmaktadır.

Kapaklı ve civarındaki köyleri ekonomik yönden yakından ilgilendiren önemli değişiklik yapım aşamasında bulunmaktadır. Kapaklı Köyü'nün de sınırları içinde bulunduğu çok sayıda yerleşim yerinden geçen Devrez Çayı üzerine baraj yapılmaktadır. 18 Eylül 2017 tarihinde DSİ Genel Müdürlüğü'nde düzenlenen merasimle yapım sözleşmesi imzalanan ve “Kızlaryolu Barajı” adını alan barajın inşaatına devam edilmektedir (Hasretle Beklenen Kızlaryolu Barajı'nın Sözleşmesi İmzalandı, 2017: 1).

Kızlaryolu Barajı tamamlandığında, civar köylerin hepsi az çok etkilenecektir. Kapaklı'ya giderken içinden geçilen Köpürlü Köyü arazisinin önemli bir bölümü baraj suları altında kalacaktır. Köpürlü'nün şu anki yerleşim yeri barajın su havzasında kalacağı için, yüksek bir mevkide Köy yeniden inşa edilecektir. Bu gelişmeler tamamlanınca Kapaklı Köyü'nden Kurşunlu'ya gidiş yolu da değişecektir. Kurşunlu'dan Çankırı istikametinde giden yol, Barajın kenarından geçerek Hocahasan Köyü'ne ulaşmaktadır. Hocahasan Köyü bitiminde sağa ayrılan yol takip edilerek Kapaklı'ya ulaşılacaktır. Bu değişiklik kaç yılda olur, bilemiyoruz. Fakat insanların zihninde, barajın çevrenin ekonomik durumunu olumlu yönde etkileyeceği, hatta hava şartlarını da daha ılıman olacak şekilde değiştireceği görüşü ağır basıyor. Fakat bu işin kısa sürede bitmeyeceği, en az 5-6 yıl gibi uzun süre alacağı da sadece Kapaklı Köyü

insanları değil, civar köylerde yaşayan bütün kişilerin ortak görüşü durumundadır. Çünkü Devrez Çayı üzerindeki araştırmaların başlangıcı 1950'li yıllara kadar inmekte idi (Hasretle Beklenen Kızlaryolu Barajı'nın Sözleşmesi İmzalandı, 2017: 1). Bu konudaki ciddi çalışmalar 2000'li yıllarda artmış ve geçtiğimiz yıllarda yapım çalışmaları başlamıştır. Fakat ülkemizdeki son ekonomik durgunluk burada da etkisini göstermiş ve baraj çalışmalarının çok yavaşlamasına neden olmuştur.

4.4. Gurbetteki Köylüler

Köyün dışında, gurbette yaşayan Kapaklı Köyü nüfusuna kayıtlı kişilerin sayısının ise 2500'ün üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

1970'li yıllara kadar başta Ankara ve İstanbul olmak üzere gurbete giden köylülerin ilk amacı kazanacağı para ile köyünde daha iyi bir hayat sürdürebilmek idi. Daha sonraki gelişmelerle fikirler değişmeye başladı ve gidenler gittikleri şehirlerde yerleşmeye başladılar. Köydeki hayatın zorlukları ve kazancın az olmasına karşılık, iş bulma imkânlarının çok olmasına, şehir hayatının çekiciliği de eklenince, göçler birbirini takip etti. Tüm Çankırı'da olduğu gibi Kapaklı Köyü'nden de en fazla göç Ankara'ya olmuştur. Çünkü en yakın büyük ve iş imkanları bol şehir Ankara idi. Daha sonra İstanbul gelmektedir. Sayıları az da olsa İzmir'den Hatay'a, Samsun'dan Mersin'e kadar Türkiye'nin her yerine göç vermiştir Kapaklı Köyü. Çankırı şehir merkezinde yaşayan Kapaklı Köyü nüfusuna kayıtlı kişi sayısı da oldukça fazladır. Yurt dışına giden aileler de vardır ama sayısı çok azdır. Almanya, Hollanda ve Fransa'da birkaç aile yaşamaktadır.

Gurbetteki köylülerin bir kısmı köye hiç dönmeden, köylüleriyle görüşmeden yaşasa da büyük bölümü köyü ve köylüleriyle bağlarını sıkı tutmaktadır. Her yıl birkaç defa köyü ziyaret eden ailelerin sayısı oldukça fazladır. Ankara ve İstanbul'da yaşayanlar dernek kurarak ilişkilerini devam ettirmek, bağlarını güçlendirmek yoluna gitmişlerdir. Her 2 şehirde de ilk kurulan dernekler bir şekilde kapanmış olsa da zaman içinde yaşatmayı başarmışlardır. Bunun yanında, kurdukları web sitesi (<http://www.kapaklikoyu.com>) üzerinden verilen bilgilerle yurtiçi ve yurtdışındaki tüm köylülere ulaşmak, gelişen teknolojiyi kullanarak bağları güçlendirmek için çalışmaktadırlar.

Gurbetteki Kapaklı Köyü insanların önemli bir bölümü, resmi veya özel sektörde maaşlı olarak çalışmayı tercih etmiş olup, ticaret ile uğraşanların sayısı çok azdır.

Genelde mütevazı bir hayatı tercih eden bu insanlar, kazandıkları paranın bir kısmını mutlaka artırarak ev veya arsa almak suretiyle değerlendirmişlerdir. Bu nedenle, zengin olanların sayısı az olsa da, önemli bir bölümü kendi evinde oturmakta ve orta halli bir hayat sürdürmektedir.

Günümüzde, 1 Ankara, 1 de İstanbul'da olmak üzere 2 adet Kapaklı Köyü Derneği mevcuttur. Ankara ve İstanbul dışında bulunan şehirlerde ve yurt dışında dernek kuracak kadar çok sayıda kişi bir arada bulunmamaktadır.

Hemşehrilerin veya meslek erbaplarının yardımlaşma ve dayanışma için kurdukları kahvehane ve derneklere Osmanlı döneminde de rastlanıldığı görülmektedir. İletişim imkanlarının kısıtlı olduğu dönemlerde gurbete gidenlerin hemşeri kahvehane ve derneklerini kolayca bulması mümkündür. Burada ulaşmak istediği kişileri veya onları tanıyan birilerini bulup, yardım alabilme imkanı yüksekti. Kahvehaneler herkese açıktı. Dernek kendi muhatap kitlesine hitap etmektedir. Özellikle 1990'dan sonra dernek kurma eğilimlerinin arttığı görülmektedir (Aktaş, 2012: 119).

4.4.1. Ankara Derneği

1960'lı yılların sonlarından itibaren Ankara'da çok sayıda dernek kurma çalışmaları yapılmıştır. Dernek kurma amacıyla çok defa bir araya gelinmiş, resmîleşme de birkaç dernek kurulmuştur. Fakat gönüllülük esasına dayanan, belirli bir yeri ve yeterli maddi gücü olmayan bu dernekler kalıcı olmamıştır. Ankara'da yaşayan Kapaklı'lı ailelerin zaman içinde maddi yönden güçlenmeleri ve teknolojik gelişmeler sayesinde iletişimin kolaylaşması, dernekleşme konusunda daha ciddi adımlar atılmasına vesile olmuştur. Bunun neticesinde "Çankırı Kurşunlu Kapaklı Köyü Yardımlaşma Derneği" adı ile, 1988 yılında Ankara Derneği resmî olarak kurulmuştur. Daha önce kurulan derneklerin kapanmasının sebeplerinden birinin de kendine ait bir mekânının olmaması idi. Bunu dikkate alan Dernek Yönetimi, bir bağış kampanyası düzenlemek suretiyle, faaliyetlerini yürütülmesine müsait bir daireyi satın almıştır. Yer kendinin olup da kira vs. masraflarının olmaması dernek çalışmalarında ciddi rahatlık sağlamıştır. Kurucu Dernek Başkanı Şükrü Uyar'dır. Şimdiki Dernek Başkanı Durmuş Ateş'tir. Durmuş Ateş'in verdiği bilgiye göre, Derneğin şu anda 193 üyesi bulunmaktadır. Bu sayı zaman içinde değişebiliyor. Yeni bir üye kaydedilmesi veya vefat eden bir üyenin kaydının silinmesi ile üye sayının her zaman değişmesi

mümkündür. Ankara Derneği, Etimesgut ilçesinde, kendi mülkü olan dernek lokalinde faaliyetini sürdürmektedir.

4.4.2. İstanbul Derneği

Ankara'da dernek kurma çalışmalarında geçen aşamalar İstanbul'da da görülmüştür. Birçok defa yapılan girişimler ile kurulan dernekler resmîleşmeden, uzun süreli devam edemeyip kapanmıştır. 1998 yılında başlatılan çalışmalarla İstanbul'daki tüm köylülerle irtibata geçen 4 kişilik gönüllü heyet Bayram Çelebi, Hamdi Çelik, Seyfettin Karabaş ve İbrahim Çelik'ten oluşuyordu. Bu heyetin çalışmaları neticesinde "Çankırı İli Kurşunlu İlçesi Kapaklı Köyü Kültürünü Yaşatma Derneği" adı ile 1998 yılında dernek resmen kurulmuştur. İstanbul Derneği, kurulduğu ilk yıllarda kiralık bir yerde faaliyet göstermişti. Bu durumun uzun süreli devam etmeyeceğinin önceki tecrübelerden bilinmesi, bir yer satın alınması için çalışmalara başlanılmasına vesile olmuştur. Yapılan bağış kampanyası neticesinde toplanan paralarla, Köylülerin yoğun olarak bulunduğu Sultangazi İlçesi 50. Yıl Mahallesi'nde bir daire satın alınıp, Dernek lokali haline getirilmiştir. Kurucu Dernek Başkanı Bayram Çelebi'dir. Şimdiki Dernek Başkanı Kadir Yaşar'dır. Sultangazi İlçesi'nde, kendi mülkü olan lokalinde faaliyet göstermektedir. Dernek Başkanı Kadir Yaşar'dan alınan bilgiye göre Derneğin şu anda 98 üyesi bulunmaktadır. Üye sayılarından da anlaşılacağı gibi İstanbul'da yaşayan Köylülerin sayısı Ankara'ya oranla yarı yarıya düşüktür.

Her 2 Dernek Başkanı ile yaptığımız görüşmelerde, amaçları, çalışma şekilleri ve yaptıkları faaliyetlerin benzer olduğu, hatta çok küçük farklılıklar bir kenara bırakılırsa, aynı olduğu görülmektedir.

-Dernek lokalleri her zaman açık değildir. Belirli gün ve gecelerde sadece üyelerin kullanımına açıktır. Başkan dâhil tüm görevliler gönüllü olarak çalışmakta, masrafların haricinde bir ücret alınmamaktadır. Daimi açık olsa, maaşlı görevli bulunması gerekecek ve artan maliyeti karşılamak güç olacaktır.

-Derneklerde düzenli olarak, her ay bayanlar toplantısı yapılmaktadır. Bayanlar ve ailelerin kaynaşması açısından önemi büyük olan aylık toplantıların yanında, kına, nişan, mevlit okunması gibi dini, sosyal faaliyetler de yapılmaktadır.

-Kış ayları başladığında, Çankırı'nın geleneksel yaren etkinlikleri Kapaklı Köyü derneklerinde de yapılmaktadır. Kasım ayında başlayıp, mayısa kadar her ay 1 veya 2

defa, cumartesi geceleri Dernekte toplanan köylüler ve misafirler yaren geleneğini yaşatmaktadırlar.

-Yaz başlangıcında her 2 Dernek ve Muhtarlığın işbirliğiyle, genelde haziran ayında 1 hafta sonu Kapaklı Köyü'nde "Kapaklı Köyü Şenliği" adı altında kültürel ve sosyal etkinlikler yapılmaktadır. Bu etkinliklere katılım yoğun olmaktadır. Bu vesileyle, kimi köylüler düğün, mevlit vs. etkinliklerini şenlik zamanında, Kapaklı Köyü'nde yapmayı tercih etmektedir. Bu vesileyle gençler köyü ve köylülerini tanıma fırsatı bulmaktadır.

-Cenaze, nişan, düğün, hastalık vs. olaylar sebebiyle Dernekler tarafından kısa mesaj, telefon ve web sitesi üzerinden yapılan bilgilendirmelerle, tüm köylülerin haberdar olması sağlanmaktadır. Cenazenin Kapaklı Köyü'ne götürülmesi söz konusu ise işlemlerin çoğu Dernek Yönetimi tarafından yapılmak suretiyle, acılı aileye yardımcı olunmaktadır.

-Dernek lokalinde Ramazan ve Kurban bayramlarında bayramlaşma, iftar yemeği vs. faaliyetler ile köylüler bir araya gelmektedir.

-İhtiyaç sahibi köylüler tespit edilerek yardıma bulunulması, yükseköğretimde okuyan gençlere yardım edilmesi gibi hayır işlerine Dernekler aracılık etmektedir.

- Kapaklı Köyü Şenliği başta olmak üzere, Köyü ilgilendiren çalışmalar yapılırken Köy Muhtarı ile irtibatlı olunmaktadır. Köy camisi, çeşmesi, yolları, mezarlıklarının bakımı – tamiri gibi durumlarda, ya da ağaçlandırma, kuyu açma vs. gibi köyün faydasına olan her türlü çalışmalarda, birlikte hareket edilmeye dikkat gösterilmektedir.

4.5. Guinness'e Giren Uluslararası Bir Başarı

Annesi Kapaklı Köyü'nden olan paraşütçü Hakan Zengin 2004 yılındaki başarısıyla Guinness Rekorlar Kitabına girmeyi başarmış bir kişidir. "Haziran 2004'te Eskişehir'de yapılan 3. Türkiye Hava Oyunları'nda, o güne kadar gökyüzünde açılan en büyük bayrakla uçaktan paraşütle atlayış yapan Türk Hava Kurumu paraşütçüsü Hakan Zengin, Guinness Rekorlar Kitabı'na girmeye hak kazanmıştır". Hakan Zengin tarafından yapılan bu başarılı gösteride havada açılan bayrağın ölçüsü 433.5 metrekareydi. Bayrağın ebatları 17 x 25.5 metre olup, 29.3 kg ağırlığı bulunmakta idi (Türk Bayrağı Guinness Rekorlar Kitabı'nda, 2004: 1). Yetkililer ve noter huzurunda

yapılan rekor atlayışı, dönemin önemli gazete ve televizyon haberlerinde çokça yer almıştı.

Şekil 4.6: Hakan Zengin'in Rekoru Hakkında Bir Gazete Küpürü

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Hakan Zengin'den başka, yazdığı kitaplarla, aldıkları resmi görevlerle, küçük sanayi ve esnaf olarak başarılı olmuş kişiler bulunsa da uluslararası başarısı olan başka kimse bulunmamaktadır.

4.6. Şehitler

“Ülkemizde şehit vermemiş köy yoktur” dersek yanlış olmaz. Çok öncelere gitmeye gerek olmadan, Çanakkale ile Kurtuluş Savaşları'na ilaveten Kıbrıs Barış Harekatı ve günümüzde terör nedeniyle veya yurtdışı operasyonlarında her ilimizden, köyümüzde şehitlerimiz bulunmaktadır. Çanakkale ile Kurtuluş Savaşları'na giden 10'larca Kapaklılı arasında kimsenin geri dönmediği köyün yaşlıları tarafından anlatılırdı. Yakın tarihimizde ise Arif Yüksekaya ve Hakan Kandemir şehit olmuştur. Arif Yüksekaya 1994 yılında Ardahan'da, Hakan Kandemir 1995 yılında Kuzey Irak'ta şehit olmuştur. Bu vesileyle tüm şehitlerimize Allahtan rahmet diliyorum.

4.7. Köydeki Tarihi Yapılar

4.7.1. Kapaklı Köyü Camii

Cami minaresinin giriş kapısının üstündeki taşta eski rakamlar ile (hicri) 1209 tarihi bulunmaktadır. Bu tarihin hemen altında bir ibrik resmi taşa işlenmiş bulunmaktadır. Benzer bir ibrik kabartması Köy Pınarında da bulunmaktadır. Pınarın üzerinde h. 1216 tarihi bulunmaktadır. Aradaki 7 yıllık zaman farkına rağmen, benzer şekilde ibrik süslemesi olması “aynı usta tarafından mı yapıldı” sorusunu akla getiriyor. Fakat yazı stili ve ibrik boyutunun farklı olması, bu ihtimali azaltmaktadır. Bu yazıya göre, minare miladi takvimle 1794 tarihinde inşa edilmiş veya inşasına başlanılmış olmalıdır. Günümüzde iyi durumda olan minare farklı nedenlerle tamiratlar geçirmiş bulunmaktadır. Minarenin gövdesi gayet sağlamdır. Tamir işlemleri genelde hava şartlarından etkilenebilen üst taraflarda yapılmıştır. 1970'li senelerin başladığı zamanlarda yıldırım isabet etmesi nedeniyle minare hasar görmüştür. Minarenin en uç tarafına hasar veren yıldırım düşmesi hadisesinde civarda bulunan bir köylü de yaralanmış idi.

Bazı kaynaklarda eski caminin 1860 yılında Ahmet Bey tarafından yapıldığı belirtilmektedir (Demirbağ, 2018: 388) (Ayhan, 2012: 47). Bir başka deyişle minare inşasından 66 yıl sonra. Sadece minare inşa edilip 66 sene bekledikten sonra cami için faaliyete geçilmeyeceği dikkate alınca, caminin yapım tarihi de 1794-95 yıllarında olmalıdır. Daha da eski olması muhtemeldir. Küçük tamiratlar olsa da minare zamanımıza kadar sağlam yapısını koruyarak gelmiştir. Cami ise deprem, yangın gibi çeşitli nedenlerle “bir kaç defa yıkılmış ve yeniden yapılmıştır. Şimdiki camisi 1944-1947 yılları arasında 4 yılda yeniden yapılmıştır” (Başer, 1956: 167). Cami girişinde bu yapım tarihi taş ile işlenmiştir. Giriş kapısının üzerindeki taş kemerin ortasında “İNŞASI 1.7.1947” ibaresi bulunmaktadır. Aynı yerdeki ahşap giriş kapısı üzerinde, yapan ustaların isimleri olarak “Muhidin” ve “Mahmut” kelimeleri ile inşaatın bitiş tarihi olan “947” bulunmaktadır.

Şekil 4.7: Kapaklı Köyü Camisi

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Şekil 4.8: Kapaklı Köyü Cami Girişindeki Kitabe

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Camideki en son olarak, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 2018 yılında, restorasyon çalışması yapılmıştır. Geniş çaplı bu restorasyon çalışmasında Camideki her detay elden geçirilmiş olup, bahçe duvarından cami girişine, elektrik tesisatından halıya kadar her şey yenilenmiştir. Bahçe duvarı yenilenirken cami duvarı ile uyumlu hale getirilmiştir. Cami avlusunda kuyu, şadırvan, tuvalet bulunmaktadır. Özellikle kış gününde köylülerin namaz vaktini beklerken hasbıhal edebilecekleri bir oda da bulunmaktadır.

Cami bahçesinde Bizans döneminden kaldığı tahmin edilen 2 adet taş sütun altlığı ile 2 adet sütun bulunmaktadır. Be tarihi eserler de cami bahçesinde dekor olarak kullanılarak muhafaza edilmektedir.

Şekil 4.9: Kapaklı Köyü Minare Girişindeki Kitabe

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Şekil 4.10: Kapaklı Köyü Camisinde Mevlit Dinleyen Köylüler

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Şekil 4.11: Kapaklı Köyü Cami Avlusunda Bulunan Sütun Altlığı

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

4.7.2. Köy Pınarı

Köydeki en eski yapılardan olan pınarın taş yapısı üzerinde eski yazı ile (hicri) 1216 tarihi vardır. Miladi takvime göre 1801-1802 tarihlerine denk gelen bu tarihte büyük bir tamirat yapılmıştır. Belki de pınarın bu bölümü tamamen yeniden yapılmıştır.

Şekil 4.12: Kapaklı Köyü Pınarı

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Çünkü 1500'li yıllardan itibaren var olan bir köyün pınarı, ana su kaynağı da o derece eski bir tarihe sahip olmalıdır. Pınarın suyu mevsimlere göre zaman zaman azalıp çoğalmaktadır. 1900'li yıllarda pınarda 3 adet su kurnası vardı. Ortadaki büyük

kurnadan çok su gelirdi. İki yanlardaki küçük kurnalardan daha az su gelirdi. Zaman içinde birçok defa tamirat yapılmıştır. 2000'li yıllara yaklaşırken yapılan bakım onarım çalışmaları sırasında 2 küçük kurna iptal edilmiş ve tek yerden su akar hale gelmiştir. Pınarın olukları aynı anda çok sayıda hayvanın su içmesine imkân sağlayacak biçimde geniş ve uzundur. Bu oluklar taştan yapılmış olup gayet düzgündür. 2000 yılı Eylül ayında pınarın üstü, yani çatısı yeniden yapılarak tamamen kiremitle kaplanmıştır.

Farklı zamanlardaki tamiratlara rağmen pınarın tarihi dokusu korunmuştur (Bayhan ve diğerleri, 2007: 34). Pınarın cephesindeki sivri uçlu kemerin üst kısmında bir ibrik motifi bulunmaktadır. Pınarın yapım veya tamirat tarihini gösteren 1216 rakamı da bu ibriğin üzerinde bulunmaktadır. Kemerin hemen altında 3 adet çarkıfelek motifi bulunmaktadır. Motifler de usta işi olup, gayet düzgün, orantılı bir yapıya sahiptir. Pınarın deposu niteliğinde olan kısım suyun aktığı kurnaya 20 metre mesafede, ana yolun diğer tarafında bulunmaktadır. Eğer, pınarın suyu haddinden fazla azalır veya tamamen kesilir ise, öncelikle bu depo açılıp temizlenmekte, arıza giderilemez ise başka kısımlara bakılmaktadır.

Şekil 4.13: Kapaklı Köyü Pınarı - Dıştan Görünüş

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

2000’li yılların başına kadar köyün su ihtiyacı pınar ve yakınlarındaki eyme, mahzen adı verilen 2 büyük kuyudan karşılanmakta idi. Evlere içme ve temizlik ihtiyacı için gerekli sular da kovalarla pınardan taşınır idi. Ekin yıkamak için eyme ve mahzenden kova ile çekilen sular kullanılır idi. Pınarın suyu biraz sası denilen cinsten olup, içimi pek hoş değildi. Daha sonra yapılan sondaj çalışmaları ile köyün içinde verimli ve hoş içimli su kaynaklarına ulaşılmıştır. Yeterli miktarda kaynak bulunduğu anlaşılınca, su deposu yapıp, gerekli tesisat kurularak evlere de su vermeye başlanmıştır (Çelik, 2010c: 1). Günümüzde pınar genellikle hayvanların içme suyu için kullanılmaktadır. Yakınındaki kuyular ise kullanılmamaktadır.

Pınarın açık kısmında kalan duvarının üstünde, yuvarlak desenlerle süslü bir taş sütun altlığı veya başı bulunmaktadır. Süs olarak duvarın üstüne konularak değerlendirilen söz konusu taşın da cami avlusundakiler gibi çok eskilerden kalması muhtemeldir.

Şekil 4.14: Pınarın Üzerindeki Tarih ve Şekiller

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

4.7.3. Mezar Taşları

Üzerinde tarih olan eserler arasında mezar taşları da bulunmaktadır. Kapaklı Köyü mezarlığında tarih olmasa da önemli özelliklere sahip mezar taşlarına da rastlanmaktadır. Fatma Hanım'a ait olan mezar kapaklı sanduka biçimindedir. Yılların yıpratması ve taşların üzerindeki yosunlaşma sebebiyle yazıları tam okunamayan mezar taşı H.1042/M.1632 tarihlidir. Aynı mezarlıkta Mehmet Ağa'ya ait olan mezar taşı H.1245/M.1829-30 tarihlidir (Bayhan ve diğerleri, 2007: 73).

Üzerinde herhangi bir tarihi kayıt bulunmasa da dikkate değer özelliklere sahip, çok sayıda mezar taşları bulunmaktadır. Bunlar arasından çok sayıda mezar taşının Türklerden önce burada yaşayan insanlardan kaldığı düşüncesi yüksektir. Örneğin; üzerinde hiç yazı ve tarih bulunmayan bir mezar taşının üst kısmında bir ördek motifi, alt tarafında ise taranmış saçlarla ifade edilen bir kadın başı figürü bulunmaktadır. Söz konusu taşın kenarlarında düzgün bir işçilikle yapılmış çizgiler bulunmaktadır. Bir başka mezar taşının üst kısmı yuvarlak sehpa gibi olup, çok büyük taştan bir çiviye andırıyor. Üzerinde daireler, çadır, çadırın üst kısmını andıran işaretler bulunan mezar taşı da dikkat çekmektedir. Üst kısmı fes ve kavuk biçiminde olan mezar taşları da bulunmaktadır.

Şekil 4.15: Kuş ve Kadın Motifli Tarihi Bir Mezar Taşı

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Çok eski tarihlerde yapıldığı tahmin edilen mezar taşları arasında, cumhuriyetin ilk yıllarında vefat eden kişilere ait mezarlarda kullanılan, üzerinde yeni yazı ile isim ve tarih yazılmış olarak kullanılanlara da rastlanılmaktadır. Bu taşlara ait esas mezarların zaman içinde kaybolduğu, üzerinde bir yazı da olmadığı için, yeni vefat etmiş bir kişi için kullanmakta bir mahzur görülmediği ihtimali yüksektir. Bu taşların üzerindeki yazılar da ilginçtir. Kelime ve hece ayırımına dikkat edilmeden yazılabildiği kadar harf yazılmış, satır bitiminde alt kısımda kalman yerden devam edilmiştir. Harf devriminden sonra, Latin harflerine uyum döneminde yapılmış olduğu için, bu yazı şekli çok göze batmayıp, normal karşılanmaktadır.

Şekil 4.16: Osmanlı Dönemine Ait, Yıpranmış Bir Mezar Taşı

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Şekil 4.17: Latin Harflerle Yeniden Kullanılan Bir Mezar Taşı

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

Şekil 4.18: Daireler ve Çadır Motifli Bir Mezar Taşı

Kaynak: Kasım Çelik arşivi, 2019.

BEŞİNCİ BÖLÜM

OSMANLICA KAYITLARDA KAPAKLI KÖYÜ

5.1. Tapu Tahrir Defterleri

Tahrir defteri, Defter-i Hakani olarak bilinen bu kaynaklar önemli muhasebe kayıtlarıdır. Ülkenin arazisini tescil, toprağın mülkiyet ve tasarruf sistemini ve vergi nispetlerini göstermek için tutulmuşlardır (Kankal, 2011: 11). Bu defterlerde devlet topraklarının esas kayıtları tutulmaktadır. Bu sebeple, tapu hükmünde bulunmaktadır. Bu yüzden de bu “Tapu Tahrir Defterleri” veya “Defter-i Hakaniler” olarak adlandırılırlar (*438 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937/1530)*, 1994: iii).

Başbakanlık Arşiv Tapu Tasnifinde kayıtlı TD 100, TD 438, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Kuyûd-ı Kadime Arşivi'nde kayıtlı bulunan TD 81 ve TD 578 numaralı tahrir defterlerindeki kayıtlarda Karye-i Kapaklı adına rastlanılmaktadır. Çankırı Sancağı'nın hicri 927 ve 986-987 (m.1521, 1578-1579) yıllarına ait bilgilerin verildiği söz konusu tahrir defterlerinde Kapaklı Köyü hakkında da önemli bilgiler bulunmaktadır. Söz konusu tahrir defterlerinde 1521 yılında Kapaklı Köyünde 29 hane, 12 mücerret (bekar), 2 (vergiden) muaf hane olmak üzere takriben 167 kişi yaşamaktadır (Kankal, 2011: 102). Söz konusu tahrir defterinde Kapaklı'nın bir “tumar” köyü olduğu, 1521 yılında 2461 akçe geliri kaydedildiği bilgisi de bulunmaktadır (Kankal, 2011: 263).

Tahrir defterlerindeki kayıtlara göre h. 986-987 (m.1578-79) tarihlerinde Kapaklı Köyü'nde 49 hane, 20 mücerret, 3 muaf hane bulunmaktadır. Bu bilgiyi dikkate aldığımızda, Kapaklı Köyü'nün o tarihteki nüfusu takriben 280 kişidir (Kankal, 2011: 102). Kapaklı'nın 1578-79 yıllarında 3320 akçe geliri kaydedildiği de belirtilmiştir (Kankal, 2011: 263). Osmanlı Devletinde yeteri kadar geliri olmayanlar ile imam, kadı, asker, devlet memurları, engelliler ve özel bir sebeple vergi alınmamasına karar verilmiş kişi ya da gruplar vergiden muaf tutulmuştur (Kazıcı, 1977: 166). Hanedeki kişi sayısı ise 5-7 arasında hesap edenler olsa da, 5 sayısı tercih edilmektedir.

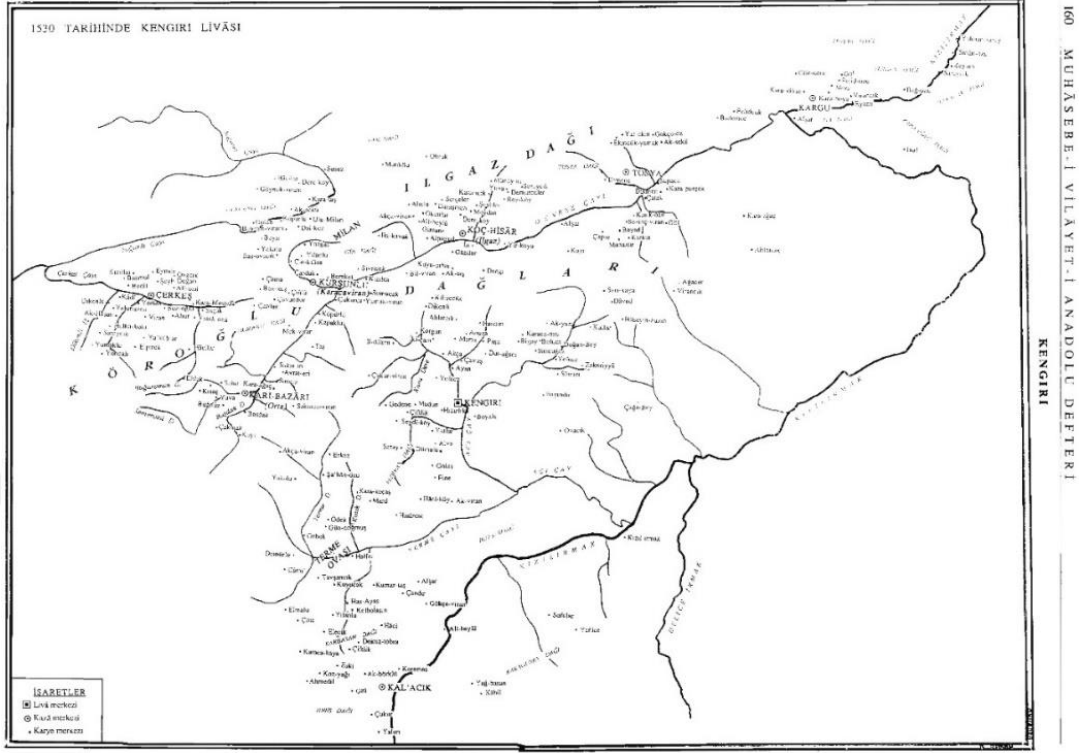
5.1.1 438 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Anadolu Defteri (937/1530)

Başbakanlık Arşiv Tapu Tasnifinde kayıtlı TD 438 numara ile kayıtlı defterin dizin ve tıpkıbasımını 1994 yılında Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanmıştır. Söz konusu kitabın 2. Cildinde Bolu, Kastamonu, Kengiri (Çankırı) ve Koca-ili Livalarına ait kayıtlar bulunmaktadır. Kitabın isminden tek bir defter imiş gibi algı oluştursa da 1500'lü yıllara ait bilgileri barındıran çok sayıda tahrir defterindeki kayıtların bir araya getirilmesi suretiyle söz konusu eser ortaya çıkmıştır. "438 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Anadolu Defteri (937/1530)" adlı kitapta verilen bilgilerde farklı yönleriyle Kapaklı Köyü'ne ait rastlanılmaktadır. Harita üzerinde ve diğer metinlerde de o zamanki tabirle "Kapaklı" olarak okunabilen köyün günümüzde komşusu olan yerleşim birimlerinin büyük bir kısmının 1530 tarihli söz konusu defterlerin içinde aldığı görülmektedir (*438 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937/1530)*, 1994: 160). Bu kitabın 157-161. Sayfaları arasında 5 adet harita bulunmaktadır. Bunlar;

- 1530 Tarihinde Anadolu Vilayeti
- Bolu
- Kastamonu
- Kengiri (Çankırı)
- Koca-ili (Kocaeli)

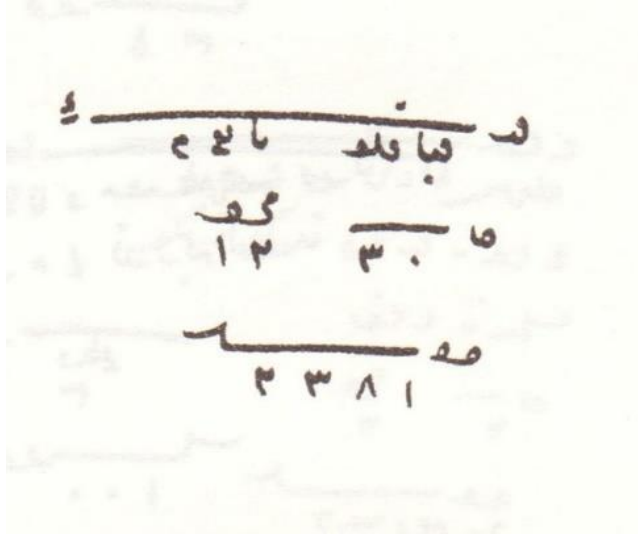
Burada verilen haritalar söz konusu Defterin Osmanlıca aslında yoktur. Bu haritalar, bir önceki bölümde isimleri verilen TD 81, TD 100, TD 438, ve TD 578 numaralı tahrir defterlerinin de aralarında bulunduğu çok sayıda kayıtları inceleyip, kitabı hazırlayıp yayımlayan ekip tarafından, metinlerde verilen bilgilerin daha iyi değerlendirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaçla, söz konusu haritalar defterlerde isimleri geçen il, ilçe, köy vs. yerleşim yerleri dikkate alınarak çizilmiştir. Orijinalinde olmasa da, metinlerde geçen, o tarihlerde bulunduğu, resmi kayıtlara girecek derecede dikkate değer yerleşim alanlarının toplu halde, bir bakışta görülebilmesi açısından, bu haritaların önemi büyüktür. Ayrıca, hangi köy, kasaba vs. yerleşim yerlerinin 16. Yüzyılda var olduğu, hangilerinin daha sonraki tarihlerde kurulmuş olduğunun anlaşılması yönünden de bu haritaların dikkate değerdir.

Şekil 5.1: 1530 Tarihinde Kengri Livâsı

Kaynak: 438 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937/1530), 1994: 160

Şekil 5.2: 723 Numaralı Sütunda Kapaklı Köyü Kısmı

Karye-i Kapaklı tabi' mezbur

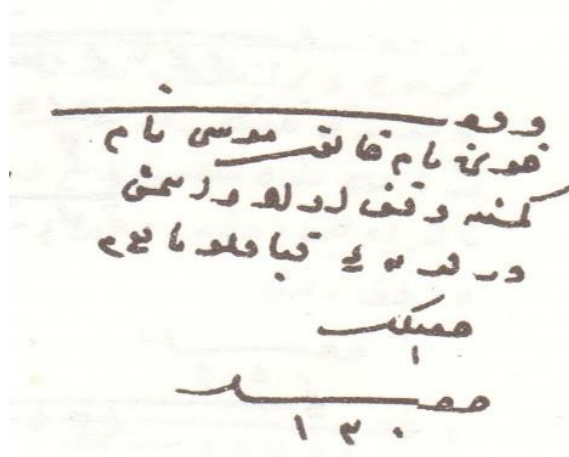
Hane	Mücerred
------	----------

30	12
----	----

Hasıla 2381	
-------------	--

Kaynak: 438 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937/1530), 1994:723

Şekil 5.3: 726 Numaralı Sütunda Kapaklı Köyü Kısmı

Vakf-ı Hunze nam Hatun Musa nam kimesne vakıf evladı imiş. Der Karye-i Kapaklı tabi' mezbur.

Çiftlik	Hasıla
1	130

Kaynak: 438 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937/1530), 1994:726

723 numaralı sütunda Kapaklı Köyü için verilen 30 hane, 12 mücerret sayıları, 1521 tarihli tahrir rakamlarına çok yakındır. 1521 yılı kayıtlarında Kapaklı Köyünde 29 hane, 12 mücerret, 2 de muaf hane bulunmaktadır (Kankal, 2011: 102). Tarihler birbirine çok yakın olduğu için rakamlar da doğal olarak benzer olmuştur.

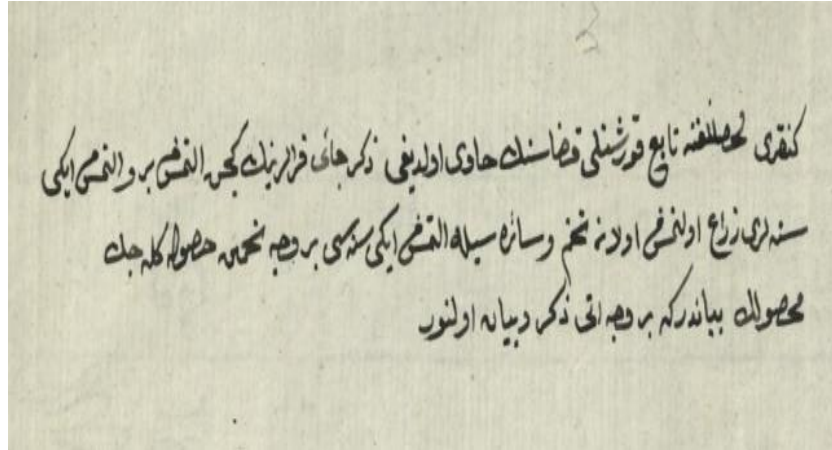
726 numaralı sütunda ise Kapaklı Köyü'nde 1 çiftliği ve 120 akçe geliri olan Hunze Hatun Vakfi'na ait bilgi bulunmaktadır. 1500'lü yıllardan kalan söz konusu kayıttaki Hunze Hatun Vakfi'na ait başka bilgiye rastlanılmamıştır.

5.2. Osmanlı Arşivi A.}MKT 00057 00064 Numaralı Belge

Osmanlı Arşivi'nde "A.}MKT 00057 00064" numarası ile kaydedilmiş, 2 sayfalık belgede Kurşunlu'ya bağlı 18 köye ait 2 senelik ziraat ve alınacak mahsul üzerine tahmini bilgiler verilmektedir. Kapaklı Köyü'ne ait bilgiler belgenin 1. Sayfasında bulunmaktadır. Belgede tarih olarak "altmışiki" ibaresi olsa da tam yıl verilmemiştir. Söz konusu belgenin (Şekil 5.4) başındaki açıklama şu şekildedir:

Kengri Muhassallığına ta'bi' Kurşunlu Kazasının havi olduğu zikr-i cai kularınının geçen altmışbir ve altmışiki seneleri zira' olunmuş olan tahmin-i vasatasıyla altmışiki senesi ber vech-i tahmin husule gelecek mahsulün beyandır ki ber vech-i ati zikr-i beyan olunur.

Şekil 5.4: Osmanlı Arşivi A.}MKT 00057 00064 Numaralı Belge - Başlangıç Kısmı

Kaynak: Osmanlı Arşivi A.}MKT 00057 00064 Numaralı Belge

Söz konusu belgenin devamında (Şekil 5.5) Kapaklı Köyü hakkında şu bilgiler bulunmaktadır:

Karye-i Kapaklı

Altmışbir senesi

Altmışiki senesi

Zira' hane 30

Zira' hane 15

Öküz çift 20

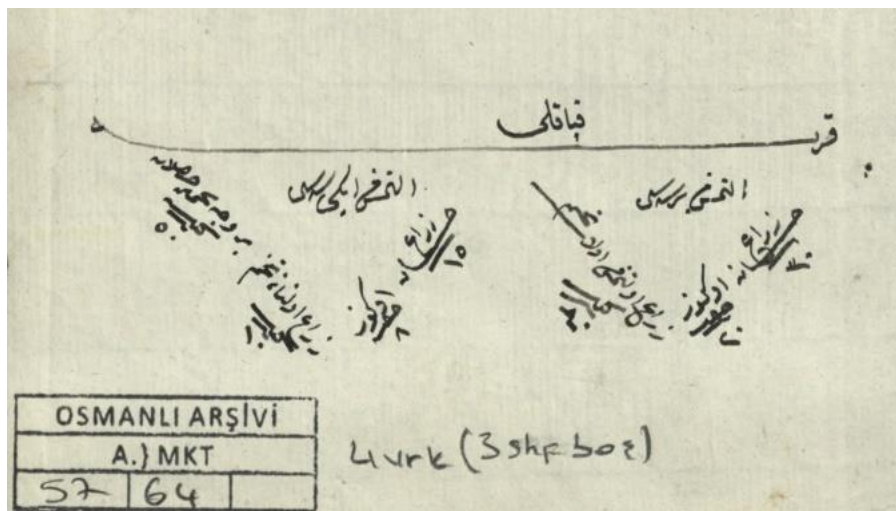
Öküz çift 8

Zira' olunmuş olan tohum, keyl 60

Zira' olunan tohum, keyl 10

Ber vech-i tahmin-i hasılat, keyl 50

Şekil 5.4: Osmanlı Arşivi A.}MKT 00057 00064 Numaralı Belge – Kapaklı Köyü Kısmı

Kaynak: Osmanlı Arşivi A.}MKT 00057 00064 Numaralı Belge

5.3. Kurşunlu Temettuât Defteri (h.1260, m. 1845)

Temettuât Defteri: Temettu, kâr etme, fayda görme demektir. Temettuât vergisi ise, herkesin kazancıyla mütenasip olarak devlete verdiği vergi, insaf vergisi anlamındadır (Şemsettin Sami, 1317: 437). Temettuât, temettu kelimesinin çoğuludur. Temettu vergisinin kaydedildiği defterlere temettuât tahrir defteri, kısaca “temettuât defteri” denir (Yurtseven, 2013: 799). Çiftçi, esnaf ve tüccarın senelik kazancından alınan vergiye de “temettuât” denilmekte idi. Temettuât defterlerinde köy, nahiye vs. yerleşim bölgelerinin hane hane kayıtları tutulmuştur. Hane reisinin künyesi verildikten sonra şahsına ait tarla, hayvan vs. bütün mal varlığı ile tarlalar ve hayvanlardan ne kadar gelir elde ettiğine dair bilgiler bulunmaktadır. Temettuât yazımının birinci amacı ekonomik düzenlemelerin yapılması, gerekli görülen vergilerin toplanmasıdır.

Temettuât defterlerinin amacına uygun olarak tutulması, doğru ve düzenli bilgiler bulundurması için sekiz maddelik bir talimatname, nizamname hazırlanmış ve Tabhane-yi Amire’de bastırılarak görevlilere verilmiştir. Nizamnamenin dördüncü bendi "tahrir-i nüfus ve tahrir-i emlakın" ile ilgili idi. Buna göre, mahallerinde herkes isim ve şöhretiyle yazılarak, ne kadar emlak ve arazisi olduğu ve hayvanları yazılacaktı. Ayrıca tüccar ve esnaf olanların bir yıllık tahminen ne kadar temettüatı, geliri olacağı tahkik edilerek deftere kaydedilecekti. Yazımlarda herkese eşit davranılacak ve herkes vereceği vergiyi bilecekti (Adıyeye, 2000: 770). Tabi ki, vergi tarhi, dağıtımı ve tahsili de bu defterdeki kayıtlara göre uygulanacaktı. Temettuât defterlerinde her hanenin kaydı tutulduğu için nüfus tespiti, tahmini çalışmalarında da bir ölçü olarak dikkate alınmaktadır.

Çalışmamızın en önemli kısmını oluşturan, Kapaklı Köyü hakkında detaylı bilgilerin verildiği tarihi kaynak hicri 1260 (m.1845) tarihli Kurşunlu Temettuât Defteri’dir. Söz konusu defter Başbakanlık Osmanlı Arşivi’nde ML VRD TMT d kod ve 000813 sıra numara ile kayıtlıdır. 1845 yılında Kurşunlu’ya bağlı 18 köyde yaşayan bütün hane sahipleri ve kimin ne kadar malı olduğu, ne kadarının vergiye tabi olduğuna dair kayıtlar bu defterde ayrıntılı olarak bulunmaktadır. Defterde sayfalar genellikle sütunlara bölünmüş ve sütunlara numara verilmiştir. Her köyün son hanesi bölünmemiş olup, sayfa olarak tek numara verilmiştir. Kapaklı Köyü için 50-57 ile

numaralandırılmış kısımlar arasında, 4 sayfada (6 sütun, 1 sayfa) 28 haneye ait kayıtlarda ayrıntılı bilgiler bulunmaktadır.

96 sayfa olan Kurşunlu Kazası'na ait temettuât defterinin, ilk sayfasında "Kaza-i Kurşunlu Tabi-i Kengiri", ikinci sayfası boş, üçüncü sayfasında "Kaza-i Kurşunlu" ibaresi bulunmakta ve dördüncü sayfanın başında ise "Karye-i Yılanlı" başlığı altında hane numarası verilerek tahrir çalışmasına başlanmaktadır. Her yerleşim yerinin tahriri bittikten sonra o köyün yekûn vergisi ve yekûn temettuâtı yazılmıştır. Her hanenin ektiği veya boş bıraktığı tarlalardan hayvanlarına kadar tüm varlığı ve yıllık geliri deftere kaydedilmiştir. Bunun yanında, malı mülkü olsa da hiçbir geliri olmayan fakir, yetim vs. haneler de deftere kaydedilmiş ama bir geliri olmadığı belirtilerek, vergi alınmadığı da belirtilmiştir.

Söz konusu defterde son olarak Karye-i Cengi'nin temettuâtı yapılmış olup, son sayfasında şu bilgiler yer almaktadır:

Kaza-i mezburede merbut kâffe-i nevahi ve kura ahalisinin geçmiş altmış senesine mahsuben bir senede virgu-yi mahsusaları olan mebaliğanın yükünü: Kuruş 70769.

Kazai mezburede merbut kâffe-i nevahi ve kura ahalisinin bermuceb-i talimat-ı seniyye karye be-karye bil mukarraran tanzim ve takdim kılınan defterlerde muharrer temettuâtın yekünü: Kuruş 160884.

Defterde "Nefs-i Kurşunlu" (kasaba merkezi) hakkında hiçbir bilgi bulunmamaktadır (Yurtseven, 2013: 800).

5.3.1 1845 Yılı Temettuât Defterinde Kurşunlu'nun Köyleri

Hicri 1260 tarihli Temettuât Defterinde verilen bilgilere göre 1845 yılında Kurşunlu'ya bağlı 18 köy bulunmaktadır. Bu köyler alfabetik sıra ile aşağıda verilmiştir.

1. Bozkuş
2. Cengi
3. Çama
4. Çavundur
5. Çırdak
6. Çukurca
7. Demirciviran

8. İğdir
9. Kapaklu
10. Köpürlü
11. Kürt
12. Mekeviran
13. Sevikli
14. Susuzmeasirt
15. Taşkaracaları
16. Yabanlı
17. Yılanlı
18. Yozgat

5.3.2. Günümüzde Kurşunlu'nun Köyleri

Bölümün üst başlığı “Osmanlıca Kayıtlarda Kapaklı Köyü” olmasına rağmen, 1845 yılında ve günümüzde Kurşunlu'ya bağlı köy adlarının karşılaştırılması önem arz etmektedir. Bu sebeple, günümüzdeki kayıtlar için de bir bölüm ayırmayı uygun gördüm. Günümüzde Kurşunlu'ya bağlı 28 köy bulunmaktadır. Bu köylerin adları aşağıdadır. Köylerin önemli bir kısmı h.1260 tarihli temettuât defterindeki kayıtlarda bulunmaktadır. Kayıtlarda bulunmayan köyler, o dönemde civar ilçelere veya ilimiz Çankırı'ya bağlı olduğu idi. Bu nedenle 1845 tarihli temettuât defterinde bulunmamaktadır.

1. Ağılözü
2. Başovacık (Paşa Ovası)
3. Bereket
4. Çatkese (Çatkilise)
5. Çavundur
6. Çaylıca (Yozgat)
7. Çırdak
8. Çukurca
9. Dağören (Meküren)
10. Dağtarla (Çiğni)
11. Demirciören

12. Dumanlı (Kürtküyü)
13. Eskiahr
14. Göllüce
15. Hacımuslu
16. Hocahasan
17. İğdir
18. Kapaklı
19. Kızılca
20. Köpürlü
21. Madenli
22. Sarıalan
23. Sivricek
24. Sumucak
25. Sünürlü
26. Taşkaracalar
27. Yeşilöz
28. Yumukören

ALTINCI BÖLÜM

KURŞUNLU NÜFUS DEFTERİNDE KAPAKLI KÖYÜ

6.1. Kurşunlu Nüfus Defterinde Kapaklı Köyü Sülale Adları

Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü'ne tez çalışmam için defterleri incelemek üzere müracaat ettiğimde Kaymakamlık ile görüşmemi rica ettiler. Kaymakamlık ile görüştükten sonra defterleri incelemem için gerekli izin sözlü olarak verildi. “Görüntü almadan gerekli notları tutabileceğimi” ifade etti görevliler. Bu nedenle görüntü almadım.

Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü defterlerinde Kapaklı Köyünde kayıtlı sülale adları aşağıda verilmiştir. Sülale adları defterde verildiği sıra ile yazılmıştır. Sebebini bilmiyoruz ama aynı sülale adını taşıyan birden fazla hane adı bulunmaktadır. Büyük ihtimalle defterin tutulmaya başlanıldığı tarihte bir babanın evli çocukları, yani hane sahipleri ayrı ayrı yazıldı. Bugün kullanılan soyadları da her sülale adının karşısında verilmektedir. Soyadı kanunu ile birlikte her sülalede birden fazla soyadı kullanılmaya başlanıldığını görüyoruz. Bu da, kardeşlerin bazen farklı tercihlerde bulduklarını göstermektedir. Nüfus defterlerinde Latin harfleri ile tutulan kayıtlar 1900'lu yılların başına kadar gitmektedir. Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü'ne konu ile ilgili araştırma yapmak için müracaat ettiğimizde görüntü almamıza izin verilmedi ama gerekli araştırmayı yapmamıza imkan tanıdılar. Bu sayede resmi kayıtlardaki sülale adları ve kullanılan soyadlarını tespit etme imkanımız oldu. Gelişen teknolojinin kullanımı her alanda olduğu gibi nüfus alanında da etkisini zaman içinde gösterdi. 2018 yılından itibaren herkes internet üzerinden e-devlet vasıtasıyla kendi sülale kayıtlarına ulaşabilir hale geldi. İsteyen herkesin ulaşabildiği soy kütüğü kayıtlarının 19. Yüzyılın ortalarına kadar gittiği görülebilmektedir. Elimizdeki temettuât defterinin tarihiyle de aynı dönemlere denk gelmektedir söz konusu kayıtların başlangıcı.

6.2. Sülalelerin Kullandıkları Soyadları

Sülale Adları	Bugün Kullandıkları Soyadları
Kadıoğlu	Aluç, Ardıç, Çimen, Yeşilçimen
Mincioğlu	Çelik, Minci
Kadıoğlu	(Hepsi ölmüş)
Kadıoğlu	Küçükaslan, Kaynar
Bozoğlu	Bozkurt
Bozoğlu	Özer
Bozoğlu	Çetinkaya, Yüksekaya
Gökoğlu	Boz
Nacakoğlu	Keser
Nacakoğlu	Küçükacar, Yalçın
Pankuduzoğlu	Nişan
Hacıkerimoğlu	Devrez
Hacıkerimoğlu	Kıraykır
Hacıkerimoğlu	Devrez, Çakmak
Çelebioğlu	Kırlangıç, Çelebioğlu
Çelebioğlu	Comart, Özdemir, Çelik, Çelebi
Karaalioğlu	(Hepsi ölmüş)
Karaalioğlu	Kayakıran
Eskioğlu	Eski
Eskioğlu	Bayhan, Beyhan, Öcal

Onacak	Küçükkuysal
Onacak	Eyrice, Onacak
Kethüdaoğlu	Ceylan
Kethüdaoğlu	Özgül, Buzlukaya
Kethüdaoğlu	Bayhan, Özçelik
Karaahmetoğlu	Karabaş, Karakaya, Yalçınkaya
Karamehmetoğlu	Sarıkaya, Kocatepe
Karamehmetoğlu	(Hepsi ölmüş)
Sofuoğlu	Uçar, Küçükkaya
Musaçavuşoğlu	Yılmaz, Saçlık, Siper
Çırdakoğlu	Çırdak
Çırdakoğlu	Yıldız
Kapaklıoğlu	Arslan, Kapaklı, Uzunkaya
Kapaklıoğlu	Ankut, Kartufan, Ünver, Taşdöven, Karataş
İlyasoğlu	Yaşar
İlyaszade	Dolun
İlyasoğlu	Ayan, Elmas
İlyasoğlu	Özkan
Eskicioğlu	Eski, Yeni
Karaböcekoğlu	Kaya
Karaböcekoğlu	Öztürk, Doğan
Karaböcekoğlu	(Hepsi ölmüş)
Alibeyoğlu	Aydoğdu
Alibeyoğlu	Öveyik, Gündoğmuş

Alibeyoğlu	(Hepsi ölmüş)
Dervişoğlu	Uyar
Dervişoğlu	Uymaz
Küçüköğlu	Gürsoy
Küçüköğlu	Küçük, Acar, Ateş
Küçüköğlu	Küçük
Yazıcıoğlu	(Hepsi ölmüş)
Karaalıoğlu	Kara
Kadıoğlu	(Hepsi ölmüş)
İbrahimağazade	Kandemir
Kethüdaoğlu	Kemer
Nakil aile	Gezici
Kadir Garipbaş	(1 kişi, ölmüş)
Zeliha Yaşar	(1 kişi, ölmüş)

Kaynak: Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü “Kapaklı Köyü” defterinden derlenmiştir.

6.3. Sülale Adlarının Gerçek Listesi (Alfabetik)

Bu kısımda birden fazla geöen, tekrar edilen sülale adlarını sildiğimiz için “Gerçek Listesi” tabirini kullandık. Bu şekilde gerçek sülale sayısının 58 değil, 25 olduğu görölmektedir.

1. Alibeyoğlu
2. Bozoğlu
3. Öelebioğlu
4. Öırdakoğlu
5. Dervişoğlu
6. Eskicioğlu
7. Gökoğlu
8. Hacıkerimoğlu
9. İbrahimağazade

10. İlyasoğlu
11. Kadioğlu
12. Kapakloğlu
13. Karaahmetoğlu
14. Karaalioğlu
15. Karaböcekoğlu
16. Karamehmetoğlu
17. Kethüdaoğlu
18. Küçükoğlu
19. Mincioğlu
20. Musaçavuşoğlu
21. Nacakoğlu
22. Onacak
23. Pankuduzoğlu
24. Sofuoğlu
25. Yazıcıoğlu

Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü'nde Kapaklı Köyü defterinde olduğu haliyle alınan bir önceki bölümde verilen 58 sülale adı içinde aynı isimlerin birçok defa tekrar edildiğini ifade etmiştik. Nüfus Müdürlüğü'nün aynı sülaleyi birden fazla tekrar etmek için bir sebebi vardır. Ama aynı adları taşıyan sülale adlarını gerçekte 1 defa almak, saymak gerekir. Aynı kayıtlarda en sondaki 3 kayıtta bulunan Nakil aile ile vefat etmiş tek kişi adlarının da köyün sülaleleri arasında sayılmaması gerekir. Tekrarları ve sondaki 3 kaydı kaldırıp çıkardığımızda Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü'ne tam olarak yukarıdaki listede verilen 25 sülalenin olduğu tespit görölmüştür.

58 sülale adı bulunan Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü'nden alınan kayıtlarındaki tekrarlar kaldırılırken İlyaszade ve İlyasoğlu isimleri de aynı anlama geldiği için 1 tanesi alınmıştır. Yine Eskioğlu ve Eskicioğlu da aynı sülale olduğundan dolayı teki alınmıştır. Listeye alınmayan Nakil Aile 1930'lu yıllarda meydana gelen Dersim olayları nedeniyle savaş bölgesinde zarar görmemesi için getirilen vatandaşlarımızdandır. Bu aileler sadece Kapaklı değil Çankırı'nın bütün köyelerine 1'er 2'ser dağıtılıp, geçici olarak iskan edilmiştir. İsyan hareketi bastırılıp durum normale döndüğünde bu ailelerin büyük bölümü geri dönmüştür. Kapaklı Köyünde

buluna söz konusu aile de durum normale dönünce köyden ayrılmıştır. Son 2 sıradaki kayıta ise soyadı kanunundan sonra birer kişi aile olarak kaydedilmiş ve sonradan da vefat ettiklerinden kimse kalmamıştır. Bu nedenle Kapaklı Köyü sülale adlarının gerçek sayısı 25 olarak tespit edilmiştir.

6.4. Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü ile 1845 yılındaki Sülale Adlarının Karşılaştırılması

Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü Defterindeki Sülale Adları	1845 Yılı Temettuât defterindeki Hane Adları
Alibeyoğlu	Ali Bey oğlu
	Arif oğlu
Bozoğlu	Bozoğlan'ın oğlu
Çelebioğlu	Çelebi oğlu
Çırdakoğlu	Çırdak oğlu
Dervişoğlu	Derviş oğlu
Eskicioğlu	Eski oğlu
Gökoğlu	
Hacıkerimoğlu	Hacı oğlu
	Kerim Hacı oğlu
İbrahimağazade	
İlyasoğlu	İlyas oğlu
Kadıoğlu	Kadı oğlu
Kapakloğlu	Kapaklı oğlu
Karaahmetoğlu	
Karaalioğlu	Kara Ali oğlu
Karaböcekoğlu	Karaböcü [bici] oğlu
Karamehmetoğlu	Kara Mehmet oğlu

Kethüdaoğlu	Kethüda oğlu
	Köse Halil oğlu
Küçükoğlu	
Mincioğlu	Minci oğlu
Musaçavuşoğlu	
Nacakoğlu	Nacak oğlu
Onacak	Onacak oğlu
Pankuduzoğlu	Pankuduz oğlu
Sofuoğlu	
Yazıcıoğlu	

6.5. Sülale Adları Üzerine Bazı Tespitler

1845 yılı temettuât defteri ve Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü kayıtlarında bulunan sülale adlarının incelendiğinde ve köylülerle yaptığımız görüşmelerde tespit ettiğimiz önemli hususları belirtmenin faydalı olacağı düşüncesindeyim. Bunlar:

- 1845 yılı temettuât defterinde hane adı olarak görülen isimlerin önemli bir bölümü günümüzde sülale adı olarak Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü kayıtlarına geçmiş bulunmaktadır.

- Bazı hane adları günümüz kayıtlarında biraz değişmiş veya birleşmiş olarak görünmektedir. Örneğin Tahir Oğlu Alibeyoğlu ile birleşmiştir. Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü kayıtlarında Aydoğdu soyadı kullanan aileler Tahir Oğlu'nun devamıdır.

- Bazı kayıtlarda küçük düzeltmeler olmuştur. Örneğin Bozoğlan'ın oğlu'nun Bozoğlu olarak değişmesi.

- Soyadı kanunu çıkınca aileler isim seçmekte serbest bırakılmıştır. Bunun sonucunda kimi sülaleler hep aynı soyadı kullanırken kimisi değişik isimler seçmiştir. Örneğin Küçükoğlu sülalesinde Acar, Ateş, Gürsoy, Küçük olmak üzere 4 farklı soyadı kullanılmaktadır. Bunun sebebi aile reislerinin tercihinin farklı olmasıdır. Bir tanesi

dedelerinin lakabını soyadı olarak kullanmayı tercih ederken, diğerleri farklı soy isimleri seçmiştir.

- Bazı soyadları nüfus memurunun yanlış yazması neticesinde zaman içinde değişmiştir. Örneğin; Çelebioğlu sülalesinde bulunan Çelik önceden Çelebi imiş. 1950'li yıllarda evlenen Yusuf Çelebi ve eşinin yeni nüfus cüzdanında soyadları Çelik olarak yazılmıştır. Çünkü el yazısı ile tutulan kayıtlardaki Çelebi nüfus memuru tarafından Çelik olarak okunmuş ve yeni nüfus cüzdanına da görevlinin okunduğu gibi yazılmıştır. Fark edildiğinde görevliler ikaz edilse de değiştirilmemiştir. Doğan çocukların soyadından çalıştığı işyeri SSK kaydı vs her yerde Çelik soyadı ile işlem yapılmıştır. 1960'lı yıllarda bir resmi işlemde "vukuatlı nüfus cüzdanı kaydı" istenildiğinde farklılık nedeniyle işlem yapılmamış, düzeltilmesi şart koşulmuştur. Bunun üzerine mecburi olarak mahkeme kararıyla nüfustaki kayıt da Çelik olarak değiştirilir.

- Kurşunlu ve diğer ilçelere bağlı diğer köylerde ile kız alıp verme nedeniyle çok sayıda akrabası bulunan sülaleler bulunmaktadır. Sayıları çok az da olsa çobanlık, ırgatlık gibi işlerde uzun süreli çalışmak üzere bir başka köye gidip, orada evlenip temelli kalan erkekler de bulunmaktadır. Her 2 türdeki akrabalar arasındaki bağlar zayıf da olsa devam etmektedir.

- Bazı sülale ve şahıs adları günlük konuşmada farklı telaffuz edilmektedir. Örneğin; Alibeyler yerine Albeler, Bozoğlu yerine Bozdanlar, Yusuf yerine Yosif, Rukiye yerine Urguya kelimeleri kullanılmaktadır.

- Köyün nüfusunun zaman içinde çok azaldığını ama gurbetteki Kapaklı'lıların tahminen 2500 civarında olduğunu tahmin edildiğini belirtmiştik. Bunun neticesinde köyde yaşayanlar arasında her sülaleden aileler maalesef bulunmamaktadır. Bazı sülalelerin tüm fertleri başta Ankara ve İstanbul olmak üzere gurbete göçüp temelli gitmiş olarak hayatlarını devam ettirmektedir. Örneğin, Bozoğlu, Eskioğlu, İlyasoğlu, Kadioğlu, Kethüdaoğlu, Karaböcekoğlu, Küçükoğlu sülalelerine mensup kimse mukim değildir şu anda Kapaklı Köyünde. Bu kişilerin bir kısmı özellikle yaz aylarında gelip köyde kısa süreli de olsa kalmaktadır. Çok az bir kısmı ise Köy ile ilgisini tamamen kesmiş bulunmaktadır. Çelebioğlu, Çırdakoğlu, Dervişoğlu, Kethüdaoğlu gibi sülalelere mensup ailelere ise Kapaklı Köyü, Ankara ve İstanbul'da rastlamak mümkündür.

6.6. Günümüzde Halk Arasında Kullanılan Sülale Adları

Daha önceki bölümlerde 1845 yılı temettuât defteri ve Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü kayıtlarında bulunan hane ve sülale karşılaştırmalı olarak verilmişti. Yıllar geçtikçe her konuda olduğu gibi sülale adlarında da değişmeler, gelişmeler görülmektedir. Zaman içinde bazı sülale adları daha yeni dedelerinin ismi veya lakabı ile anılmaya başlamıştır. Örneğin 1950'li yıllardan sonra Küçüköğlü yerine İzzetgil, Çelebioğlü yerine Karagözler tabirleri kullanılmaya başlamıştır. Birinde 4. Göbekteki hane reisinin adı İzzet, diğerinde aynı dönemdeki aile reisinin lakabı Karagöz imiş. Bu örnekler gibi bazı sülale adları zaman içinde değişmeye başlamıştır. Günümüzde birçok sülale yeni adları ile kullanılmaktadır. Daha yakın geçmişteki kişileri esas alarak kendiliğinden oluşan bu sistemde birçok sülale adı için birden fazla yeni isim ortaya çıktığı da görülmektedir. Hatta köyün yaşlısı, büyüğü olan az sayıda kişinin dışındakilerin önemli bir bölümü 1845 yılı temettuât defteri ve Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü kayıtlarında bulunan hane ve sülale adlarının bazılarını bilmemektedir. Kapaklı Köylülerinin önemli bir bölümü hemşerilerini aşağıda vereceğimiz sülale adları ile tanımaktadır. Bu nedenle Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü kayıtlarındaki sülale adlarına karşılık olarak bugün halk arasında kullanılan isimleri vermek büyük önem arz etmektedir.

Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü'ndeki Sülale Adları	Günümüzde Kullanılan Sülale Adları
Alibeyoğlü	Tahirgil, Albeler (Alibeyler)
Bozoğlü	Bozdanlar, Ayranaşgil, Kareller
Çelebioğlü	Karagözler, Çelebler (Çelebiler), Saregil
Çırdakoğlü	Uzunlar, Cafergil
Dervişoğlü	Dervişler
Eskicioğlü	Seyinağgil (Hüseyinağgil)

Gökoğlu	(Sülaleden kimse kalmamış)
Hacıkerimoğlu	Faykgil (Faikgil)
İbrahimağazade	Tesikgil, Kermacılar (Kerinhacılar)
İlyasoğlu	Mehmet Çavuşgil
Kadioğlu	Halilağagil, Muslar, Zadegil
Kapakloğlu	Kavakgil, Ellezgil (İlyasgil)
Karahmetoğlu	Kadıgil, Aslangil
Karaalioğlu	Fazlgil
Karaböcekoğlu	Mincikler
Karamehmetoğlu	Karabiciler, Halimegil
Kethüdaoğlu	Cinahmetgil, Taytakgil, Kağlar (Kahyalar)
Küçüköğlu	İzetgil
Mincioğlu	Vezirgil
Musaçavuşoğlu	Kocaoğlangil
Nacakoğlu	Dorukgil
Onacak	Hacılar, Sülekgil
Pankuduzoğlu	(Sülaleden kimse kalmamış)
Sofuoğlu	Sirkecigil
Yazıcıoğlu	(Sülaleden kimse kalmamış)

Kaynak: Bilgi almak için görüşülen Kapaklı Köyü sakinlerinden derlenmiştir.

YEDİNCİ BÖLÜM

1845 TARİHLİ TEMETTUÂT DEFTERİ KAPAKLI KÖYÜ KISMI

7.1. 1845 Yılı Temettuât Defterinde Kapaklı Köyü

Kurşunlu Temettuât Defteri'nde Kapaklı Köyü hakkındaki kayıtlar 50-57 arasında numaralandırılmış 4 sayfada (6 sütun, 1 sayfa) bulunmaktadır. Defterde verilen bilgilere göre Kapaklı Köyünde 28 hane bulunmaktadır. Numara sırası ile hane reislerinin adları ile ekilen veya ekilmeyen tarlalarından sağmal hayvanlarına, keçiden merkebe kadar tüm gelirleri ayrıntılı olarak verilmektedir. 2 ailenin değirmenden de gelir elde ettiği kaydedilmiştir. Vergiye esas olacak kadar geliri olmayan haneler ile yakın tarihlerde başka yerlere göç etmiş kişiler de deftere kaydedilmiş ama vergi alınmadığı da belirtilmiştir. Kayıtların sonunda ise Kapaklı Köyü'nün vergi için dikkate alınacak toplam geliri verilmektedir. Kapaklı Köyü'nün kayda geçen gelir toplamı 11.280 akçe, alınacak vergi toplamı ise 4442 akçe olarak söz konusu defterde yerini almıştır.

Kapaklı Köyü'nde ailelerin tarlalardan ne kadar buğday ve arpa geliri olduğu verilmektedir. Gelir kalemi olarak inek, koyun, keçi sayıları da verilmektedir. Ayrıca yük hayvanı olarak kullanılan kısrağ ve merkepler de belirtilmektedir. 2 hanenin değirmen işletmekten geliri olduğu da kayıtlardan anlaşılmaktadır. Yazılan her gelir kaleminin yanında, yıllık ne kadar kazanç sağladığı da tahminen verilmektedir. Sayfa sonunda ise hanenin toplam geliri verilmektedir. Yeteri kadar geliri olmadığı veya başka yere göçmüş 8 hane de deftere kaydedilmiş ve vergi alınmayacağı belirtilmiştir.

Gelirleri kalem kalem verilen ve sonunda toplam kazancı belirtilen 20 hane incelendiğinde maddi durumlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Söz konusu 20 ailenin gelirleri 797 ila 311 akçe arasında değişmektedir. Hanelerin gelirleri ve diğer bilgileri orijinal defterde bulunduğu Osmanlıcası ve günümüzde kullandığımız Latin harflerine aktarılmış hali ileride verilecektir.

Defterde kaydı bulunan 28 hane:

1. Kadı oğlu Abdullah
2. Minci oğlu İsmail

3. Kadı oğlu İbrahim
4. Bozoğlan'in oğlu İsmail
5. Nacak oğlu Mehmed
6. Kerim Hacı oğlu İbrahim
7. Hacı Kerim oğlu Mehmed
8. Çelebi oğlu Hüseyn
9. Eski oğlu Mustafa
10. Onacak oğlu Süleyman
11. Kethüda oğlu Hüseyn
12. Kara Mehmet oğlu Osman
13. Kara Mehmed oğlu Mehmed
14. Kapaklı oğlu Mehmed
15. Kapaklı oğlu Mustafa
16. İlyas oğlu Osman
17. Eski oğlu Mehmed
18. Karaböcü [bici] oğlu İbrahim
19. Hacı oğlu Mehmed
20. Ali Bey oğlu Mehmed
21. Derviş oğlu Hasan
22. Köse Halil oğlu Hasan
23. Nacak oğlu Mehmed
24. Pankuduz oğlu
25. Kara Ali oğlu Mehmed
26. ırdak oğlu Molla Mustafa
27. Derviş oğlu Ahmed
28. Arif oğlu Mehmed

Bu hane sahipleri içinde aynı sülale, soy adını taşıyan birden fazla kişi olduğu görölmektedir. Bu konu dikkate alınarak yapılan düzenleme söz konusu 7 isim çıkartıldıktan sonra 21 adet farklı soy adı bulunduğu görölmektedir. Bu sülale adları alfabetik olarak aşağıda görölmektedir.

1. Ali Bey oğlu
2. Arif oğlu

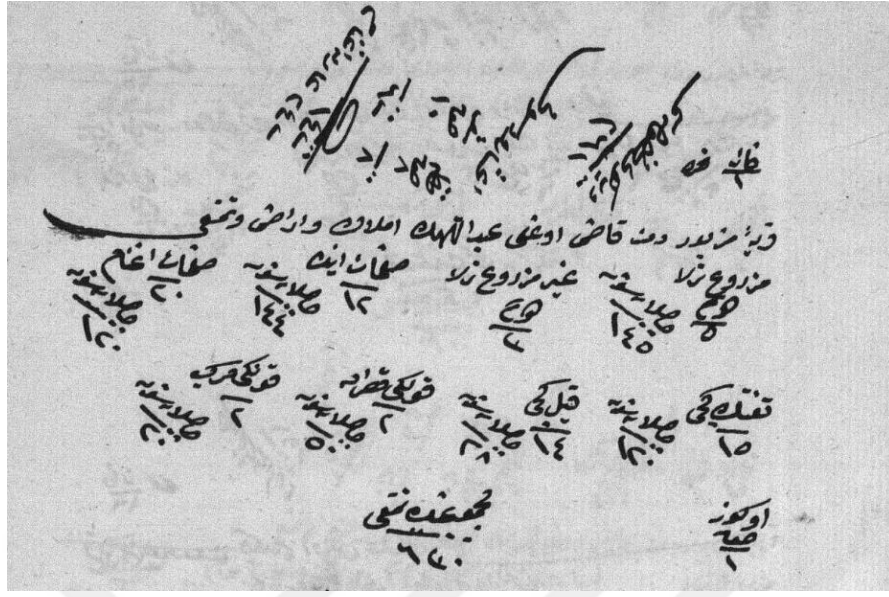
3. Bozoğlan'ın oğlu
4. Çelebi oğlu
5. ırdak oğlu
6. Derviş oğlu
7. Eski oğlu
8. Hacı oğlu
9. İlyas oğlu
10. Kadı oğlu
11. Kapaklı oğlu
12. Kara Ali oğlu
13. Kara Mehmet oğlu
14. Karaböcü [bici] oğlu
15. Kerim Hacı oğlu
16. Kethüda oğlu
17. Köse Halil oğlu
18. Minci oğlu
19. Nacak oğlu
20. Onacak oğlu
21. Pankuduz oğlu

1845 tarihli Kurşunlu Temettuât Defteri'nde Kapaklı Köyü sadece hane reisi adları ile Kurşunlu Nüfus Müdürlüğü kayıtlarının karşılaştırılması 6.4. Bölümde ele alınmıştır.

7.2. Temettuât Defterinde Hane Hane Kapaklı Köyü

Kurşunlu Temettuât Defteri'nde 50-57 arasındaki sayfalarda bulunan Kapaklı Köyü kısmı, her haneye bir sayfa ayrılacak şekilde verilmektedir. Sayfanın üst kısmında, haneye ait bilgiler, orijinal Osmanlı Türkçesi haliyle, alt kısmında ise günümüzde kullandığımız Latin harflerine aktarılmış haliyle verilmektedir. Kayıtları incelerken günümüzde kullanılmayan kelimelerin anlamları, tezin baş tarafında "Sözlük" kısmında verilmiştir. Hanelerin sahip oldukları hayvanlardan ettikleri tarla miktarına, ne kadar gelir elde ettiklerinden ne kadar vergi vereceğine dair kayıtları da içeren tüm bilgiler bu bölümünde verilmiştir.

Yeterli geliri olmadığı veya başka sebeplerle vergi alınmayan hanelere ait kayıtlar defterin son bölümüne alındığı görülmektedir. Her köye ait kısımlarda olduğu gibi Kapaklı Köyü için ayrılan bölümün sonunda da köyün toplam geliri ve köyden alınması gereken toplam vergi miktarı verilmek suretiyle bitmektedir.

Hane Numara	Vergy-i mahsusası	Asar ve risumu	Şa'ir	Keyl	Keyl	Cem'an yekün	Adet-i ağnam
1	Kuruş 261	Hinta	Keyl 8	Kuruş 10	8	Kuruş 6,5	24,5
						Kuruş 14,5	

Karye-i mezburdan Kadı oğlu Abdullah'ın emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla	Gayr-i Mezru' tarla	Sağman inek	Sağman ağnam
Dönüm	Dönüm	Hasılât-1 seneviye	Hasılât-1 seneviye
5	3	12	20
Hasılât-1 seneviye	Kıl keçi	Köllük-i kısrak	Köllük-i merkep
Kuruş 145	14	2	2
Hasılât-1 seneviye	Hasılât-1 seneviye	Hasılât-1 seneviye	Hasılât-1 seneviye
Kuruş 120	Kuruş 28	Kuruş 50	Kuruş 20

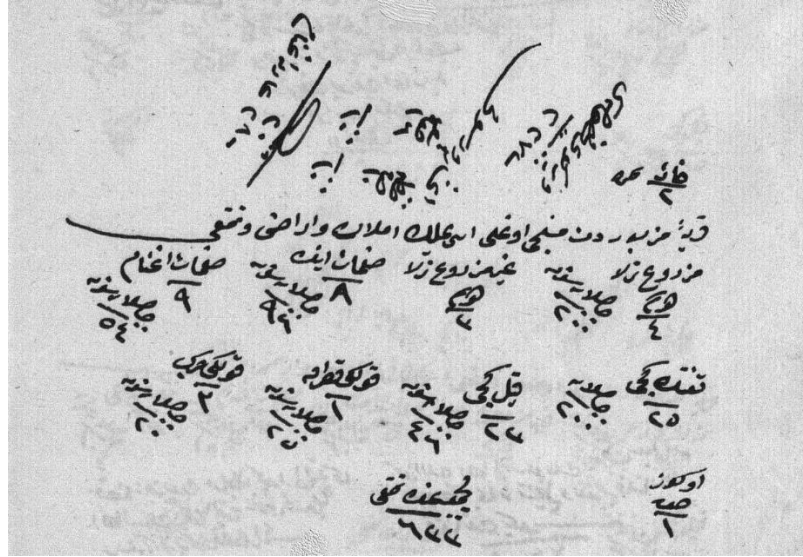
Mecmu'un temettu'u

çift

Kuruş

1

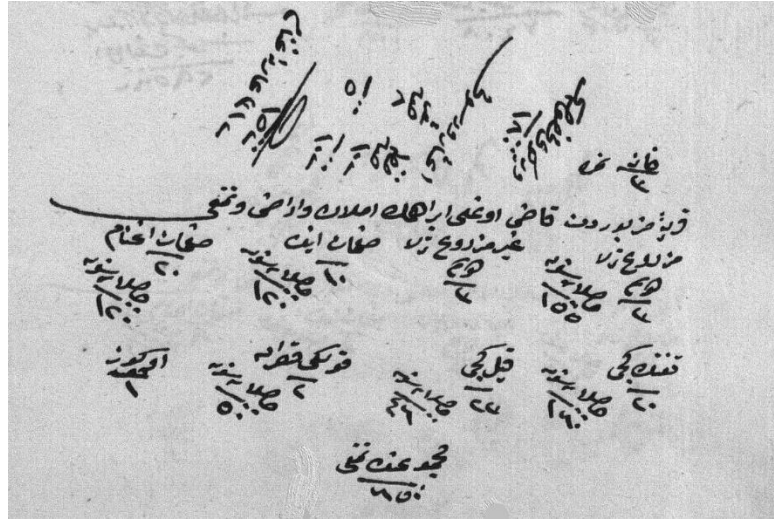
630

Hane Numara	2	Vergiy-i mahsusası	Kuruş 227	Aşar ve rüsumu	Hinta	Şa'ir	Keyl	10	Kuruş	16	10	Cem'an Jekün	Kuruş 20	Adet-i ağnam	28,5
-------------	---	--------------------	-----------	----------------	-------	-------	------	----	-------	----	----	--------------	----------	--------------	------

Karye-i mezburdan Minci oğlu İsmail'in emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla	Dönüm	4	Gayr-i Mezru' tarla	Dönüm	3	Sağman inek	8	Sağman ağnam	9
Hasılat-1 seneviye	Kuruş 200		Hasılat-1 seneviye	Kuruş 96		Hasılat-1 seneviye	Kuruş 54		
Tiftik keçi	25	Kıl keçi	23	Köllük-i kısrak	1	Köllük-i merkep	2		
Hasılat-1 seneviye	Kuruş 200	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 46	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 25	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 20		
Öküz		çift	1	Mecmu'un temettu'u		Kuruş	633		

Hane Numara	3	Vergiy-i mahsusası	180	Aşar ve rüsumu	Hinta	Şa'ir	Keyl	10,5	8	10,5	5	Cem'an yekün	15,5	Adet-i ağnam	31,5
-------------	---	--------------------	-----	----------------	-------	-------	------	------	---	------	---	--------------	------	--------------	------

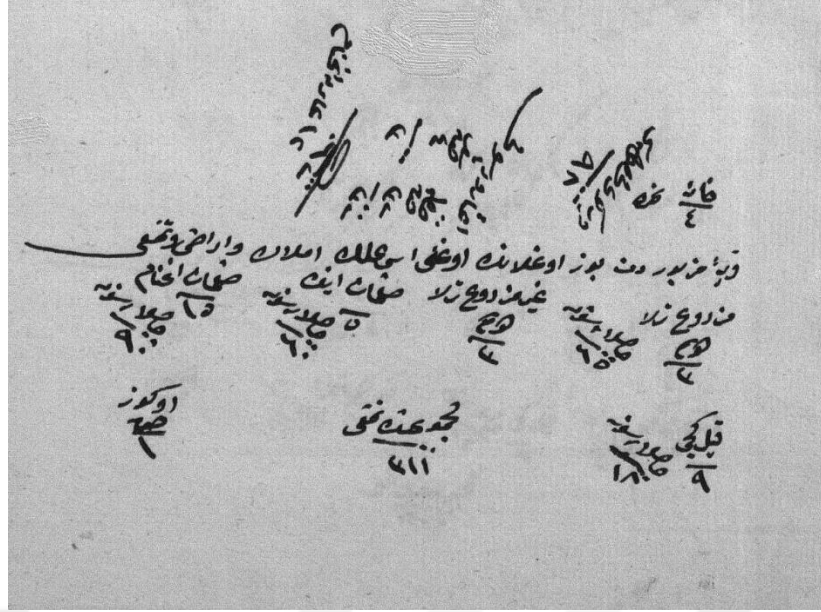
Karye-i mezburdan Kadı oğlu İbrahim'in emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla	3	Hasılat-1 seneviye	155	Kuruş	155	Gayr-i Mezru' tarla	3	Sağman inek	10	Hasılat-1 seneviye	120	Kuruş	120	Sağman ağnam	20	Hasılat-1 seneviye	120	Kuruş	120
Tiftik keçi	20	Hasılat-1 seneviye	160	Kuruş	160	Kıl keçi	23	Köllük-i kısrak	2	Hasılat-1 seneviye	50	Kuruş	50	Öküz	1	çift			

Mecmu'un temettu'u

Kuruş

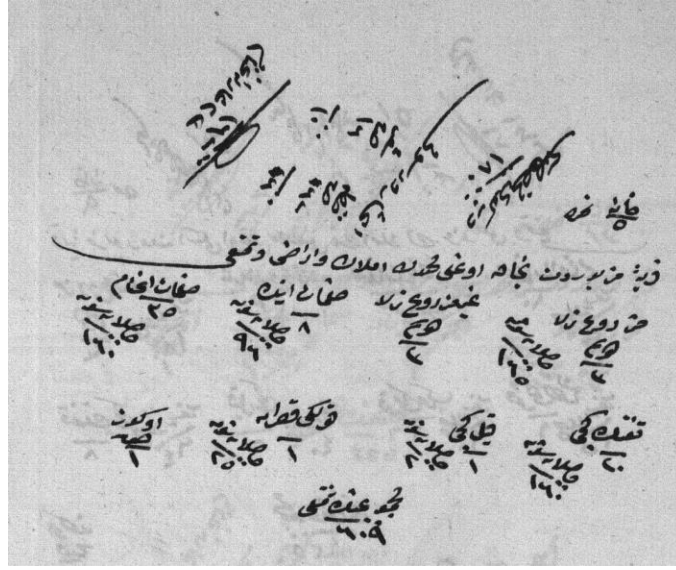
650

Hane Numara	Vergy-i mahsusası	Aşar ve rüsumu	Hinta	Sa'ir	Keyl	Keyl	4	Kuruş	3	Cem'an yekün	Kuruş 6,5	Adet-i ağnam 12
4	Kuruş 98			Keyl	3,5	Kuruş	3,5					

Karye-i mezburdan Bozoğlan'in oğlu İsmail'in emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla	Gayr-i Mezru' tarla	Sağman inek	Sağman ağnam
Dönüm	Dönüm		
3	3	5	15
Hasılat-1 seneviye	Hasılat-1 seneviye	Hasılat-1 seneviye	Hasılat-1 seneviye
Kuruş 65	Kuruş 60	Kuruş 60	Kuruş 90
Kıl keçi	Öküz		
9	çift	Mecmu'un temettu'u	
Hasılat-1 seneviye	1	Kuruş	
Kuruş 18			

Hane Numara	5	Vergy-i mahsusası	Kuruş 180	Aşar ve rüsumu	Hinta	Şa'ir	Keyl	6,5	Keyl	16	Kuruş	6,5	10	Cem'an yekün	Kuruş 16,5	Adet-i ağnam	23
-------------	---	-------------------	-----------	----------------	-------	-------	------	-----	------	----	-------	-----	----	--------------	------------	--------------	----

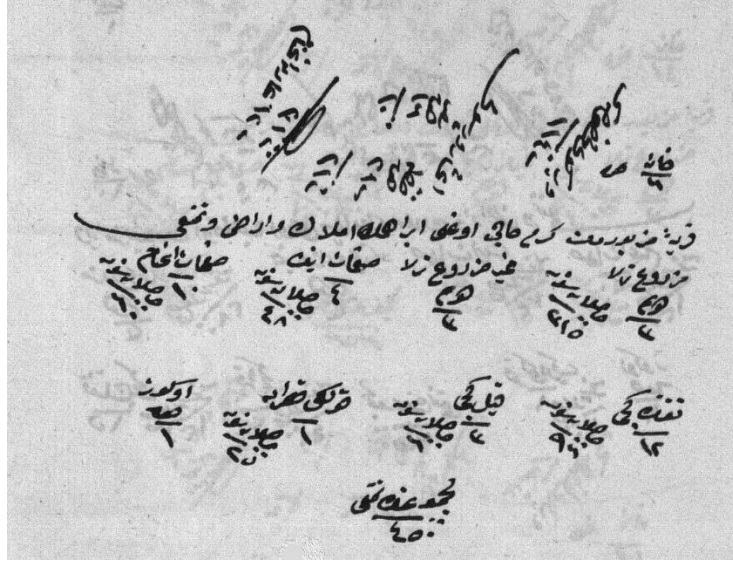
Karye-i mezburdan Nacak oğlu Mehmed'in emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla	Dönüm	3	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 165	Gayr-i Mezru' tarla	Dönüm	3	Sağman inek	8	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 96	Sağman ağnam	25	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 160
Tiftik keçi	20	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 160	Kıl keçi	1	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 2	Köllük-i kısrak	1	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 25	Öküz	çift	1	

Mecmu'un temettu'u

Kuruş

609

Hane Numara
6
Vergiy-i mahsusası
Kuruş 114,5
Aşar ve rüsumu
Hinta
Şa'ir
Keyl
21,5
16
Kuruş
21,5
10
Cem'an yekün
Kuruş 31,5
Adet-i ağnam 12

Karye-i mezburdan Kerim Hacı oğlu İbrahim'in emlak ve arazi ve temettu'u

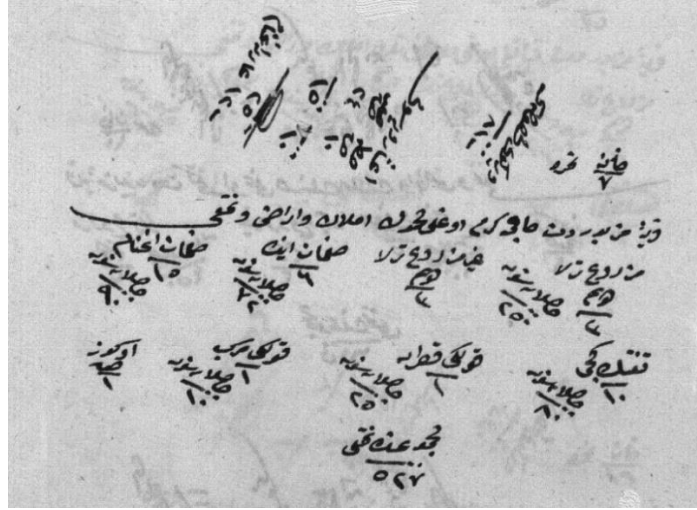
Mezru' tarla
Dönüm
3
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 315
Gayr-i Mezru' tarla
Dönüm
3
Sağman inek
4
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 48
Sağman ağnam
10
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 60

Tiftik keçi
12
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 96
Kıl keçi
3
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 6
Köllük-i kısrak
1
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 25
Öküz
çift
1

Mecmu'un temettu'u

Kuruş

450

Hane Numara	Vergy-i mahsusası	Aşar ve rüsumu	Şa'ir	Keyl	Keyl	Kuruş	Cem'an jekün	Adet-i ağnam
7	Kuruş 81,5	Hinta	Keyl	10	24	10	Kuruş 25	12,5

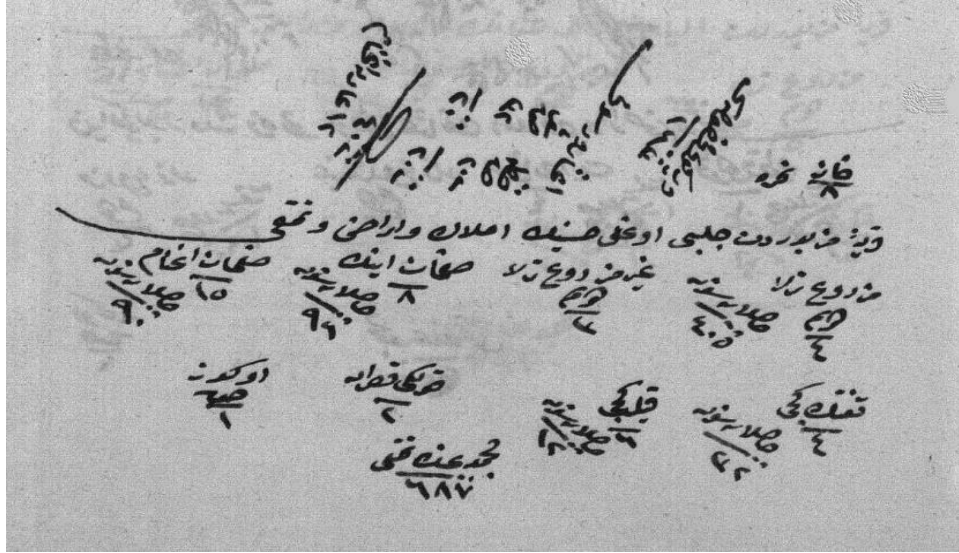
Karye-i mezburdan Hacı Kerim oğlu Mehmed'in emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla	Gayr-i Mezru' tarla	Sağman inek	Sağman ağnam
Dönüm	Dönüm	6	15
3	3	Hasılat-1 seneviye	Hasılat-1 seneviye
Hasılat-1 seneviye	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 72	Kuruş 90
Kuruş 250	Kuruş 250		
Tiftik keçi	Köllük-i kısırak	Köllük-i merkep	Öküz
10	1	1	1
Hasılat-1 seneviye	Hasılat-1 seneviye	Hasılat-1 seneviye	
Kuruş 80	Kuruş 25	Kuruş 10	

Mecmu'un temettu'u

Kuruş

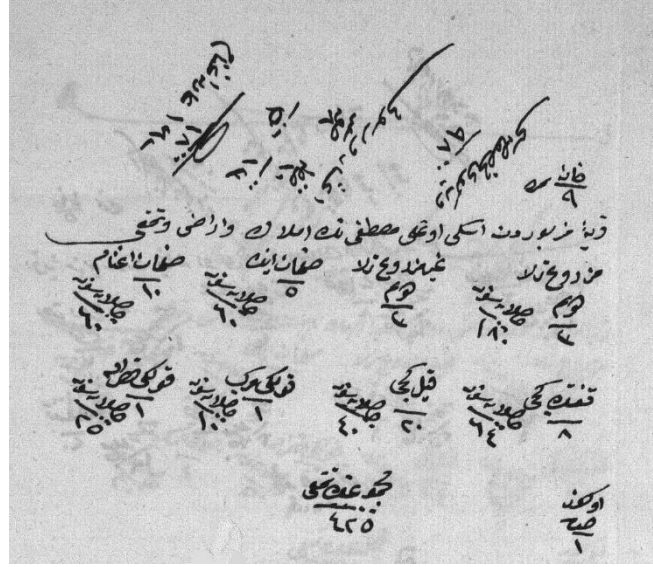
527

Hane Numara
8
Vergiy-i mahsusası
Kuruş 163
Aşar ve rüsumu
Hinta
Keyl
Sa'ir
Keyl
20,5
Kuruş
32
Kuruş
20,5
Cem'an yekün
Kuruş 40,5
Adet-i ağnam 12

Karye-i mezburdan Çelebi oğlu Hüseyin'in emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla
Dönüm
4
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 405
Gayr-i Mezru' tarla
Dönüm
3
Sağman inek
8
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 96
Sağman ağnam
15
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 90
Tiftik keçi
4
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 32
Kıl keçi
6
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 12
Köllük-i kısarak
2
[Hasılat-1 seneviye
Kuruş 50]
Öküz
çift
Mecmu'un temettu'u
1
Kuruş
687

Hane Numara

9

Vergy-i mahsusası
Kuruş 98

Aşar ve rüsumu
Hımta

Şa'ir
Keyl
10

8
Kuruş

5
Kuruş

Cem'an yekün
Kuruş 18

Adet-i ağnam 16

Karye-i mezburdan Eski oğlu Mustafa'nın emlak ve arazi ve temettü'u

Mezru' tarla

Dönüm

3

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 180

Gayr-i Mezru' tarla

Dönüm

3

Kıl keçi
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 40

Sağman inek

5

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 60

Sağman ağnam

10

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 60

Tiftik keçi

8

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 64

Kıl keçi

20

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 40

Köllük-i merkep

1

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 10

Köllük-i kısarak

1

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 25

Öküz

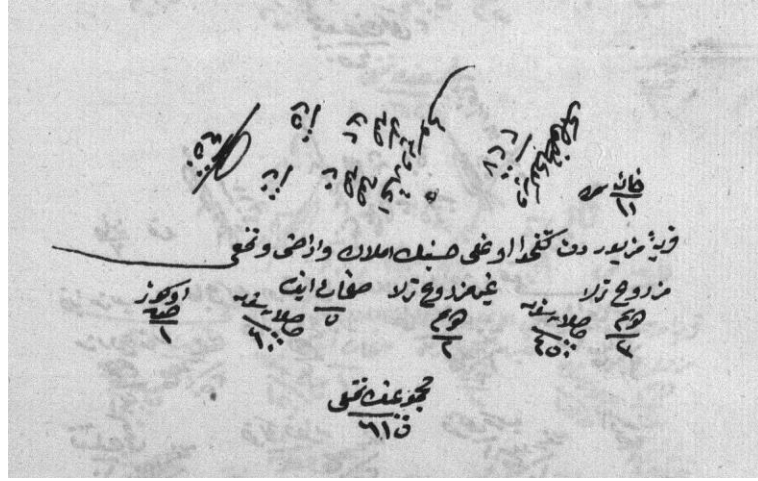
çift

1

Mecmu'un temettü'u

Kuruş

425

Hane Numara
11
Vergiy-i mahsusası
Kuruş 227
Aşar ve rüsumu
Hinta
Keyl
20
Keyl
32
Kuruş
20
Cem'an Yekün
Kuruş 45

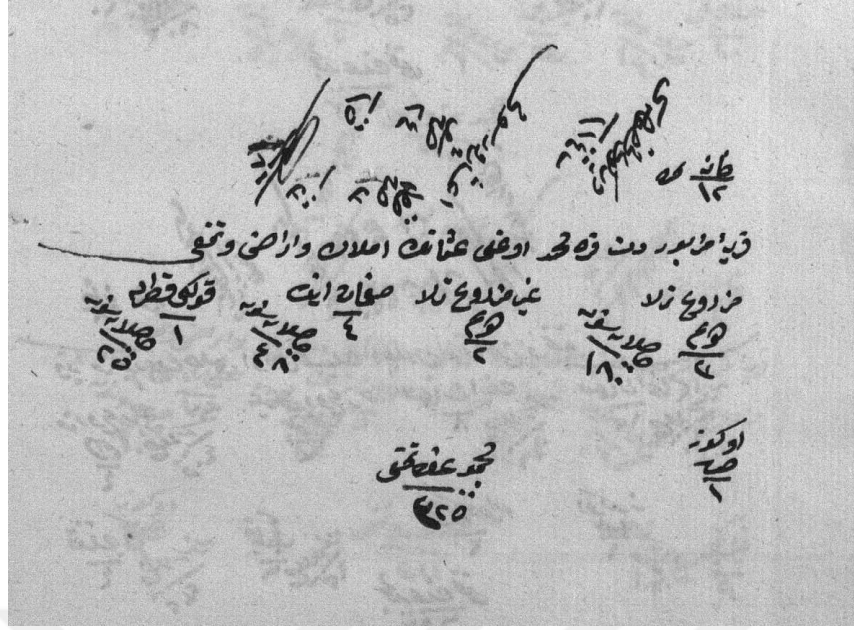
Karye-i mezburdan Kethüda oğlu Hüseyin'in emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla
Dönüm
3
Hasılat-ı seneviye
Kuruş 450
Gayr-i Mezru' tarla
Dönüm
2
Sağman inek
5
Hasılat-ı seneviye
Kuruş 60
Öküz
çift
1

Mecmu'un temettu'u

Kuruş

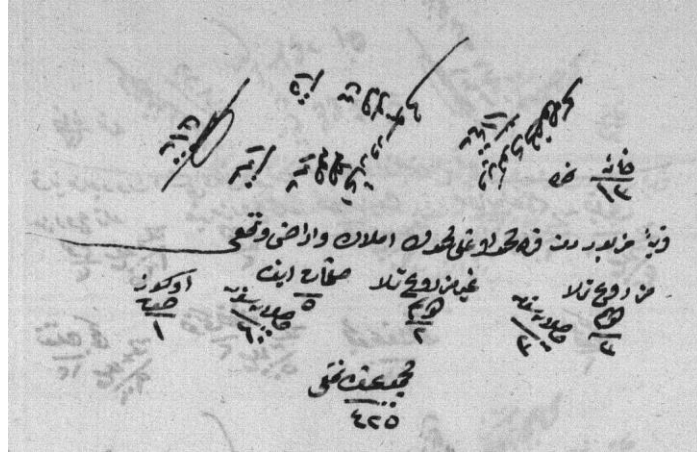
615

Hane Numara
12
Vergiy-i mahsusası
Kuruş 114,5
Aşar ve rüsumu
Hinta
Keyl
13
Keyl
24
Kuruş
3
Cem'an yekün
Kuruş 18

Karye-i mezburdan Kara Mehmet oğlu Osman'ın emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla
Dönüm
3
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 180
Gayr-i Mezru' tarla
Dönüm
2
Sağman inek
4
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 48
Köllük-i kısarak
1
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 25
Öküz
çift
1
Mecmu'un temettu'u
Kuruş
325

Hane Numara	Vergy-i mahsusası	Aşar ve rüsumu	Şa'ir	Keyl	24	Kuruş	15	Cem'an yekün
13	Kuruş 114,5	Hinta	Keyl	16,5	Kuruş	16,5		Kuruş 31,5

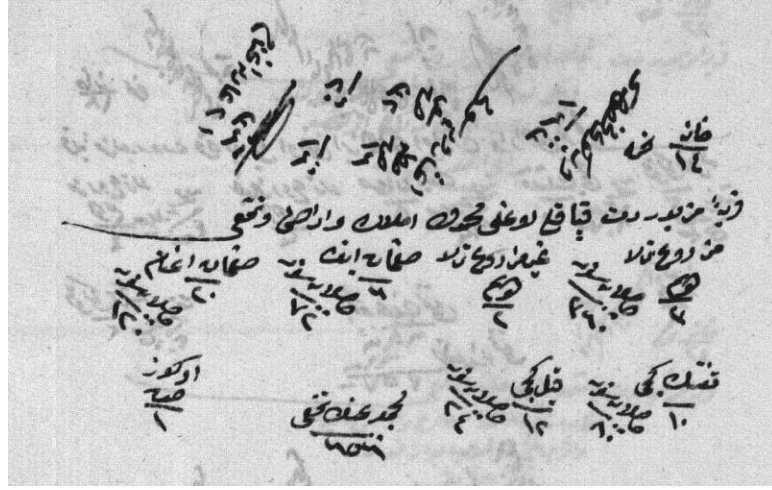
Karye-i mezburdan Kara Mehmed oğlu Mehmed'in emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla	Gayr-i Mezru' tarla	Sağman inek	Öküz
Dönüm	Dönüm		çift
3	2	5	1
Hasılat-1 seneviye		Hasılat-1 seneviye	
Kuruş 3 [365]		Kuruş 60	

Mecmu'un temettu'u

Kuruş

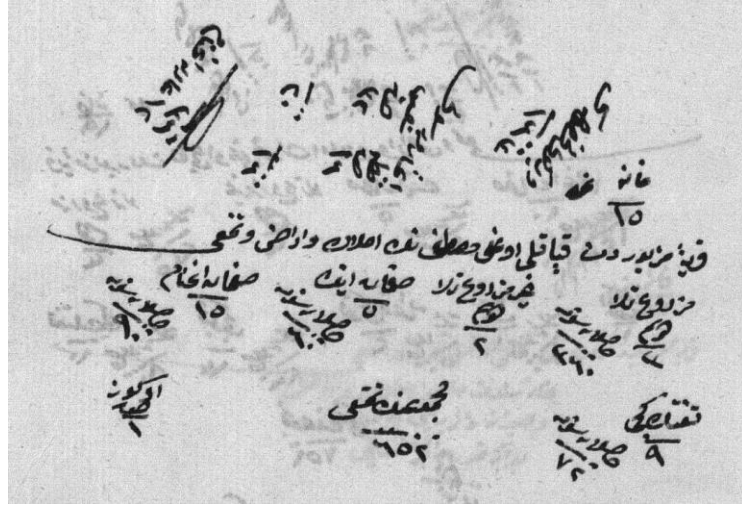
425

Hane Numara	Vergiy-i mahsusası	Aşar ve rüsuru	Hinta	Sa'ir	Keyl	Keyl	Kuruş	Kuruş	Cem'an yekün	Adet-i ağnam
14	Kuruş 163	16	16	32	16	20	36	21		

Karye-i mezburdan Kapaklı oğlu Mehmed'in emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla	Gayr-i Mezru' tarla	Sağman inek	Sağman ağnam
Dönüm	Dönüm	6	20
3	2	Hasılat-1 seneviye	Hasılat-1 seneviye
Kuruş 360		Kuruş 72	Kuruş 120
Tiftik keçi	Kıl keçi		Öküz
10	12		çift
Hasılat-1 seneviye	Hasılat-1 seneviye	Mecmu'un temettu'u	1
Kuruş 80	Kuruş 24		
		Kuruş	
		656	

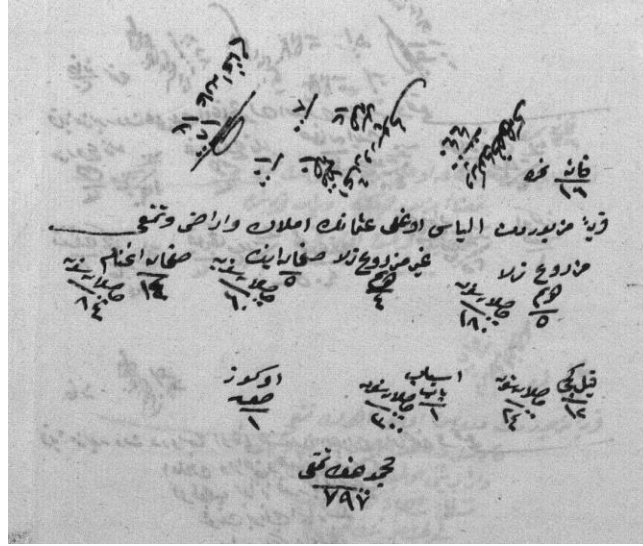
Hane Numara
15
Vergy-i mahsusası
Kuruş 163
Aşar ve rüsumu
Hinta
Keyl
16
Şa'ir
Keyl
32
Kuruş
16
Cem'an yektün
Kuruş 20
36
Adet-i ağnam 12

Karye-i mezburdan Kapaklı oğlu Mustafa'nın emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla
Dönüm
3
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 360
Gayr-i Mezru' tarla
Dönüm
2
Sağman inek
5
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 60
Sağman ağnam
15
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 90
Tiftik keçi
9
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 72
Mecmu'un temettu'u
1
Öküz
çift

Kuruş

652

Hane Numara

16

Vergiy-i mahsusası
Kuruş 440

Aşar ve rüsumu
Hinta
Keyl

Şa'ir
Keyl
10

12
Kuruş
10

8
Cem'an Yekün
Kuruş 18

Adet-i ağnam 13

Karye-i mezburdan İlyas oğlu Osman'ın emlak ve arazi ve temettü'ü

Mezru' tarla

Dönüm

5

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 180

Gayr-i Mezru' tarla

Dönüm

4

Sağman inek

5

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 60

Sağman ağnam

14

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 84

Kıl keçi

12

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 24

Asiyab

Pay

1

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 300

Öküz

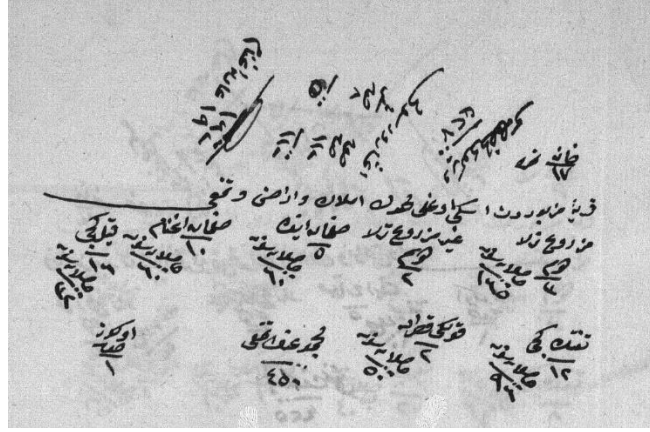
çift

1

Mecmu'un temettü'ü

Kuruş

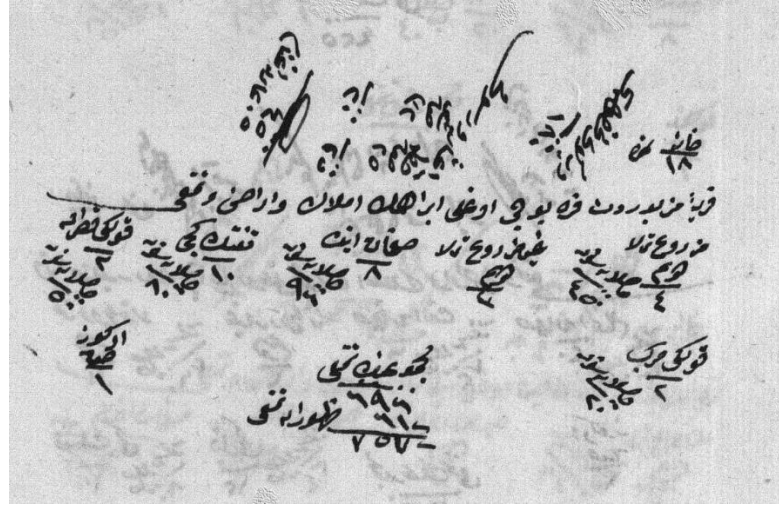
797

Hane Numara
17 Vergiy-i mahsusası
Kuruş 327
Aşar ve rüsumu
Hinta
Keyl Şa'ir
Keyl 8
Kuruş 11,5
Kuruş 11,5
Cem'an yekün
Kuruş 16,5
Adet-i ağnam 19

Karye-i mezburdan Eski oğlu Mehmed'in emlak ve arazi ve temettu'u

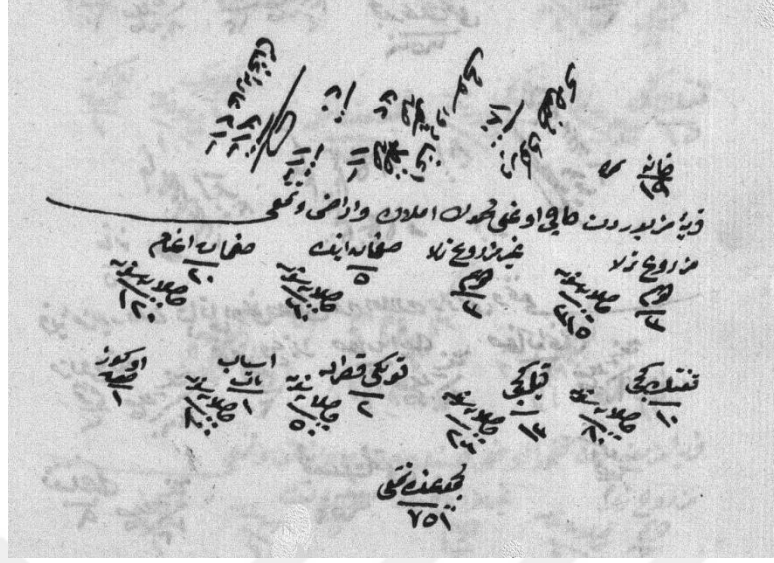
Mezru' tarla
Dönüm 3
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 165
Gayr-i Mezru' tarla
Dönüm 2
Sağman inek
5
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 60
Sağman ağnam
10
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 60
Kıl keçi
16
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 32
Tiftik keçi
12
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 96
Köllük-i kısarak
2
Hasılat-1 seneviye
Kuruş 50
Mecmu'un temettu'u
Kuruş
450
Öküz
çift
1

Hane Numara	18
Vergü-i mahsusası	Kuruş 180
Aşar ve rüsumu	Keyl 32
Şa'ir	Keyl 25
Hınta	Kuruş 25
Keyl	Kuruş 20
Cem'an yektün	Kuruş 45
Adet-i ağnam	5

Karye-i mezburdan Karaböcü [bici] oğlu İbrahim'in emlak ve arazi ve temettu'u

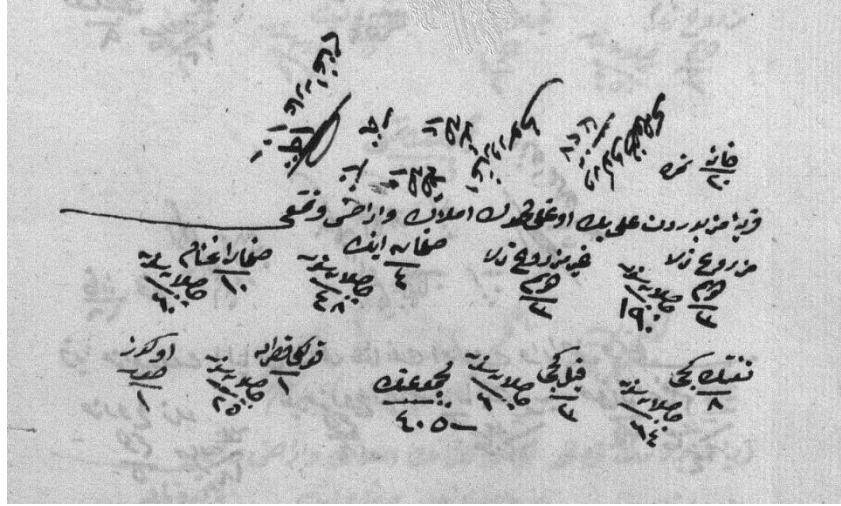
Mezru' tarla	Gayr-i Mezru' tarla	Sağman inek	Tiftik keçi
Dönüm	Dönüm		
4	3	8	10
Hasılat-1 seneviye		Hasılat-1 seneviye	Hasılat-1 seneviye
Kuruş 450		Kuruş 96	Kuruş 80
	Köllük-i merkep		Öküz
	2		çift
Köllük-i kısarak		Hasılat-1 seneviye	
2		Kuruş 20	
Hasılat-1 seneviye	Mecmu'un temettu'u		
Kuruş 50	Kuruş 696		
	Zuhurat-1 temettu'u		
	Kuruş 61,5		
		
	757,5		

Hane Numara	19	Vergy-i mahsusası	Kuruş 180	Aşar ve rüsumu	Hınta	Şa'ir	Keyl	32	Keyl	11,5	Kuruş	11,5	20	Cem'an yekün	Kuruş 31,5	Adet-i ağnam	24
-------------	----	-------------------	-----------	----------------	-------	-------	------	----	------	------	-------	------	----	--------------	------------	--------------	----

Karye-i mezburdan Hacı oğlu Mehmed'in emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla	Dönüm	3	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 315	Gayr-i Mezru' tarla	Dönüm	3	Sağman inek	5	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 60	Sağman ağnam	20	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 120
Tiftik keçi	10	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 80	Kıl keçi	13	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 26	Köllük-i kısarak	2	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 50	Asiyab	1	Hasılat-1 seneviye	Kuruş 100
Öküz	1	çift		Mecmu'un temettu'u				Kuruş							
								751							

Hane Numara

20

Vergiy-i mahsusası
Kuruş 327

Aşar ve rüsumu
Hinta

Şa'ir
Keyl 10

Keyl 12
Kuruş 10

9
Cem'an yekün
Kuruş 19

Adet-i ağnam 10,5

Karye-i mezburdan Ali Bey oğlu Mehmed'in emlak ve arazi ve temettu'u

Mezru' tarla

Dönüm

3

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 190

Gayr-i Mezru' tarla

Dönüm

3

Kıl keçi

3

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 6

Sağman inek

4

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 48

Sağman ağnam

10

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 60

Tiftik keçi

8

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 64

Köllük-i kısarak

1

Hasılat-1 seneviye
Kuruş 25

Öküz

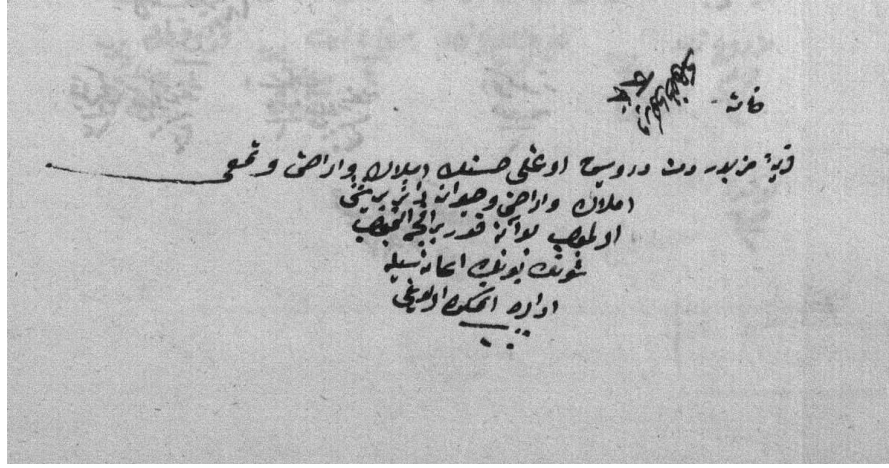
çift

Mecmu'un temettu'u

1

Kuruş

405,5

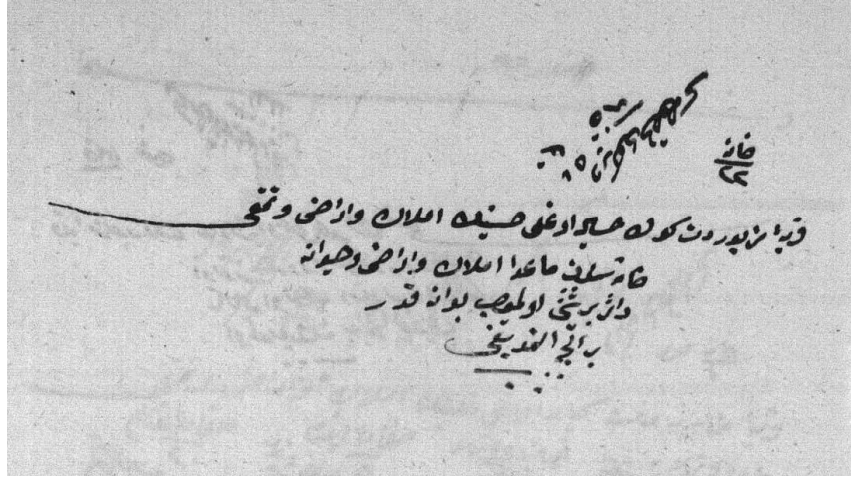
Hane Numara

[21]

Vergiy-i malîyası
Kuruş 98

Karye-i mezburdan Derviş oğlu Hasan'ın emlak ve arazi ve temettu'u

Emlak ve arazi ve hayvana dair başka bir şeyi olmayub, bu ana kadar bir akçe alınmaması, şunun bunun ianesiyle idare etmekte olduğu.

Hane Numara

22

Vergy-i mahsusası

Kuruş 65

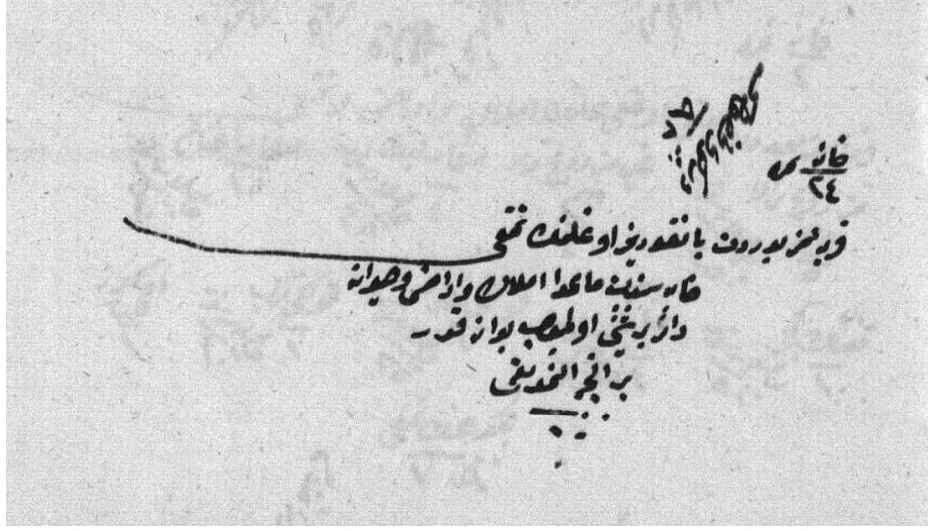
Para 30

Karye-i mezburdan Köse Halil oğlu Hasan'ın emlak ve arazi ve temettu'u

Hanesinden maada emlak ve arazi ve hayvana
dair bir şeyi olmayub, bu ana kadar bir akçe
alınmadığı.

Kuruş

00

Hane Numara

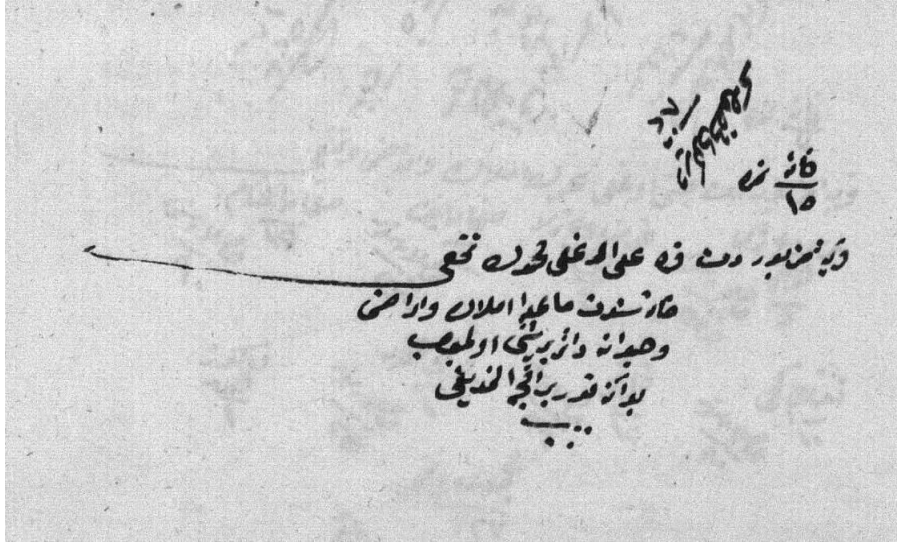
24

Vergiy-i mahsusası

Kuruş 98

Karye-i mezburdan Pankuduz oğlunun temettu'u

Hanesinden maade emlak ve arazi ve hayvana dair bir şeyi
olmayub, bu ana kadar bir akçe alınmadığı

Hane Numara

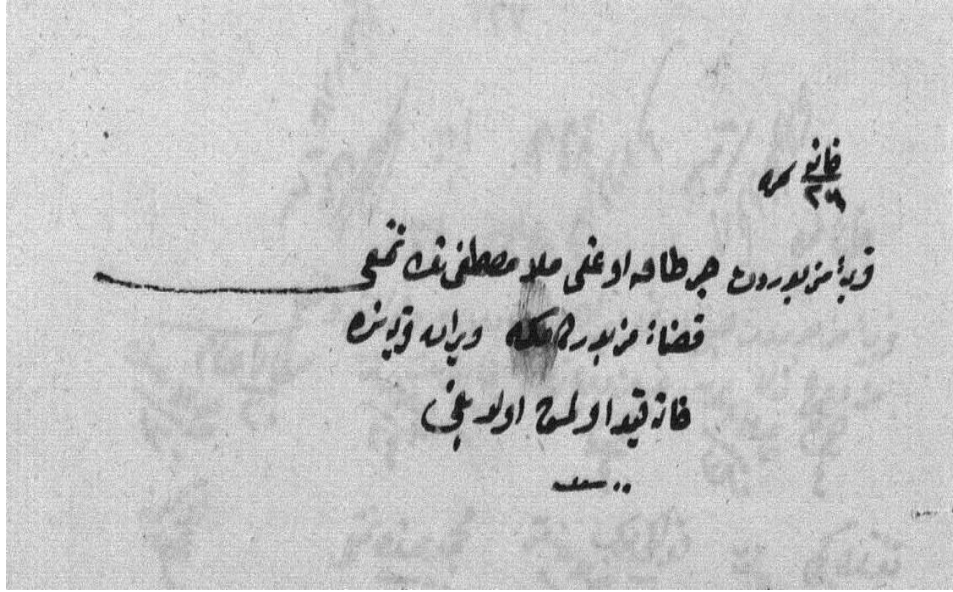
15 [25]

Vergiy-i mahsusası

Kuruş 82

Karye-i mezburdan Kara Ali oğlu Mehmed'in temettu'u

Hanesinden maade emlak ve arazi ve hayvan ve dair bir şeyi
olmayub, bu ana kadar bir akçe alınmadığı

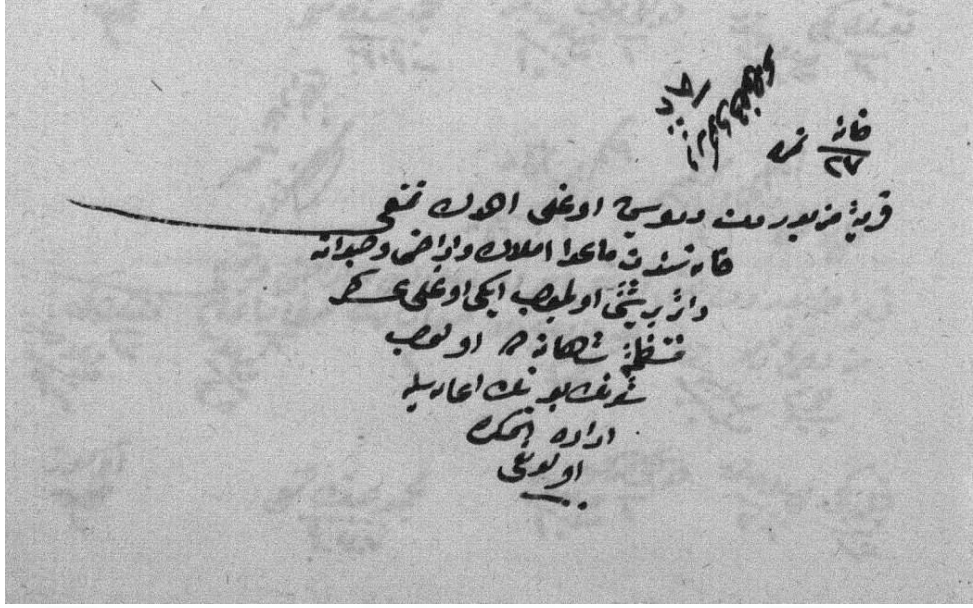

Hane Numara

26

Karye-i mezburdan Çırdak oğlu Molla Mustafa'nın temettu'u

Kaza-i mezburda mekin viran karyesinde hane kayd
olmuş olduğu

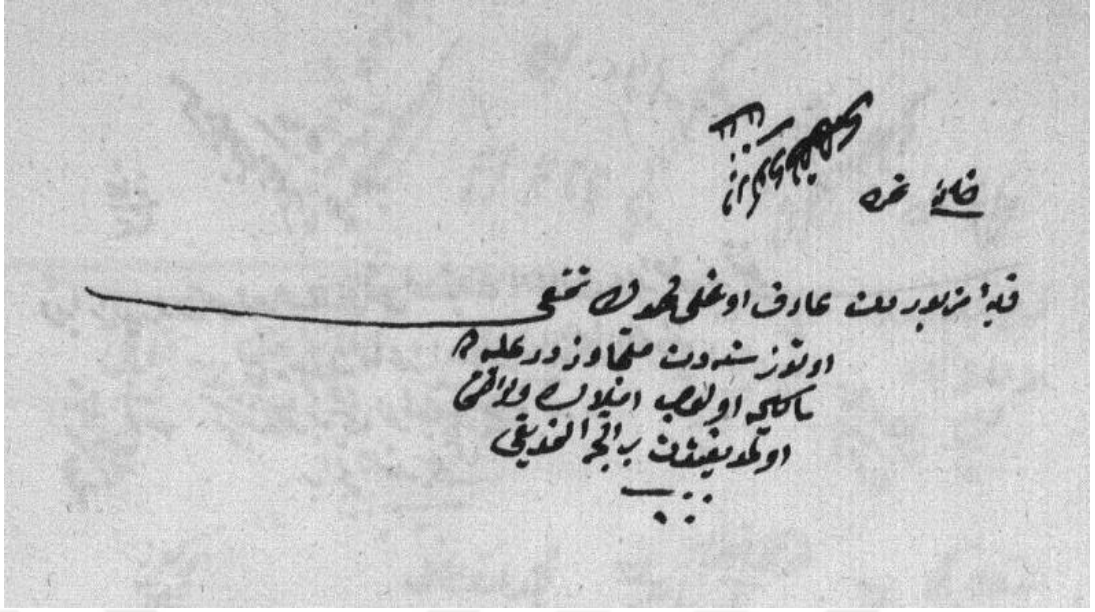
Hane Numara

27

Vergy-i mahsusası
Kuruş 98

Karye-i mezburdan Derviş oğlu Ahmed'in temettu'u

Hanesinden maade emlak ve arazi ve hayvana dair bir şeyi olmayub, iki oğlu Asakir-i Muntazama-i Şahanede olub, şunun bunun ianesiyle idare etmekte olduğu

Hane Numara

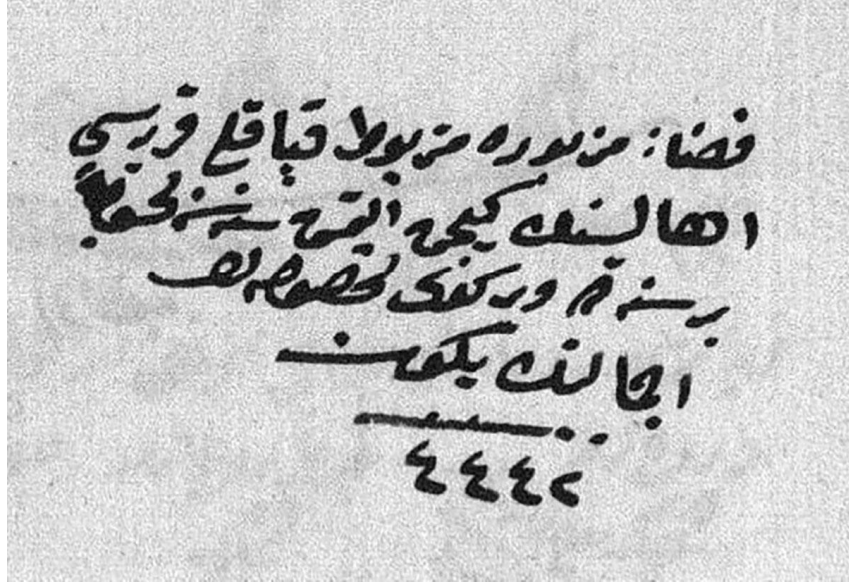
[28]

Vergiy-i malîsusası

Kuruş 33

Karye-i mezburdan Arif oğlu Mehmed'in temettu'u

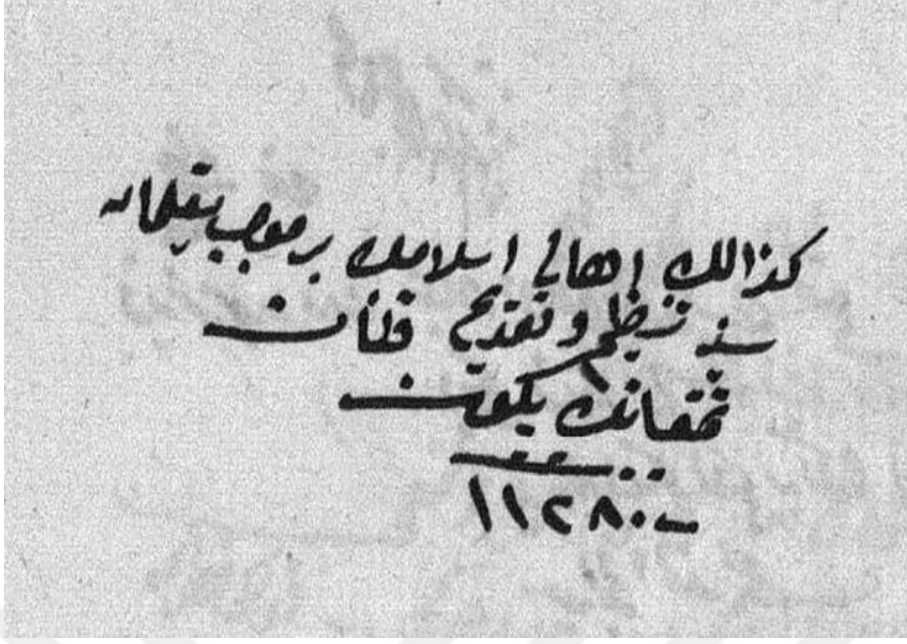
Otuz seneden mütejaviz Der Aliyede sakin olub, emlak
ve arazisi olmadığından bir akçe alınmadığı.

Kaza-i mezburede mazbut Kapaklı Karyesi ahalisinden geçen altmış senesine mahsuben bir senede vergiy-i mahsusaları icmalinden yekun

Kuruş

4442

Kezalik ahali-i İslamın ber mucib-i talimat-ı seniyye tanzim ve
taksim kılınan temettuâtın yekunu

Kuruş

11280,5

7.3. Temettuât Defterine Göre 1845 Yılında Kapaklı'nın Ekonomik Durumu

1845 yılına ait Temettuât Defteri Kapaklı Köyü kısmında gelir kalemi olarak bilgi bulunan hususlar (alfabetik sıra ile) şunlardır:

- Ağnam (Koyunlar)
- Asiyab (Değirmen)
- Hınta (Buğday)
- Kıl keçi
- Köllük-i kısırak (Yük hayvanı olarak kullanılan at)
- Köllük-i merkep (Yük hayvanı olarak kullanılan merkep)
- Mezru tarla (Ekilmiş tarla)
- Sağman ağnam (Süt veren koyunlar)
- Sağman inek (Süt veren inekler)
- Şa'ir (Arpa)
- Tiftik keçi

Her ailenin ne kadar ekili tarlası olduğu ve ne kadar tahıl geliri olduğu defterde verilmektedir. Süt veren inek, koyun, keçiye ilaveten yük hayvanı olarak kullanılan kısırak ve merkeplerden de vergi alındığı görülmektedir. Bu amaçla kaydedilen, ekili tarladan kıl keçisine kadar her kazanç kaleminin yanında yıllık ne kadar gelir getireceği de "hasılat-ı seneviyye" ibaresi ile yazılmıştır. Yük hayvanları olan kısırak ve merkep ile asiyabdan da vergi alınacağı için, bu ibarelerin yanında da hasılat-ı seneviyye" bilgileri bulunmaktadır. Fakat 1 çift öküzden vergi alınmamıştır. Bu nedenle yanında yıllık getirisine dair bilgi bulunmamaktadır. Her gelir kaleminin vergisi farklı hesaplanmaktadır. Buğdayın, arpanın, süt veren ineğin, keçinin, hatta değirmen işletmesinin vergileri ayrı ayrı hesap edilmektedir (Kazıcı, 1977: 60-65). Büyük ihtimalle bunun için her gelir kaleminin yanında yıllık kazancı ayrıca verilmektedir. Sayfa sonunda da hanenin toplam geliri verilmektedir

Tablo 7.1: 1845 Yılı Temettuat Defterinde Hane Gelirleri Tablosu

1845 Yılı Temettuat Defterinde Hanelerin Yıllık Gelirleri ve Alınan Vergiler							
Hane No	Hane Reisinin adı	Yıllık Geliri	Vergiy-i mahsusası	Buğday	Arpa	Cem'an Yekün	Ağnam
1	Kadı oğlu Abdullah	630	261	8	10	14,5	24,5
2	Minci oğlu İsmail	633	227	10	16	20	28,5
3	Kadı oğlu İbrahim	650	180	10,5	8	15,5	31,5
4	Bozoğlan'ın oğlu İsmail	311	98	3,5	4	6,5	12
5	Nacak oğlu Mehmed	609	180	6,5	16	16,5	23
6	Kerim Hacı oğlu İbrahim	450	114,5	21,5	16	31,5	12
7	Hacı Kerim oğlu Mehmed	527	81,5	10	24	25	12,5
8	Çelebi oğlu Hüseyin	687	163	20,5	32	40,5	12
9	Eski oğlu Mustafa	425	98	10	8	18	16
10	Onacak oğlu Süleyman	650	131,3	13	24	28	27,5
11	Kethüda oğlu Hüseyin	615	227	20	32	45	yok
12	Kara Mehmet oğlu Osman	325	114,5	13	24	18	yok
13	Kara Mehmed oğlu Mehmed	425	114,5	16,5	24	31,5	yok
14	Kapaklı oğlu Mehmed	656	163	16	32	36	21
15	Kapaklı oğlu Mustafa	652	163	16	32	36	12
16	İlyas oğlu Osman	797	440	10	12	18	13
17	Eski oğlu Mehmed	450	327	11,5	8	16,5	19
18	Karaböcü [bici] oğlu İbrahim	757,5	180	25	32	45	5
19	Tahir oğlu Mehmed	751	180	11,5	32	31,5	21
20	Ali Bey oğlu Mehmed	405	327	10	12	19	10,5
21	Derviş oğlu Hasan	Emlak, arazi ve hayvana dair bir şeyi olmadığı için vergi alınmamıştır.					
22	Köse Halil oğlu Hasan	Hanesinden maade emlak, arazi ve hayvana dair bir şeyi olmadığı için vergi alınmamıştır.					
23	Nacak oğlu Mehmed	İki kardeşi başka hanede olsa da vergileri birlikte olduğu için, başka akçe alınmamıştır.					
24	Pankuduz oğlu	Hanesinden maade emlak, arazi ve hayvana dair bir şeyi olmadığı için vergi alınmamıştır.					
25	Kara Ali oğlu Mehmed	Hanesinden maade emlak, arazi ve hayvana dair bir şeyi olmadığı için vergi alınmamıştır.					
26	Çırdak oğlu Molla Mustafa	Kazada oturuyor olduğu vergi alınmamıştır.					
27	Derviş oğlu Ahmed	Hanesinden maade emlak, arazi ve hayvana dair bir şeyi olmadığı ve 2 oğlu asker olduğu için vergi alınmamıştır.					
28	Arif oğlu Mehmed	Otuz seneden beri Der Aliye'de oturduğu için vergi alınmamıştır.					

Yeteri kadar geliri olmadığı veya başka yere göçmüş 8 hane de deftere kaydedilmiş ve vergi alınmayacağı da belirtilmiştir. Söz konusu 8 ailenin vergiden muaf tutulduğunu defterdeki kayıtlarda görmekteyiz.

Hanelere ait kayıtlarda, hane numarasından hemen sonra “Vergiy-i mahsusası” verilmektedir. Devamında ise “Aşar ve Rüsümü” başlığı altında buğday, arpa ve koyun olarak ne kadar vergi alınacağı bilgisi verilmektedir. Defterdeki kayıtların son kısmında, Kapaklı Köyü için tesbit edilen toplam gelir 11.280,5, alınacak vergi ise 4.442 kuruş olarak belirtilmektedir.

Gelirleri kalem kalem verilen ve sonunda toplam kazancı belirtilen 20 hane incelendiğinde maddi durumlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Söz konusu 20 ailenin gelirleri 797 ila 311 akçe arasında değişmektedir. Tablo 7.1’de söz konusu defterindeki kayıt sırasına göre hanelere ait ayrıntılı bilgiler bir arada görülmektedir. Gelir seviyeleri dikkate alındığında hanelerin sıralaması Tablo 7.2’de olduğu gibidir. Vergi alınacak ölçüde geliri olmayan haneleri Tablo 7.2’ye almaya gerek görülmemiştir.

Tablo 7.2: 1845 Yılında Gelirlerine Göre Sıralı Haneler

1845 Yılı Temettuat Defterinde Hane Gelirleri Tablosu		
(Gelir Seviyesine Göre)		
Hane No	Hane Reisinin adı	Yıllık Geliri
16	İlyas oğlu Osman	797
18	Karaböcü [bici] oğlu İbrahim	757,5
19	Tahir oğlu Mehmed	751
8	Çelebi oğlu Hüseyin	687
14	Kapaklı oğlu Mehmed	656
15	Kapaklı oğlu Mustafa	652
3	Kadı oğlu İbrahim	650
10	Onacak oğlu Süleyman	650
2	Minci oğlu İsmail	633
1	Kadı oğlu Abdullah	630
11	Kethüda oğlu Hüseyin	615
5	Nacak oğlu Mehmed	609
7	Hacı Kerim oğlu Mehmed	527
6	Kerim Hacı oğlu İbrahim	450
17	Eski oğlu Mehmed	450
9	Eski oğlu Mustafa	425
13	Kara Mehmed oğlu Mehmed	425
20	Ali Bey oğlu Mehmed	405
12	Kara Mehmet oğlu Osman	325
4	Bozoğlan'in oğlu İsmail	311

SONUÇ

Osmanlı arşiv kayıtlarında 1521 tarihinden itibaren rastlanılan Kapaklı Köyü günümüzde de bir yerleşim birimi olarak yer almaya devam etmektedir. Değişen ekonomik ve sosyal şartlardan, Türkiye ve dünyadaki gelişmelerden Kapaklı Köyü de olumlu veya olumsuz etkilenmektedir. Bu etkilenmenin neticelerinde nüfus, ekonomik durum ve sosyal yapı olarak kimi dönemlerde az ama bazı zamanlarda ise çok büyük değişiklikler görülmektedir. Günümüzde olduğu gibi gelecekte de bu etkinin devam edeceği muhakkaktır. Köy nüfusu yıllar içinde azalmıştır. Azalma hızı 20. Yüzyılın son çeyreğinde en üst seviyeye çıkmıştır. 2000'lerin başındaki durgunluğun ardından günümüzde Kapaklı Köyü'nün nüfusu az da olsa artmaya başlamıştır. Köy nüfusunun olumsuz yöndeki değişmelerine rağmen Köy dışında, gurbetteki köylülerin nüfusunun devamlı olarak arttığı görülmektedir. Köyden ayrılan kişiler, aileler başta Ankara ve İstanbul olmak üzere değişik büyük şehirlerde, hatta yurt dışında kimliklerini unutmadan hayatlarını sürdürmeye devam etmektedir. Bu durum Köyün gelir, geçim kaynaklarında da değişmelere neden olmuştur. Osmanlı'dan Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında Köyün başlıca geçim kaynağı tarım ve hayvancılık idi. Köyden kente göçün artmasıyla gurbette kazanılıp köye getirilen paralar geçim kaynakları arasında önemli bir yer tutmaya başlamıştır. Bu durumun devamında, çalışan kesimin emeklilik hakkı kazanması da Köyün geçim kaynakları arasındaki yerini almıştır. Devamlı göç alan ve büyüyen şehirlerin zorlu hayat şartları, sağlıksız ortamları maddi durumu müsait olan kişilerin yeniden köylere yönelmesine sebep olmuştur. Kimileri yılda birkaç defa köyü ziyaret edip, birkaç gün kalırken kimileri de devamlı olarak köyde kalmayı tercih etmeye başlamıştır. Bunun neticesinde Kapaklı Köyü'nde gözle görülür bir canlanma olmuştur. Ankara ve İstanbul'da Köy Dernekleri vasıtasıyla yapılan çalışmalarla köylülerin kendi aralarındaki ilişkileri canlanmış ve Köy ile bağları da giderek güçlenmeye başlamıştır. Büyük bölümü Ankara ve İstanbul Derneklerinin ortaklaşa yaptığı etkinlikler ile Köyün cazibesi artmaya devam etmektedir.

Devrez ayı üzerinde yapımına başlanan baraj inşaatı da bu civar yerleşim birimlerine olan ilgiyi artırmakta olup, tamamlandığında Kapaklı Köyü'nün gelişip büyümesine olumlu etki yapacağı muhakkaktır.

Sonuç olarak, 2010'lerden itibaren Köy nüfusunun artmasının yanında Ankara ve İstanbul Derneklerinin Muhtarlık ile uyum içinde çalışmaları ile Devrez ayı üzerinde yapılmakta olan baraj inşaatını gz önüne aldığımızda Kapaklı Köyü'nün gelecek yüzyıllar da yerleşim yeri olarak canlı kalmaya devam edeceği grlmektedir.

KAYNAKÇA

- 23 Ekim 1960 Genel Nüfus Sayımı. (1963). Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Yayınları. Ankara: Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü.
- 438 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937/1530). (1994). Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları (C. 2). Ankara: Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı.
- Adıyeke, N. (2000). Temettüat Sayımları ve Bu Sayımları Düzenleyen Nizamname Örnekleri. *OTAM*, (11): 769-823.
- Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçları, 2018. (2019). *TÜİK*. biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr [5 Nisan 2019].
- Aktaş, E. (2012). Türkiye'de Hemşehri Derneklerinin Kırsal Yapıdaki Rolü. *Mülkiye Dergisi*, 36(3): 101-132.
- Ayhan, B. (1988). *Çankırı ve İlçeleri*.
- Ayhan, B. (2012). *Çankırı: Camilerli, Türbeleri, Şifalı Suları*. Çankırı: Bahattin Ayhan.
- Başer, T. (1956). *Dünkü ve Bugünkü Çankırı*. Ankara: İstiklal Matbaası.
- Bayhan, A. A., Salman, F. ve Çelik, Â. (2007). *Tarihi ve Kültürel Değerleri İle Kurşunlu*. Çankırı: Kurşunlu Kaymakamlığı.
- Bulut, M. (Ed.). (2014). *Medeniyetler Güzergahı İpek Yolu'nun Yeniden Doğuşu*. İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Büyük Dünya Atlası* (2003). İstanbul: Meridyen Harita Kartoğrafi.

Canpolat, F. A. ve Haylı, S. (2017). 2007-2012 Döneminde Türkiye Köylerinde Nüfusun Değişimi, 9(1): 155-176.

Çelik, K. (2010a). Çankırı'nın Doğal Yapısı. *Kapaklı Köyü*. <http://www.kapaklikoyu.com/kapaklikoyu/cankiri/dogalyapisi> [26 Mayıs 2019].

Çelik, K. (2010b). Köyün Coğrafi Konumu ve Komşuları. *Kapaklı Köyü*. http://www.kapaklikoyu.com/kapaklikoyu/kapaklikoyu/tarihi_cografya [28 Mayıs 2019].

Çelik, K. (2010c). Köyün İçindeki Su Kaynakları. *Kapaklı Köyü*. <http://www.kapaklikoyu.com/kapaklikoyu/kapaklikoyu/sukaynaklari/page/4> [7 Eylül 2019].

Çınar, H., Bulut, M. ve Yiğit, İ. (2014). Tarihi İpek Yolu'nun Kuzey Anadolu Güzergahı. *Medeniyetler Güzergahı İpek Yolu'nun Yeniden Doğuşu*. İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, 123-150.

Demirbağ, U. (2018). *Çankırı'nın Tarihi ve Kültürel Mirası (XI-XX. Yüzyıl)*. İstanbul: İdeal Kültür & Yayıncılık.

Dağtekin, H (1994). *Genel Tarih Atlası*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.

Halilova, H. (2008). Çankırı Tuz Mağarası ile Kaplıcalarının Sağlık Üzerine Etkileri. *IV. Çankırı Kültürü Bilgi Şöleni Bildirileri: 100. Yıla Doğru Çankırı*. Çankırı: Çankırı Valiliği, 165-169.

Hasretle Beklenen Kızlaryolu Barajı'nın Sözleşmesi İmzalandı. (2017). <http://www.dsi.gov.tr/haberler/2017/09/18/hasretle-beklenen-k4%B1zlaryolu-baraj%4%B1'n%4%B1n-s%3%B6zle%5%9Fmesi-i-mzaland%4%B1> [26 Ekim 2019].

- İbret, B. Ü. (2003). Çankırı'daki Köy Adları Üzerine Coğrafi Açından Bir İnceleme. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (7): 53-80.
- İlçelere Göre Çankırı Nüfusu. (2019). <https://www.nufusu.com/il/cankiri-nufusu> [7 Ekim 2019]
- Kapaklı (1987). *Meydan Larousse* (c. 6: 887). İstanbul: Meydan Yayınevi.
- Kankal, A. (2011). *XVI. Yüzyılda Çankırı*. (S. Softa, Ed.). Çankırı: Çankırı Belediyesi.
- Katip Çelebi, Hacı Halife Mustafa b. Abdullah. (1732). *Kitab-ı cihannüma*. İstanbul: Matbaa-i Amire.
- Kazıcı, Z. (2003). *İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi*. İstanbul: İFAV Yayınları.
- Kazıcı, Z. (1977). *Osmanlılarda Vergi Sistemi*. İstanbul: Şamil Yayınevi.
- Seymen, L. (2008). *"Üsküdar'a Kadar" Kastamonu*. İstanbul: YKY.
- Şahin, İ. (1993). Çankırı. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (c. 8: 216-218). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Şemsettin Sami. (1317). *Kamus-u Türki*. İstanbul: İkdam Matbaası.
- Şentürk, M. (2014). Türkiye'de Kamunun ve STK'ların Sosyal Yardım Uygulamaları: Yeni Eğilimler ve İhtiyaçlar. *Sosyoloji Dergisi*, 3(28): 285-307.
- Tuna, F. (2010). Çankırı'nın Coğrafi Özelliklerinin Şehirselleşme Potansiyeli Yönünden Değerlendirilmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (21): 219-239.
- TÜİK Yıllara göre il nüfusları, 2000-2018. (2019). *TÜİK Temel İstatistikler—Nüfus ve Demografi—Nüfus İstatistikleri*. www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist [26.08.2019]
- Türk Bayrağı Guinness Rekorlar Kitabı'nda. (2004). TV Web Sitesi. <http://arsiv.ntv.com.tr/news/290609.asp?0m=S13V> [29.07.2019]

Türkiye Karayolları Atlası: 1/250 bin Ölçeğinde (2012). İstanbul: BP.

Türkiye İl Haritaları (2019). http://cografyaharita.com/haritalarim/41_cankiri_ili_haritasi.png [29.07.2019]

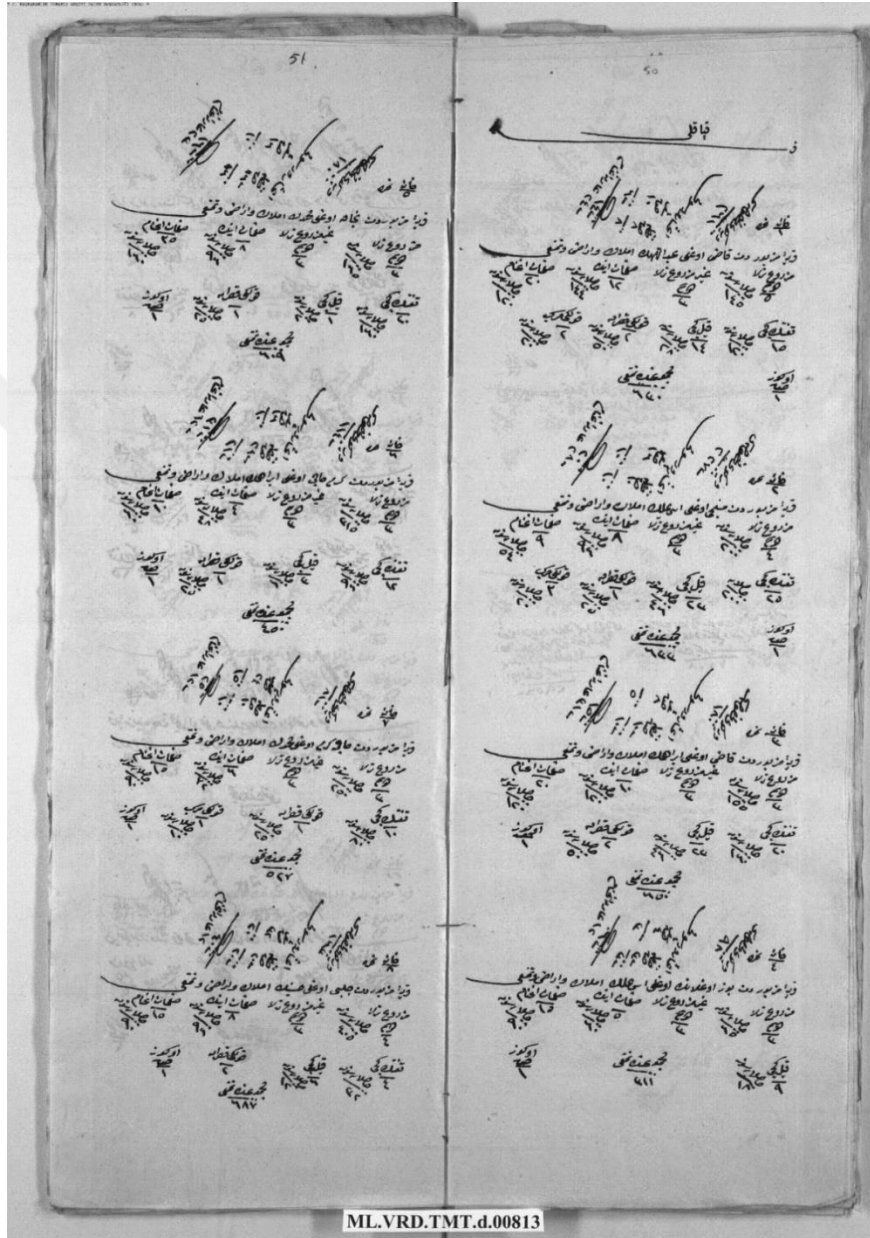
Uzar, N. S. (2008). Çankırı Merkez Ulu / Sultan Süleyman/ Kurşunlu / Büyük Camii. *IV. Çankırı Kültürü Bilgi Şöleni Bildirileri: 100. Yıla Doğru Çankırı*. Çankırı: Çankırı Valiliği, 362-376.

Yentürk, N. (2013). Türkiye’de Yoksullara Yönelik Harcamalar. *ODTÜ Gelişme Dergisi*, 40(2): 433-464.

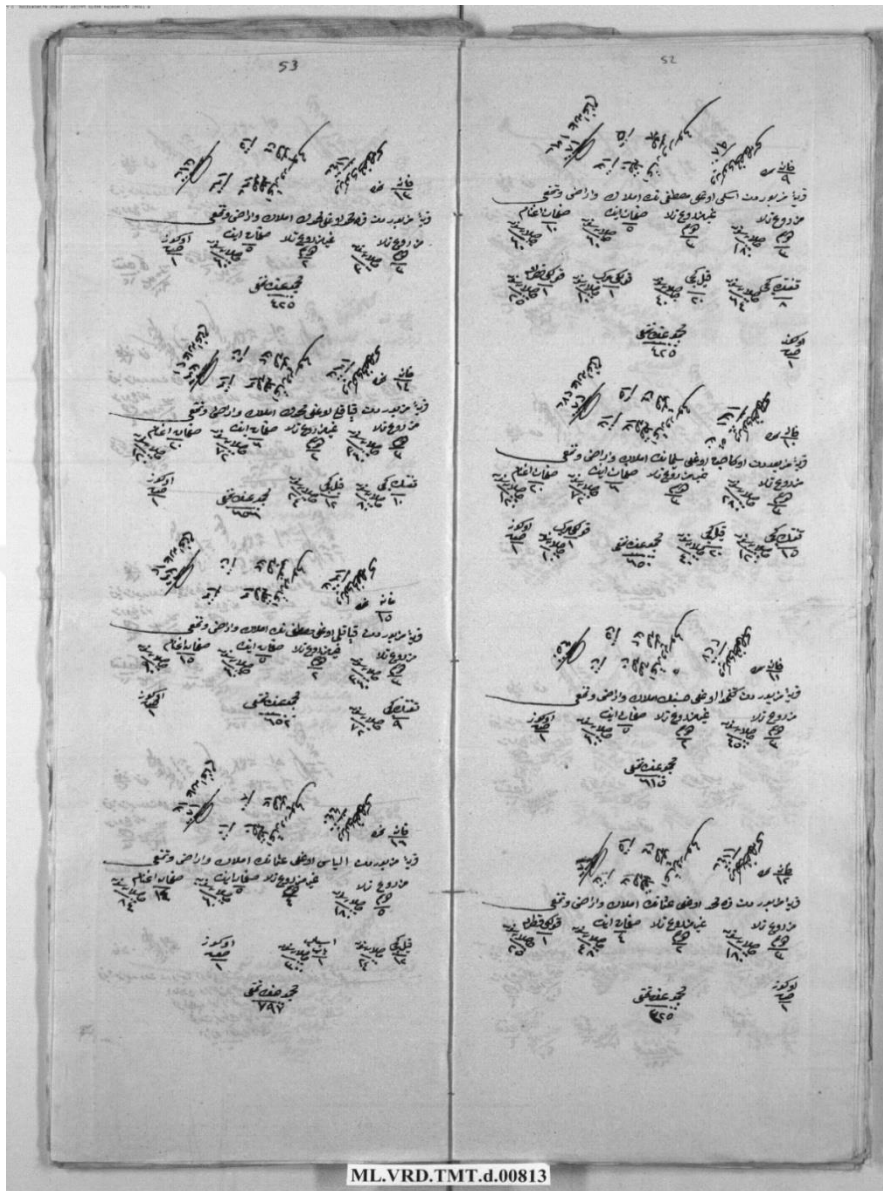
Yurtseven, A. (2013). XIX. Yüzyılın Ortalarında Kurşunlu Kazası’nın Sosyal Durumu. *International Journal of Human Sciences*, 10(1): 25.

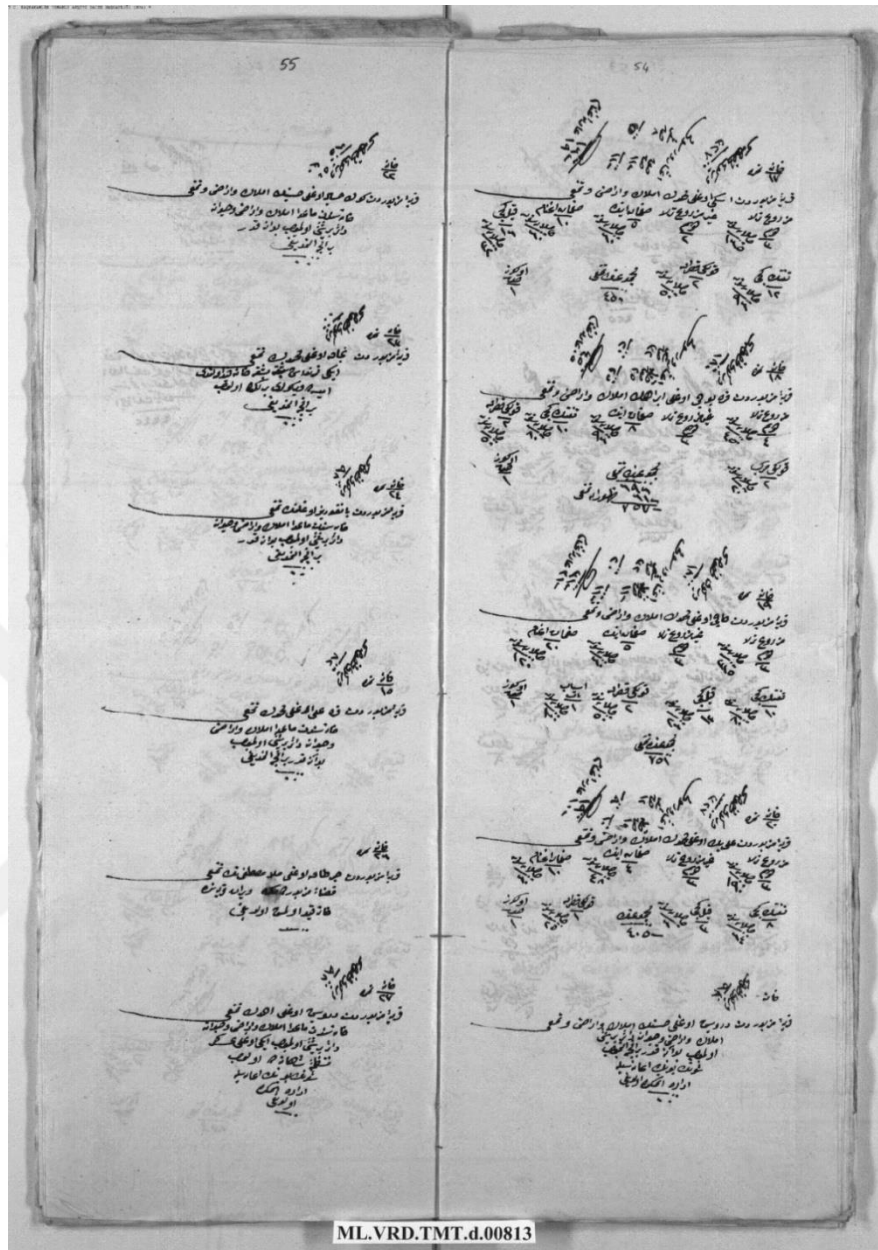
EKLER

Ek 1: Karye-i Kapaklı (1) s. 50-51

ML.VRD.TMT.d.00813

MLVRD.TMT.d.00813

56

فضا غره
مکتوبه کاپاکلی

قدّمه منورہ دین عارف او غنی محمد بن شمس
او تون سنہ دون سنہ او زور علیہ
ساکتہ اولیٰ اولیٰ اولیٰ اولیٰ
او کدی بیعتت برابجہ العدیقی

فضا: منورہ منورہ قباقلق قرسی
اهالیہ کبھی اترتہ سنہ سنہ
برسنہ م ورتکی کبھی کبھی
اجالیہ کبھی کبھی
۴۴۴

کذا لک اہالیہ اسلامک بر مہلبہ
سنہ سنہ سنہ سنہ سنہ
فضا کبھی کبھی
۱۱۴۸۰

Ek 5: Temettuât Defteri Bilgi Formu

T.C. DAĞARBAŞLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (DÖK) * Tarih: / 07/2006

DEFTER BİLGİ FORMU (BDA-17-FR-10)

KOD : ML.VRD.TMT.d SIRA NU : 00813 ORJİNAL NU :

TEMETTUAT DEFTERİ

BAŞLANGIÇ TARİHİ : BİTİŞ TARİHİ :

ŞEKLİ :
Ciltli Ciltsiz Ebrulu Ebrusuz
X X

EBADI :
16 x 47

NUMARALAMA USULÜ : TOPLAM SAYFA SAYISI :
Varak Sayfa
X

Numaralı boş sayfalar : 96
Mükerrer sayfa numaraları:
Ekler:
Numarasız boş sayfalar (başta) :
Numarasız boş sayfalar (sonda):

AÇIKLAMALAR :

Çekimin Yapıldığı Kamera : A1-1 Operatör : Tahir BİLİRLİ

SON

Ek 6: Kurşunlu Temettuât Defteri Son Kısım

قضا: جنبدرد مریدلا كافة نواقي و قرا
اهالنده بر منصب تعلیمه سینه قریه
بقریه المقدامه تنظیم و تقدیم قلمنا
دقتداره حیدر تقاضای بیگانه
۱۶۰۸۸۶

قضا: جنبدرد مریدلا كافة نواقي و قرا
اهالنده بکجه التمه سینه محسبه
بیشتر و برکوی خصمه اولار
میدانندن بیگانه
۷۰۷۶۹

کتفی محصله تابع خود شتی قضا سینه مریدلا كافة نواقي و قرا اهالنده بالایی
بالمقدامه تحریب و تزییح اولندیغی اوزده سینه التمه سینه محسبه بر سینه و برکوی
مخصمه لک سینه بیکه بر سینه التمه طفقوز غرض و بر منصب تعلیمه سینه تحریب
اوضات تقاضای بیکه بر سینه التمه بیکه سینه بیکه کسانه دردم خورشید و سینه
اولم اولم اولم اشبه وقتی مجلسی تمهد و تقدیمه اجتنار قلندی او باره و قرا
امروادیم طرزیه صوله الامکدر

الراعی باب
وصفا: عدلدر

الک
وصفا: عدلدر

الک
وصفا: عدلدر

الک
وصفا: عدلدر

الک
وصفا: عدلدر

الک
وصفا: عدلدر

726

725

The image shows two pages of a handwritten accounting ledger. The left page is numbered 726 and the right page is numbered 725. Both pages contain multiple columns of text and numbers, representing financial transactions. The entries are written in Ottoman Turkish script. The right page features a large handwritten mark that looks like a plus sign with a question mark (+?) in the lower right quadrant.

A_}MKT.00057.00064.001

A_}MKT.00057.00064.001

ÖZGEÇMİŞ

Kasım Çelik

Kazım Karabekir Cad. No. 48

Tuzla, İstanbul

Email: kasim.celik@izu.edu.tr

Tel: 0546 2405706

A. EĞİTİM

Lisans: Hacettepe Üniversitesi, Kütüphanecilik Bölümü, 1981, Ankara

B. MESLEKİ DENEYİM

1982-1989 IRCICA Kütüphanesi Kütüphaneci

1989-2000 İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi Uzman Kütüphaneci

2000-2010 Özel bir kurumda Kütüphane Müdürü

2011- İZÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı

C. YAYINLARI

1- Mimar Sinan ve Yapılarıyla İlgili Eserler Bibliyografyası. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1988.

2- Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Nadir Eserler Kataloğu. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2002.

3- İstanbul Kütüphaneleri ve Bilgi-Belge Merkezleri Rehberi, 2003.

4- Yapı Kredi Yayınları, Bir Bibliyografya Denemesi: 1. Kitaptan 2000. Kitaba, 2004.

5- Yazma Eser Koleksiyonu Dijitale Aktarılan İlk Kütüphane “Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi”. İstanbul: ÜNAK, 2014.

6- IRCICA Kütüphanesi ve Türkiye’de Kütüphanelerde İlk RFID Uygulaması. *Yeni Teknolojiler Işığında Bilgi ve Belge Yönetimi*, s. 151-168. İstanbul: Hiperlik, 2012.